

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 6.2.2014
COM(2013) 627 final/2

2013/0309 (COD)

CORRIGENDUM

Annule et remplace le document COM(2013) 627 final du 11.9.2013
Concerne la version SV

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om åtgärder avseende den europeiska inre marknaden för elektronisk kommunikation och för att skapa en uppkopplad kontinent, och om ändring av direktiven 2002/20/EG, 2002/21/EG och 2002/22/EG samt förordningarna (EG) nr 1211/2009 och (EU) nr 531/2012

(Text av betydelse för EES)

{SWD(2013) 331 final}

{SWD(2013) 332 final}

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

1.1. Syfte

EU måste ta till vara nya tillväxtkällor för att återställa konkurrenskraft, främja innovation och skapa nya arbetstillfällen. Världens ekonomi utvecklas mot en internetekonomi och informations- och kommunikationsteknik (IKT) bör till fullo erkännas som en källa till smart och hållbar tillväxt för alla. EU har inte råd att gå miste om fördelarna av internettekniken, som sett till samtliga sektorer svarat för 50 % av produktivitetstvinsterna under de senaste åren, som skapar fem nya arbetstillfällen för varje två förlorade och som är en drivkraft för innovativa och nya tjänster som snabbt kan nå global omfattning om de får möjlighet att växa. Detta är avgörande för att EU ska kunna komma ur krisen starkare, vilket kan ske om vi tar itu med de hinder för tillväxt som beror på den nuvarande uppsplittringen. Detta bekräftades till fullo vid Europeiska rådets vårmöte 2013, där det i slutsatserna sades att kommissionen senast i oktober 2013 ska lägga fram en rapport om de återstående hindren för fullbordandet av en helt fungerande digital inre marknad, och föreslå konkreta åtgärder för att snarast möjligt upprätta en inre marknad inom informations- och kommunikationsteknik.

Det allmänna syftet med detta förslag är att bidra till utvecklingen av en inre marknad för elektronisk kommunikation där

- invånare och företag har tillträde till elektroniska kommunikationstjänster oavsett var de tillhandahålls i unionen, utan gränshinder eller omotiverade extrakostnader,
- företag som tillhandahåller elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster kan driva och tillhandahålla sådana nät och tjänster var än de är etablerade och var än deras kunder finns i EU.

Detta ambitiösa mål är viktigt i sig själv efter mer än ett decennium av EU-lagstiftningsåtgärder för att liberalisera och integrera dessa marknader. De brådskande och beslutsamma åtgärder för att uppnå detta som anges i detta förslag är desto mer väsentliga eftersom effekterna av vissa åtgärder kommer att förverkligas till fullo först ett tag efter att de antagits. En inre marknad för elektronisk kommunikation skulle främja konkurrens, investeringar och innovation när det gäller nät och tjänster, genom att främja marknadsintegrering och gränsöverskridande investeringar i nät och tjänstetillhandahållande. De specifika åtgärder som föreslås bör medföra en högre grad av konkurrens i fråga om infrastrukturens kvalitet och pris samt mer innovation och starkare differentiering, bland annat i fråga om affärsmodeller, och göra det enklare att förutse de kommersiella och tekniska inslagen i investeringsbeslut om etablering eller expansion på marknader för trådlösa eller fasta nät. Förslaget kommer således att stödja andra åtgärder för att främja de ambitiösa bredbandsmål som anges i den digitala agendan för Europa samt etableringen av en verkligt digital inre marknad, där innehålls- och programvarutjänster samt andra digitala tjänster kan flöda fritt. En ökad infrastrukturkonkurrens och integrering av olika infrastrukturer i unionen borde också medföra minskade flaskhalsar och ett behov av att marknaderna för elektronisk kommunikation regleras i förväg, så att denna sektor liksom andra ekonomiska sektorer blir föremål för övergripande lagstiftning och konkurrensregler.

En ökad förekomst av digitala infrastrukturer och tjänster skulle i sin tur utvidga konsumentens urval av tjänster och förbättra kvaliteten på dessa tjänster samt bidra till territoriell och social sammanhållning och ökad rörlighet över hela EU. Om man ser till den digitala ekonomin i stort bör samtidigt en bättre fungerande sektor för elektronisk

kommunikation i hela EU leda till ett större urval av insatsvaror för företagen och bättre kvalitet på dessa insatsvaror, vilket möjliggör att man förverkligar de produktivitetsvinster som hänger samman med IKT och kan dra nytta av moderniserade offentliga tjänster. Det slutliga målet är att stödja europeisk konkurrenskraft i en värld som i ökande utsträckning förlitar sig på den digitala ekonomin för att fungera och utvecklas.

Utmaningarna när det gäller integrering av den inre marknaden är bland annat följande: För det första är det nödvändigt att undanröja onödiga hinder i auktorisationssystemet och i bestämmelserna för tillhandahållande av tjänster, så att en auktorisation som erhållits i en medlemsstat är giltig i alla andra medlemsstater och så att operatörer kan tillhandahålla tjänster på grundval av en konsekvent och stabil tillämpning av lagar och föreskrifter. För det andra är det viktigt att få mer harmoniserade villkor för tillträde till grundläggande insatsvaror, genom att garantera mobiloperatörer förutsägbara villkor för tilldelning och samordnade tidsramar för tillträde till spektrum för trådlösa bredband i hela EU och genom att harmonisera metoderna för tillträde till europeiska fasta nät så att det blir enklare för leverantörer att erbjuda sina tjänster på den inre marknaden. För det tredje är det nödvändigt att garantera ett enhetligt högt konsumentskydd inom unionen och enhetliga affärsvillkor i detta avseende, bland annat genom åtgärder för att gradvis avveckla överdebitering av mobila roamingtjänster och genom att säkerställa tillträde till ett öppet internet. Detta är distinkta utmaningar, för vilka tydliga lösningar anges i detta förslag, men alla är väsentliga för affärs- och investeringsbesluten i denna sektor, och för konsumenternas skull måste alla problem åtgärdas nu och samtidigt, för att vi ska kunna frigöra den inre marknadens potential. Utöver dessa finns den bredare utmaningen att bygga upp en digital inre marknad, exempelvis regler om onlineinnehåll.

För att européer ska kunna utnyttja nya innovativa tjänster av hög kvalitet är det nödvändigt att snabba på investeringarna i nästa generations infrastruktur. Ett adekvat regelverk är avgörande för att bidra till en dynamisk och konkurrensutsatt marknad. Regelverket måste ha rätt balans mellan risk och avkastning för dem som är beredda att investera. Detta kan också bidra till att man löser problemet med det splittrade tillhandahållandet av tjänster, så att alla branscher och användare i EU kan utnyttja alla fördelar med tjänsterna. För att bidra till uppnåendet av dessa mål antar kommissionen tillsammans med detta förslag en rekommendation om enhetliga icke-diskrimineringsskyldigheter och kostnadsberäkningsmetoder för att främja konkurrens och förbättra klimatet för bredbandsinvesteringar.¹ Denna rekommendation kommer att främja konkurrens och investeringar i höghastighetsnät genom att skapa långsiktigt stabila priser för tillträde till kopparnätet, säkerställa tillträdessökande lika tillträde till etablerade operatörers nät så att lika konkurrensvillkor skapas och genom att fastställa villkoren för när en prisreglering av nästa generations accessnät inte längre är motiverad. Detta gör att investerare i sådana nät får större möjligheter att utforma lämpliga prissättningsstrategier för att uppnå vinst i konkurrensen med andra infrastrukturer som reglerade kopparnät, kabel i vissa områden och, i ökande utsträckning, fjärde generationens mobilnät.

Detta förslag måste ses mot bakgrund av andra nyligen tagna eller nära förestående initiativ på området. Förslaget bygger på och vidareutvecklar de huvudsakliga direktiven från 2002 om tillhandahållande av elektronisk kommunikation, i deras 2009 ändrade lydelse, genom att införa direkt tillämpliga regler som ska gälla tillsammans med direktivreglerna i fråga om exempelvis auktorisation, spektrumtilldelning och tillträde till nät. Förslaget ska antas mot bakgrund av kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om

¹ COM [insert final reference].

åtgärder för att minska kostnaderna för utbyggnad av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation², som också avser att i ett enda instrument behandla flera distinkta och reglerade kostnadsposter i olika skeden av nätinvesteringsprocessen och som sammantaget möjliggör en minskning av kostnaderna för bredbandsutbyggnad med upp till 30 %. Förslaget beaktar också att kommissionens rekommendation om relevanta marknader³ ska ses över 2014 och att förberedelserna för detta har kommit långt. Ett snabbt antagande och genomförande av detta förslag skulle kunna möjliggöra en minskning av det antal marknader eller omfattningen av de marknader som omfattas av förhandsreglering, inom ramen för en framtida analys av konkurrensutvecklingen på den inre marknaden.

1.2. Allmän bakgrund

I dagens värld förmedlas många nya digitala tjänster och program online på EU:s inre marknad. Dagens innovations- och tillväxtmöjligheter är ofta digitala i praktiskt taget varje sektor av ekonomin, från fordonsindustrin (uppkopplade bilar) till energisektorn (smarta nät) och från offentliga förvaltningar (e-förvaltning) till allmänna tjänster (e-hälsa). Det krävs tillträde till tjänster och infrastruktur av senaste typ för att driva nästan alla typer av företag, från små nystartade företag till stora företag. Hela detta ekosystem är beroende av den uppkoppling som elektroniska kommunikationsnät ger.

EU är i dag uppdelat i 28 separata nationella kommunikationsmarknader, var och en med ett visst antal aktörer. Detta medför att totalt mer än 200 operatörer betjänar en marknad på 510 miljoner kunder, samtidigt som ingen operatör verkar på mer än hälften av medlemsstaternas marknader och de flesta på ett mycket mindre antal marknader. EU:s regler om till exempel auktorisation, regleringsvillkor, spektrumtilldelning och konsumentskydd genomförs på olika sätt. Detta lapptäcke skapar hinder för tillträde och leder till ökade kostnader för operatörer som vill tillhandahålla gränsöverskridande tjänster, vilket i sin tur hämmar deras expansion. Detta kontrasterar starkt mot USA eller Kina, som har en gemensam marknad på 330 respektive 1 400 miljoner kunder, med fyra till fem stora operatörer, ett enda regelverk, ett licenssystem och en spektrumpolitik.

Stordriftsfördelar och nya tillväxtmöjligheter kan förbättra avkastningen på investeringar i höghastighetsnät och samtidigt främja konkurrens och global konkurrenskraft. Men operatörer kan inte dra tillräcklig fördel av detta inom EU. I andra delar av världen görs stora digitala insatser och investeringar, som är lönsamma för både investerare och konsumenter, men sådana uppgraderingar sker inte tillräckligt snabbt i EU.

Samtidigt får konsumenterna till följd av uppsplittringen i nationella marknader färre valmöjligheter och tjänster som är mindre innovativa och av lägre kvalitet, men betalar fortfarande höga priser för samtal över gränserna eller roaming inom EU. Detta innebär att de inte kan dra full nytta av de digitala tjänster som potentiellt finns tillgängliga i dag.

Detta leder i sin tur till att EU går miste om en stor möjlig källa till tillväxt. I en värld där IKT har stor genomslagskraft leder en splittrad marknad för elektronisk kommunikation till att ekonomins effektivitet och produktivitet undergrävs. De outnyttjade möjligheterna på en inre EU-omfattande marknad för elektronisk kommunikation uppskattas motsvara upp till 0,9 %

² COM(2013) 147.

³ EUT L 344, 28.12.2007, s. 65.

av BNP eller 110 miljarder euro per år.⁴ Vinsterna av en inre marknad för affärskommunikationstjänster uppgår bara de till nästan 90 miljarder euro per år.⁵

En sund telekommunikationsmarknad understödjer en bredare digital ekonomi, vars dynamik återspeglas i dess ihållande förmåga att skapa arbetstillfällen. För att ge en uppfattning om denna bredare ekonomis omfattning och styrka kan det nämnas att mer än 4 miljoner IKT-specialister arbetar i EU, ett antal som fortsätter att öka trots recessionen. I ekonomin som helhet skulle ökade IKT-investeringar, förbättrad e-kompetens hos arbetskraften och reformer av villkoren för internetekonomin kunna leda till en ökning av BNP på ytterligare 5 % fram till 2020⁶ och skapa 3,8 miljoner arbetstillfällen.⁷

Marknadshinder för elektronisk kommunikation hämmar fördelarna med europeiska gränsöverskridande tjänster: bättre kvalitet, stordriftsfördelar, ökade investeringar, ökad effektivitet och starkare förhandlingspositioner. Detta inverkar i sin tur negativt på det digitala ekosystemet i allmänhet, vilket bland annat drabbar europeiska utrustningstillverkare och innehålls- och programvaruleverantörer, från nystartade företag till stater. Det påverkar även ekonomiska sektorer som banksektorn, fordonsindustrin samt logistik, detaljhandel, hälso- och sjukvård, energi och transport, som är beroende av uppkopplingsmöjligheter för att öka produktiviteten, till exempel genom molntjänster, uppkopplade föremål och ett integrerat tillhandahållande av tjänster.

1.3. Politisk bakgrund

I den digitala agendan för Europa, ett av flaggskeppsinitiativen i EU:s Europa 2020-strategi, betonas redan den centrala roll som IKT och nätuppkoppling spelar. Agendan innehåller många initiativ för att främja investeringar, öka konkurrensen och minska kostnaderna för att anlägga höghastighetsnät, så att alla européer får tillträde till snabbt bredband. Kommissionen har också lanserat en bred koalition för digitala arbetstillfällen, för att utnyttja sektorns sysselsättningsmöjligheter.

Kommissionen genomför dessutom initiativ för att skapa en ”digital inre marknad” och främja onlineinnehåll, däribland e-handel och e-förvaltning. Den har också föreslagit en reform av EU:s uppgiftsskyddsförordning för att skydda personers integritet och samtidigt underlätta innovation och företagande på den inre marknaden, och en strategi för främjande av it-säkerhet och försvar av EU:s kritiska infrastruktur och nät, däribland ett utkast till direktiv om nät- och informationssäkerhet⁸. Detta är väsentligt för att invånare och konsumenter ska få förtroende för internetmiljön.

En utveckling mot en inre marknad för elektronisk kommunikation skulle understödja uppbyggandet av en digital inre marknad. En sådan marknad skulle inte bara förutsätta modern infrastruktur, utan även innovativa och säkra digitala tjänster.

Europeiska rådet är medvetet om detta och betonade vid sitt vårmöte 2013 den digitala inre marknads betydelse för tillväxt och uppmanade kommissionen att (i tid inför rådets oktobermöte) lägga fram konkreta åtgärder för att upprätta en inre marknad för IKT så snart som möjligt. Detta förslag tillsammans med kommissionens rekommendation om enhetliga icke-diskrimineringsskyldigheter och kostnadsberäkningsmetoder för att främja konkurrens

⁴ *Steps towards a truly internal market for e-communications in the run-up to 2020*, Ecorys, TU Delft och TNO, 2012.

⁵ *Business communications, economic growth and the competitive challenge*, WIK, 2012.

⁶ *Capturing the ICT dividend*, Oxford Economics Research, 2011.

⁷ *Quantitative estimates of the demand for cloud computing in Europe and the likely barriers to take up*, IDC, 2012.

⁸ COM(2013) 48.

och förbättra klimatet för bredbandsinvesteringar, utgör en uppsättning välavvägda åtgärder som syftar till att bidra till utvecklingen av en inre marknad för telekommunikation och främja investeringar.

2. RESULTAT AV SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

2.1. Intressenternas synpunkter

Eftersom Europeiska rådet i sina slutsatser från vårmötet 2013 begärde att konkreta förslag skulle läggas fram före dess oktobermöte, måste offentliga samråd genomföras inom ramen för en krävande tidtabell. Utöver specifika formella samråd och samrådsmöten har kommissionen haft ett brett samarbete med många olika intressentorganisationer för att utvärdera den allmänna situationen på marknaden för elektronisk kommunikation och utröna hur en inre marknad på detta område kan upprättas. Kommissionen har hållit möten med och fått svar från intressenter som företräder alla branschsegment, konsumentorganisationer, det civila samhället samt nationella regleringsmyndigheter och regeringar.

Utöver detta organiserade kommissionen flera samrådsarrangemang med intressenter som företräder alla branschsektorer, konsumenter och det civila samhället⁹. Samråden visade att de flesta av intressenterna instämmer i kommissionens problemanalys och bekräftar att det krävs snabba åtgärder.

Diskussioner ägde också rum i Europaparlamentet och rådet (transport, telekommunikation och energi). I rådet höll de flesta av delegationerna med om problemanalysen och behovet av att vidta åtgärder för att gå i riktning mot en verklig inre marknad, med sikte på att säkra eller förbättra konkurrensen och konsumenters valmöjligheter, ta itu med nätneutralitet och roaming och undvika regelarbitrage, få ett mer konsekvent regelverk, bland annat i fråga om spektrumförvaltning, och undvika överdriven centralisering av befogenheter. Vid diskussionerna i Europaparlamentet framkom ett starkt stöd för huvudinriktningen i kommissionens förslag och betonades särskilt brådskan med att avskaffa roaming som en del av målet att uppnå en inre marknad för elektronisk kommunikation och med att införa en hög nivå på konsumentskyddet och tydliga regler om nätneutralitet.

2.2. Extern experthjälp

En omfattande undersökning med temat ”steg mot en verklig inre marknad för e-kommunikation”, även kallad ”kostnader för EU utan en inre marknad för telekom”, slutfördes 2012.¹⁰ Syftet med undersökningen var att utvärdera läget i fråga om en inre marknad i EU för elektronisk kommunikation och att uppskatta de ekonomiska vinsterna med en inre marknad på detta område.

Kommissionen använde även många andra uppgiftskällor, till exempel den årliga resultattavlan för den digitala agendan och ekonomiska studier som utförts av GD Ekonomi och finans, till exempel om Europas fragmenterade telekommunikationsmarknad.¹¹ EU:s samrådssystem inom ramen för regelverket visade också att de nationella

⁹ I synnerhet hölls ett offentligt informationsmöte i Bryssel den 17 juni 2013. Ett ytterligare arrangemang ägde rum i samband med det årliga forumet för den digitala agendan den 19 juni i Dublin.

¹⁰ *Steps towards a truly internal market for e-communications in the run-up to 2020*, Ecorys, TU Delft och TNO, 2012.

¹¹ European Commission, *European Economy Occasional Papers 129: Market Functioning in Network Industries - Electronic Communications, Energy and Transport*, 2013.

regleringsmyndigheternas metoder för att utöva tillsyn över de berörda marknaderna inte är enhetliga. Inom ramen för programmet för radiospektrumpolitik upptäckte kommissionen dessutom stora skillnader mellan medlemsstaternas förfaranden för auktorisation och öppnande av spektrumband för teknikneutral användning, särskilt i fråga om villkor och tidpunkter.

2.3. Konsekvensbedömning

I linje med sin politik för bättre lagstiftning har kommissionen bedömt de olika handlingsalternativens konsekvenser.

Huvudorsakerna till ett splittrat regelverk är knutna till de viktigaste sektorsspecifika krav för tillhandahållande av elektronisk kommunikation som omfattas av EU-lagstiftning (auktorisering, tillträde till fasta och trådlösa insatsvaror och efterlevnad av regler för slutanvändarskydd). Även om vart och ett av dessa kravområden har mycket distinkta egenskaper och lösningarna på uppsplittringen med nödvändighet kommer att skilja sig åt markant, är de alla väsentliga för att man ska kunna avveckla de främsta hindren mot ett integrerat tillhandahållande av elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster i EU. I synnerhet har granskningen av olika lösningar delats upp med utgångspunkt i a) de hinder som beror på olika nationella auktorisationsbestämmelser till följd av nationella regleringsmyndigheters skilda regleringssynsätt, b) bristfällig samordning av spektrumtilldelning och spektrumvillkor samt osäkerhet när det gäller regleringen av tillgången på frekvenser, c) brist på produkter i grossistledet som möjliggör ett tjänstetillhandahållande på en annan operatörs nät som kännetecknas av konsekvent driftskompatibilitet för tjänster, inom ramen för marknadslösningar eller bilaterala förhandlingar, och d) splittrade konsumentskyddsregler som medför olika nivåer på konsumentskyddet och olika affärsvillkor, inbegripet höga kostnader för roaming och internationella samtal samt blockering eller strypning av tjänster.

För att åtgärda dessa källor till uppsplittring valdes tre handlingsalternativ ut för närmare analys. Det första alternativet baserades på det befintliga regelverket för elektronisk kommunikation. I det andra alternativet övervägdes ett gemensamt lagstiftningsinstrument (en förordning) där regelverket bara skulle justeras när det krävs för en inre marknad i EU för elektronisk kommunikation, baserat på ökad samordning på EU-nivå. Det tredje alternativet byggde på det andra alternativet, men den nuvarande styrningsstrukturen skulle bytas ut mot en gemensam EU-regleringsmyndighet, för att uppnå fullständig rättslig samordning.

Varje handlingsalternativ bedömdes utifrån dess ändamålsenlighet för att uppnå de politiska målen, med inriktning på kostnader och fördelar för efterfråge- och utbudssidan, inklusive inverkan på strukturen hos industrin för elektronisk kommunikation i EU, ekonomin, sysselsättningen, konsumentvinsten och miljön.

I konsekvensbedömningsrapporten dras slutsatsen att det andra handlingsalternativet är det bästa tillgängliga. För det första syftar en gemensam EU-auktorisering till att minska den administrativa bördan för europeiska aktörer och se till att de omfattas av ett gemensamt regelverk.

En samordnad användning av radiospektrumet på den inre marknaden säkerställer en synkroniserad tillgång på spektrumresurser och tillämpning av enhetliga villkor för dess användning i EU, så att en effektiv spektrumanvändning säkerställs. Samtidigt skulle detta gynna ett förutsägbart investeringsklimat för höghastighetsnät och en bred geografisk omfattning på sådana nät, vilket också är ett långsiktigt intresse för slutanvändarna.

En förekomst av standardiserade tillträdesprodukter för grossistledet på EU-nivå, som en potentiell lösning på problemet med ett betydande marknadsinflytande, gör det möjligt för

fastnätsooperatörer att tillhandahålla uppkopplingstjänster av hög kvalitet till kunder i hela EU. En sådan förekomst väntas få en positiv effekt på investeringarna, särskilt över medlemsstaternas gränser, och underlätta för företag att gå in på nya marknader för att följa kunders efterfrågan, samt göra det möjligt för dem att göra detta med tillträdesprodukter av hög kvalitet. Detta skulle främja konkurrensen och ställa krav på operatörer att förbättra sitt utbud genom att investera i infrastruktur och tjänster.

Gemensamma regler för tjänsters kvalitet säkerställer att användare får möjlighet att få tillträde till tjänster och program efter eget val och på grundval av tydliga avtalsvillkor i hela EU, utan att deras tillträde till internet stryps eller blockeras på ett otillbörligt sätt. Samtidigt kommer gemensamma regler att skapa möjlighet att förvärva specialiserade tjänster för tillhandahållande av ett visst innehåll, vissa program och vissa tjänster med en högre kvalitetsnivå. En ökad insyn och förstärkta avtalsvillkor tillgodoser konsumenternas intresse av tillförlitliga tjänster av hög kvalitet och kommer att stärka konkurrensdynamiken på marknaden.

Slutligen syftar åtgärder mot omotiverade prisskillnader mellan inhemska samtal och samtal inom EU och åtgärder som underlättar Roaming Like At Home-erbjudanden via roamingavtal till att avskaffa oberättigade ytterligare kostnader för elektroniska kommunikationstjänster som tillhandahålls över gränserna.

Sammanfattningsvis skulle detta handlingsalternativ öka den rättsliga förutsebarheten och insynen på det mest effektiva och snabbaste sättet. I synnerhet borde ökade möjligheter att etablera sig på marknader, mer liknande driftsförhållanden (tillträde till insatsvaror, konsumentspecifika regler) och vidarebefordran av stordriftsfördelar till följd av konsumentpriselasticitet eller konkurrenstryck leda till större konvergens. Ett högre konkurrenstryck, medförande incitament till differentiering, samt större stordriftsfördelar, större förutsebarhet i regelverket och en bättre miljö för massdistribution av innovativa tjänster borde i sinom tid förbättra investeringsklimatet. Även om dessa förslag väntas få positiva effekter på skapandet av arbetstillfällen är det svårt att i detta skede bedöma de exakta sociala och sysselsättningsrelaterade effekterna. Kommissionen kommer särskilt att uppmärksamma denna aspekt under sin övervakning och utvärdering av lagstiftningen.

I jämförelse med det föredragna handlingsalternativ 2 skulle handlingsalternativ 1 (användning av det befintliga regelverket) eller 3 (fullständig översyn av regelverket för EU-omfattande tjänster) ta 3 till 5 år längre tid på sig att uppnå det önskvärda resultatet, vilket medför att man går miste om en potentiell BNP-ökning på upp till 3,7 % under perioden 2015–2020.

Handlingsalternativ 2 tar minst tid på sig att producera effekter och uppnå samtliga särskilda mål, och är därför det handlingsalternativ som ger de största möjliga ekonomiska och samhälleliga vinsterna.

Konsekvensbedömningsnämnden yttrade sig om utkastet till konsekvensbedömning den 6 september 2003.

Rapporten och sammanfattningen av den offentliggörs tillsammans med detta förslag.

3. FÖRSLAGETS RÄTTSLIGA ASPEKTER

3.1. Rättslig grund

Förslaget grundas på artikel 114 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, eftersom dess syfte är att fullborda den inre marknaden för elektronisk kommunikation och se till att den fungerar.

3.2. Subsidiaritetsprincipen

Det har inte varit möjligt att helt uppnå målet att inrätta en inre marknad för elektronisk kommunikation med det befintliga regelverket. De nationella reglerna är förenliga med EU:s befintliga regelverk, men det finns skillnader som förhindrar gränsöverskridande verksamhet och tjänster, vilket i sin tur begränsar friheten att tillhandahålla elektronisk kommunikation, en rättighet som garanteras i EU:s lagstiftning. Detta har en direkt effekt på den inre marknads funktionssätt. Medlemsstaterna har varken behörighet eller incitament för att ändra det befintliga regelverket.

Det krävs åtgärder på EU-nivå för att komma till rätta med problemets underliggande orsaker. För det första blir det möjligt att komma till rätta med den nuvarande splittringen till följd av den nationella dimensionen av det allmänna auktorisationssystemet genom att införa en gemensam EU-auktorisering. Ett system för en gemensam EU-auktorisering tillsammans med hemmedlemsstatens kontroll av återkallanden och/eller tillfälliga återkallanden av sådana auktorisationer skulle underlätta registreringen av EU-operatörer och samordningen av de viktigaste verkställighetsåtgärder som är tillämpliga på dem. Förslaget bidrar till att göra regelverket enhetligare och mer förutsägbart för sådana företag genom att kommissionen ges befogenheten att kräva att nationella regleringsmyndigheter drar tillbaka föreslagna korrigeringsåtgärder som är oförenliga med EU:s lagstiftning. Det bidrar dessutom till att göra de reglerade villkoren för tillträde till fasta och trådlösa insatsvaror mycket mer enhetligt, vilket i sin tur underlättar tillhandahållande av EU-omfattande tjänster. En fullständig harmonisering av slutanvändarnas rättigheter garanterar att medborgare och leverantörer i EU har liknande rättigheter och skyldigheter, särskilt möjlighet att marknadsföra och förvärva tjänster över gränserna på samma villkor.

Subsidiaritetsprincipen respekteras eftersom EU:s ingripande begränsas till vad som är nödvändigt för att avlägsna specifika hinder för den inre marknaden.

För det första står den gemensamma EU-auktoriseringen till förfogande för operatörer som har för avsikt att bedriva sin verksamhet på EU-nivå, och de rättsliga skyldigheter som är kopplade till den plats där ett nät är beläget eller där en tjänst tillhandahålls kommer fortfarande att beslutas av den nationella regleringsmyndigheten i den berörda medlemsstaten. Inkomster från spektrumtilldelningar kommer att fortsätta att tillfalla den berörda medlemsstaten, medan mer detaljerade regleringsprinciper om spektrumanvändningen som kompletterar de högt satta mål som är integrerade i EU:s regelverk fortfarande ger medlemsstaternas stort utrymme för skönsmässig bedömning när det gäller detaljerna. Vad gäller förfarandet för anmälan till kommissionen rörande spektrum bygger detta på en granskning av förenligheten i rättsligt avseende, snarare än att kommissionens utrymme för egen bedömning byts ut mot medlemsstaternas, och är föremål för ytterligare säkerhetsåtgärder såsom granskningsförfarandet enligt kommittéförfarandet. Utökandet av rätten att använda accesspunkter med liten räckvidd enligt ett allmänt tillstånd begränsas till småskaliga utbyggnader med låg effekt, som definieras strikt genom genomförandeåtgärder. Slutligen ligger införandet av europeiska virtuella accessprodukter kvar hos den nationella tillsynsmyndigheten i den medlemsstat där nätet är beläget, efter en marknadsanalys som

bygger på den befintliga ramen. Samtidigt används i harmoniseringen av virtuella accessprodukter samma mekanism som för fysiska accessprodukter i grossistledet som planerats redan inom den befintliga ramen.

3.3. Proportionalitetsprincipen

EU:s åtgärder begränsas till vad som är nödvändigt för att uppnå de fastställda målen. Åtgärderna kommer att inriktas på att komma till rätta med tydliga hinder för den inre marknaden, med det minimum av ändringar av den befintliga rättsliga ramen som krävs för att skapa förutsättningar för att nya gränsöverskridande marknader för elektronisk kommunikation ska utvecklas på EU-nivå. Därmed blir det möjligt att uppnå det dubbla inre marknads målet, dvs. frihet att tillhandahålla och frihet att konsumera elektroniska kommunikationstjänster. Genom att lämna det befintliga regelverket i stort sett orört, även det sätt på vilket de nationella regleringsmyndigheterna övervakar marknaderna, undviker man dessutom att störa den verksamhet som bedrivs av leverantörer som väljer att bibehålla ett nationellt (eller regionalt) fotavtryck.

Vidare bör utvecklingen av nya gränsöverskridande marknader ske enligt principen om ”bättre lagstiftning”, dvs. genom att man gradvis lättar lagstiftningstrycket om marknaderna visar sig vara konkurrenskraftiga i ett mer integrerat europeiskt sammanhang, men i enlighet med nationella regleringsmyndigheters tillsynsbefogenheter och på det villkoret att en konkurrensövervakning görs i efterhand. Detta är fördelaktigt eftersom det också på en verklig inre marknad är de nationella regleringsmyndigheterna som vore bäst lämpade att ta hänsyn till nationella särdrag när de i) reglerar tillträde till fysisk infrastruktur som till själva sin natur är geografiskt begränsad till nationell eller regional nivå och ii) tar itu med konsumentfrågor på nationell nivå (särskilt på deras eget språk).

De föreslagna åtgärderna kommer följaktligen inte att medföra betydande ändringar av förvaltningen eller överföring av befogenheter till unionsnivå t.ex. genom en EU-regleringsmyndighet eller unionsomfattande spektrumauktorisering.

Lösningarna kommer att ge berörda parter möjlighet att utnyttja de synergier som skapas av en stor inre marknad och göra deras verksamhet och investeringar mer effektiva på ett så tidsbesparande och effektivt sätt som möjligt. Samtidigt garanterar förslaget för de operatörer som väljer att tillhandahålla tjänster i en enda medlemsstat att de nuvarande reglerna fortsätter att gälla, samtidigt som de drar nytta av klarare och tydligare regler om slutanvändare rättigheter, och mer förutsägbara villkor för tillträde till spektrumresurser och till produkter av hög kvalitet för tillträde till fasta nät.

3.4. Grundläggande rättigheter

Förslagets inverkan på grundläggande rättigheter som uttrycks- och informationsfrihet, rätten att driva verksamhet, icke-diskriminering, konsumentskydd och skydd av personuppgifter har analyserats. Förordningen kommer i synnerhet att bidra till att säkra tillgång till ett öppet internet. En hög standard fastställs för fullständigt harmoniserade rättigheter för slutanvändare och friheten att bedriva verksamhet ökas på EU-nivå, vilket bör leda till minskad sektorsspecifik lagstiftning i sinom tid.

3.5. Val av regleringsform

Kommissionen föreslår en förordning som avlägsnar hindren för ett fullbordande av den inre marknaden genom att komplettera det befintliga regelverket för elektronisk kommunikation. Detta medför särskilda direkt tillämpliga rättigheter och skyldigheter för leverantörer och slutanvändare och omfattar även samordningsmekanismer för vissa insatsvaror på unionsnivå i syfte att underlätta tillhandahållandet av elektroniska kommunikationstjänster över gränserna. En förordning är viktig t.ex. på område öppet Internet och trafikledning, där en verkligt

gemensam strategi är nödvändig för att från början undvika den nuvarande tendensen mot divergerande nationella lösningar och för att möjliggöra såväl integrerad nätförvaltning och utveckling av innehåll, tillämpningar och tjänster online som kan göras tillgängliga på ett enhetligt sätt i hela unionen.

3.6. Förslagets struktur och de viktigaste rättigheterna och skyldigheterna

Allmänna bestämmelser (kapitel I, artiklarna 1 och 2)

Kapitel 1 innehåller de allmänna bestämmelserna, inbegripet relevanta definition

er. Här anges de rättsliga principerna för hur de berörda regleringsmyndigheter ska agera när de tillämpar denna förordning tillsammans med bestämmelserna i det befintliga regelverket.

En gemensam EU-auktorisering (kapitel II, artiklarna 3–7)

Operatörer som vill tillhandahålla tjänster i flera medlemsstater måste för närvarande ha tillstånd i var och en av dessa medlemsstater. Genom förordningen införs en gemensam EU-auktorisering som bygger på ett gemensamt anmälningssystem i den medlemsstat där den berörda leverantören av elektronisk kommunikation har sitt huvudsakliga driftsställe (hemmedlemsstaten) och tillämpliga villkor anges. Återkallande och/eller tillfälligt återkallande av en gemensam EU-auktorisering står under hemmedlemsstatens kontroll. Innehavare av en gemensam EU-auktorisering har rätt till samma rättsliga behandling i liknande situationer i och mellan medlemsstater, och nya marknadsaktörer och mindre gränsöverskridande operatörer undantas från administrativa avgifter och bidrag till finansieringen av samhällsomfattande tjänster i andra medlemsstater än hemmedlemsstaten (värdmedlemsstater). Innehavare av en gemensam EU-auktorisering kommer dessutom att tillhandahålla tjänster i hela EU på grundval av en mer konsekvent tillämpning av lagstadgade skyldigheter.

Den gemensamma EU-auktoriseringen kommer därför att bidra till att minska onödiga administrativa hinder samtidigt som EU-leverantörerna garanteras mer enhetliga rättigheter och skyldigheter för att bedriva verksamhet inom EU och vinna stordriftsfördelar.

Europeiska insatsvaror (kapitel III)

Avsnitt 1 (artiklarna 8–16)

Mobilleverantörer i EU saknar i dag den förutsägbarhet som krävs när det gäller tillgång till spektrum inom EU och måste hantera olika tilldelningsvillkor. De har därför svårare att planera långsiktigt och investera över gränserna, vilket i sin tur innebär att de har svårt att växa. Sådana splittrade förhållanden innebär att tillverkarna av apparaterna utformar sina produkter för andra marknader med större skala och tillväxtutsikter. För att få slut på denna ohållbara situation måste harmoniseringen av spektrumresurser garanteras genom att

- fastställa gemensamma rättsliga principer som är tillämpliga på en medlemsstat när man fastställer villkoren för användning av spektrum som är harmoniserade för trådlös bredbandskommunikation.
- ge kommissionen befogenhet att anta genomförandeakter för att harmonisera tillgången till spektrum, tidpunkt för tilldelningar och varaktigheten för nyttjanderätter till spektrum,
- inrätta en samrådsmekanism som ger kommissionen möjlighet att granska förslag till nationella åtgärder för tilldelning och användning av spektrum, och

- förenkla villkoren för användning och tillhandahållande av trådlösa lågeffektstillämpningar för bredbandstillgång (Wi-Fi, små celler) för att öka konkurrensen och minska överbelastningen av nät.

Avsnitt 2 (artiklarna 17–20)

Harmoniserat och högkvalitativt virtuellt tillträde till fasta nät skulle underlätta marknadsinträdet för både slutanvändare och företag och även underlätta tillhandahållandet av gränsöverskridande tjänster. Det skulle dessutom främja konkurrens och investeringar. I dag definieras virtuella fasta tillträdesprodukter på många olika sätt inom EU. Virtuellt tillträde till fasta nät för tillhandahållande av gränsöverskridande tjänster kommer att harmoniseras på följande sätt:

- Fastställande av gemensamma egenskaper för EU-harmoniserade virtuella tillträdesprodukter för bredband (virtuell separation, IP-bitström och terminering avsnitt i hyrda förbindelser) vid föreskrivet tillträde för operatörer med ett betydande marknadsinflytande.
- De nationella regleringsmyndigheterna måste därför beakta införandet av sådana harmoniserade tillträdesprodukter när de ålägger korrigerande åtgärder, med vederbörlig hänsyn till befintliga investeringar, befintlig konkurrens om infrastrukturen samt övergripande proportionalitetskrav. Förslaget speglar också beslutspraxis genom en bestämmelse som kopplar övervägande av priskontrollskyldigheter i grossistledet för nästa generations accessnät till konkurrenstryck från alternativa infrastrukturer, effektiva garantier för icke-diskriminerande tillträde och omfattningen av konkurrensen på slutkundsnivå när det gäller pris, valmöjligheter och kvalitet.
- Införande av en rättighet för leverantörer av elektronisk kommunikation att erbjuda och på rimliga villkor få tillträde till harmoniserade tillträdesprodukter med garanterad tjänstekvalitet för att möjliggöra nya typer av onlinetjänster

Slutanvändarnas rättigheter (kapitel IV, artiklarna 21-29)

Inom EU är inkonsekventa regler för slutanvändarnas rättigheter ett problem för både slutanvändare och leverantörer, vilket i sin tur leder till olika skyddsnivåer och många skilda regler som ska följas i de olika medlemsstaterna. Denna splittring är kostsam för operatörerna och otillfredsställande för slutanvändarna och förhindrar i slutändan gränsöverskridande tillhandahållande av tjänster, vilket i sin tur leder till att slutanvändarna är ovilliga att konsumera sådana tjänster. För att garantera en lämplig nivå på konsumentskyddet inom EU harmoniseras bestämmelserna om slutanvändarnas rättigheter, bland annat

- Icke-diskriminering mellan viss nationella och EU-interna (internationella) kommunikationer (om inte skillnaderna är sakligt motiverade),
- obligatorisk förhandsinformation och avtalsinformation,
- ökad insyn och fler möjligheter att undvika oväntat höga fakturor,
- rätt att säga upp avtalet efter sex månader utan kostnad (förutom återstående kostnader för eventuell subventionerad utrustning eller andra kampanjer)
- en skyldighet för leverantörerna att tillhandahålla obehindrad anslutning till allt innehåll och alla tillämpningar eller tjänster som slutanvändarna har tillträde till – även kallat nätneutralitet – samtidigt som operatörers användning av trafikledningsåtgärder regleras när det gäller allmän tillgång till internet. Samtidigt förtydligas den rättsliga ramen för specialiserade tjänster med ökad kvalitet.

Underlättande av leverantörsbyte (kapitel V, artikel 30)

Förbättrade regler för leverantörsbyte främjar marknadsinträde och konkurrensen mellan leverantörer av elektronisk kommunikation, vilket i sin tur leder till att slutanvändarna lättare kan välja den leverantör som bäst passar just deras behov. Harmoniserade principer för bytesförfaranden fastställs, till exempel kostnadsorientering, mottagande av leverantörsledd process samt automatisk uppsägning av avtalet med den överförande leverantören.

Organisatoriska bestämmelser och slutbestämmelser (kapitel VI, artiklarna 31–40)

Detta kapitel innehåller allmänna bestämmelser om de behöriga nationella myndigheternas befogenheter att besluta om sanktioner samt regler för kommissionens befogenhet att anta delegerade akter eller genomförandeakter.

Ändringar av ramdirektiven samt roaming- och Berec-förordningen anges också. Syftet med ändringarna är att skapa ökad enhetlighet och stabilitet inom EU för de nationella regleringsmyndigheternas marknadsbedömningar och införande av rättsliga krav för innehavare av en gemensam EU-auktorisering för att undvika att de ställs inför olika skyldigheter för samma marknadsmisslyckande i varje medlemsstat där de bedriver verksamhet, särskilt när det gäller förhandsreglering av marknaden och med tanke på att de nationella regleringsmyndigheterna fortfarande är ansvariga för sina respektive (nationella) marknader. Därför ges kommissionen befogenhet att kräva att korrigeringsåtgärder som åläggs företag med en gemensam EU-auktorisering dras tillbaka och skapa rättslig säkerhet i kriterierna för att identifiera marknader som bör åläggas sådana förhandsåtgärder, även med hänsyn till konkurrenstryck från motsvarande tjänster som tillhandahålls av ”over-the-top”-aktörer (OTT).

Den tredje roamingförordningen med sina strukturåtgärder kommer visserligen att skapa större konkurrens på marknaden men den väntas inte på egen hand kunna skapa en situation där kunderna med tillförsikt kan återskapa sitt konsumtionsbeteende i hemlandet i samband med utlandsresor och därmed en situation där tilläggsavgifterna för roaming upphör i hela EU. Artikel 33 bygger därför på roamingförordningen och ger operatörer ett incitament att tillhandahålla roamingtjänster på nationella prisnivåer. Genom förslaget införs också ett frivilligt system för mobiloperatörer att ingå bilaterala eller multilaterala roamingavtal så att de kan internalisera roamingkostnaderna i grossistledet och gradvis införa roamingtjänster till nationella prisnivåer fram till juli 2016, samtidigt som risken för godtycklig prissättning begränsas. Sådana roamingavtal är inte i sig någon nyhet på marknaden. Det finns redan roamingavtal som ger deltagarna (förutsatt att de följer konkurrensreglerna) möjlighet att förverkliga stordriftsfördelar när det gäller tillhandahållande av roamingtjänster som mellan avtalsslutande parter. Förslaget kräver dock att de anmäls för att förbättra insynen i dem. Syftet med den föreslagna frivilliga ordningen är att sådana legitima stordriftsfördelar ska komma konsumenterna till godo genom tillhandahållande av roamingtjänster till nationella prisnivåer, hemmamarknaden, på villkor som garanterar att roaming i hela unionen omfattas och att konsumenterna i hela unionen i sinom tid kan dra nytta av sådana anbud. Samtidigt medför förslaget en nödvändig jämvikt som ger operatörerna möjlighet att anpassa sina erbjudanden i detaljistledet och successivt garantera att hela kundbasen drar nytta av dem. Utan bilaterala eller multilaterala roamingavtal är det orealistiskt att tänka sig att en operatör ensam skulle kunna tillhandahålla roaming till inhemska priser i hela unionen inom den planerade tidsramen.

Slutligen är det nödvändigt att ändra Berec-förordningen för att göra organet mer stabilt och ge det möjlighet att spela en mer strategisk roll, särskilt genom utnämning av en ordförande som är expert och sitter i tre år.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Förslaget till förordning påverkar inte unionens budget.

Det ska särskilt påpekas att förslaget om ändring av förordning (EG) nr 1211/2009) inte påverkar antalet nya tjänster i tjänsteförteckningen eller EU:s finansiella bidrag till Berec och det överensstämmer med de siffror som anges i meddelandet från Europaparlamentet och rådet (COM(2013) 519 final).

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om åtgärder avseende den europeiska inre marknaden för elektronisk kommunikation och för att skapa en uppkopplad kontinent, och om ändring av direktiven 2002/20/EG, 2002/21/EG och 2002/22/EG samt förordningarna (EG) nr 1211/2009 och (EU) nr 531/2012

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING,

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 114,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande¹²,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande¹³,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och

av följande skäl:

- (1) EU måste utnyttja alla tillväxtkällor för att ta sig ur krisen, skapa arbetstillfällen och återfå sin konkurrenskraft. Att åter få fart på tillväxten och skapa arbetstillfällen i unionen är syftet med Europa 2020-strategin. Vid sitt vårmöte 2013 betonade Europeiska rådet hur viktig den digitala inre marknaden är för tillväxten och efterlyste konkreta åtgärder för att så snabbt som möjligt skapa en inre marknad för informations- och kommunikationsteknik (IKT). I enlighet med målen för Europa 2020-strategin och rådets uttalande syftar denna förordning till att skapa en inre marknad för elektronisk kommunikation genom att komplettera och anpassa unionens befintliga regelverk för elektronisk kommunikation.
- (2) Redan i *En digital agenda för Europa*, som är ett av flaggskeppsinitiativen i EU:s Europa 2020-strategi, betonades den centrala roll som IKT och nätanslutning spelar för ekonomisk och samhällelig utveckling. För att Europa ska kunna dra största möjliga nytta av den digitala omvandlingen krävs en dynamisk inre marknad för elektronisk kommunikation för alla branscher och i hela Europa. En sådan verklig inre marknad för kommunikation kommer att utgöra ryggraden i en innovativ och ”smart” digital ekonomi och ligga till grund för en digital inre marknad där onlinetjänster kan flöda fritt över gränserna.

¹² EUT C, s. .

¹³ EUT C, s. .

- (3) På en sömlös inre marknad för elektronisk kommunikation bör friheten att tillhandahålla elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster till alla kunder i unionen, och varje slutanvändares rätt att välja bästa tillgängliga erbjudande på marknaden, garanteras och får inte hindras av att marknaderna splittras upp längs nationella gränser. Med det befintliga regelverket är det inte möjligt att helt lösa problemet med denna uppsplittring, som yttrar sig i nationella i stället för unionsomfattande allmänna auktorisationssystem, nationella system för spektrumtilldelning, skillnader mellan de accessprodukter som är tillgängliga för leverantörer av elektronisk kommunikation i olika medlemsstater samt skilda branschspecifika konsumentbestämmelser. I unionens bestämmelser fastställs i många fall bara en baslinje och de genomförs ofta på olika sätt i olika medlemsstater.
- (4) En verklig inre marknad för elektronisk kommunikation bör främja konkurrens, investeringar och innovation i nya och förbättrade nät och tjänster genom att främja marknadsintegration och gränsöverskridande erbjudanden av tjänster. Detta bör i sin tur bidra till de ambitiösa mål för höghastighetsbroadband som anges i den digitala agendan för Europa. Den ökande tillgången till digitala infrastrukturer och tjänster bör i sin tur öka konsumenternas valfrihet, tjänsternas kvalitet och mångfald i innehållet samt bidra till territoriell och social sammanhållning och underlätta rörligheten inom unionen.
- (5) Fördelarna med en inre marknad för elektronisk kommunikation bör spridas till det bredare digitala ekosystemet, som omfattar unionens utrustningstillverkare, innehålls- och tillämpningsleverantörer och den bredare ekonomin, till exempel banksektorn, bilindustrin, logistiksektorn, detaljhandeln, energisektorn och transportsektorn. Dessa sektorer är beroende av anslutningsmöjligheter för att öka produktiviteten, till exempel genom molntillämpningar som kan nå överallt, uppkopplade föremål och möjligheter till ett integrerat tillhandahållande av tjänster för olika delar av ett företag. De offentliga förvaltningarna och sjuk- och hälsovården kommer också att vinna på en bredare tillgång till e-förvaltnings- och e-hälsovårdstjänster. Utbudet av kulturinnehåll och kulturtjänster och den allmänna kulturella mångfalden kan också öka på en inre marknad för elektronisk kommunikation. Tillhandahållandet av anslutbarhet via elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster är så viktigt för den bredare ekonomin och samhället i stort att obefogade branschspecifika bördor bör undvikas, både rättsliga och andra.
- (6) Denna förordning syftar till att fullborda den inre marknaden för elektronisk kommunikation genom åtgärder längs tre inbördes sammankopplade huvudaxlar. För det första bör förordningen bidra till att säkerställa friheten att tillhandahålla elektroniska kommunikationstjänster över gränserna och över olika nät i olika medlemsstater på grundval av en gemensam EU-auktorisering, i syfte att skapa förutsättning för ökad enhetlighet och förutsägbarhet vad gäller innehållet i och genomförandet av sektorsspecifika bestämmelser inom unionen. För det andra är det nödvändigt att införa mycket mer enhetliga villkor för tillträdet till grundläggande resurser för gränsöverskridande tillhandahållande av elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster, inte bara för trådlös bredbandskommunikation som är beroende av både licensbelagda och licensfria spektrum, utan även för anslutning via fasta nät. För det tredje bör reglerna för skydd av slutanvändare, särskilt konsumenter, harmoniseras i syfte att tillnärma affärsvillkoren och bygga upp ett digitalt förtroende bland medborgarna. Detta omfattar bestämmelser om icke-diskriminering, avtalsinformation, uppsägning av avtal och leverantörsbyte, om tillgång till onlineinnehåll, tillämpningar och tjänster och om trafikstyrning, som inte bara skyddar

slutanvändarna, utan samtidigt garanterar att internetekosystemet fortsätter att fungera som en motor för tillväxt. Dessutom bör ytterligare reformer på roamingområdet genomföras för att skapa förtroende hos slutanvändarna att bibehålla sin uppkoppling när de reser inom unionen, och förordningen bör därför med tiden leda till enhetlighet vad gäller prissättningsvillkor och andra villkor inom unionen.

- (7) Denna förordning bör komplettera unionens befintliga regelverk (Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/19/EG¹⁴, Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/20/EG¹⁵, Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/21/EG¹⁶, Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/22/EG¹⁷, Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG¹⁸, kommissionens direktiv 2002/77/EG¹⁹ samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1211/2009²⁰, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 531/2012²¹ och Europaparlamentets beslut nr 243/2012/EU²²) och de tillämpliga nationella rättsakter som har antagits i enlighet med unionsrätten, genom att det fastställs särskilda rättigheter och skyldigheter för både leverantörer och slutanvändare av elektronisk kommunikation, och görs relevanta ändringar av de befintliga direktiven och av förordning (EU) nr 531/2012 för att öka konsekvensen samt vissa väsentliga ändringar för att skapa en mer konkurrenskraftig inre marknad.
- (8) Åtgärderna i denna förordning respekterar principen om teknikneutralitet, det vill säga de varken föreskriver eller gynnar användningen av en viss typ av teknik.
- (9) Tillhandahållande av elektronisk kommunikation är fortfarande föremål för större bördor om de är gränsöverskridande än om de är nationella. Gränsöverskridande leverantörer måste i synnerhet fortfarande anmäla sig och betala avgifter i de olika värdmedlemsstaterna. Innehavare av en gemensam EU-auktorisering bör omfattas av ett gemensamt anmälningssystem och göra anmälan i den medlemsstat där de har sitt huvudsakliga verksamhetsställe (hemmedlemsstaten), vilket kommer att minska den administrativa bördan för gränsöverskridande operatörer. Den gemensamma EU-

¹⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/19/EG av den 7 mars 2002 om tillträde till och samtrafik mellan elektroniska kommunikationsnät och tillhörande faciliteter (tillträdesdirektiv) (EGT L 108, 24.4.2002, s. 7).

¹⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/20/EG av den 7 mars 2002 om auktorisation för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (auktorisationsdirektiv) (EGT L 108, 24.4.2002, s. 21).

¹⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/21/EG av den 7 mars 2002 om ett gemensamt regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (ramdirektiv) EGT L 108, 24.4.2002, s. 33).

¹⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/22/EG av den 7 mars 2002 om samhällsomfattande tjänster och användares rättigheter avseende elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (direktiv om samhällsomfattande tjänster) (EGT L 108, 24.4.2002, s. 51).

¹⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG av den 12 juli 2002 om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation (direktiv om integritet och elektronisk kommunikation) (EGT L 201, 31.7.2002, s. 37).

¹⁹ Kommissionens direktiv 2002/77/EC av den 16 september 2002 om konkurrens på marknaderna för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (EGT L 249, 17.9.2002, s. 21).

²⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1211/2009 av den 25 november 2009 om inrättande av organet för europeiska regleringsmyndigheter för elektronisk kommunikation (Berec) och byrån (EUT L 337, 18.12.2009, s. 1).

²¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 531/2012 av den 13 juni 2012 om roaming i allmänna mobilnät i unionen (EUT L 172, 30.6.2012, s. 10).

²² Europaparlamentets och rådets beslut nr 243/2012/EU av den 14 mars 2012 om inrättande av ett flerårigt program för radiospektrumpolitik (EUT L 81, 21.3.2012, s. 7).

auktoriseringen bör gälla alla företag som tillhandahåller eller har för avsikt att tillhandahålla elektroniska kommunikationstjänster och kommunikationsnät i fler än en medlemsstat, vilket innebär att de åtnjuter de rättigheter som omfattas av friheten att tillhandahålla elektroniska kommunikationstjänster och kommunikationsnät i alla medlemsstater i enlighet med denna förordning. En gemensam EU-auktorisering där det tillämpliga regelverket för operatörer av elektronisk kommunikation som tillhandahåller tjänster i olika medlemsstater på grundval av en allmän auktorisation i hemmedlemsstaten bör bidra till att friheten att tillhandahålla elektroniska kommunikationstjänster och kommunikationsnät kan utövas effektivt i hela unionen.

- (10) Tillhandahållande av elektroniska kommunikationstjänster eller kommunikationsnät över gränserna kan ha olika former beroende på olika faktorer, till exempel vilken typ av nät eller tjänst som tillhandahålls, omfattningen av den fysiska infrastruktur som krävs eller antalet abonnenter i de olika medlemsstaterna. Avsikten att tillhandahålla elektroniska kommunikationstjänster över gränserna eller driva ett elektroniskt kommunikationsnät i fler än en medlemsstat kan påvisas genom aktiviteter såsom förhandling om avtal om nätaccess i en viss medlemsstat eller marknadsföring via en internetsida på den avsedda medlemsstatens språk.
- (11) Oavsett hur en leverantör väljer att driva elektroniska kommunikationsnät eller tillhandahålla elektroniska kommunikationstjänster över gränserna, bör det regelverk som gäller för leverantörer av elektronisk kommunikation inom EU vara neutralt i fråga om de kommersiella val som ligger till grund för leverantörens organisation av funktioner och verksamheter i de olika medlemsstaterna. Oavsett företagets struktur bör hemmedlemsstaten för en Europeisk leverantör av elektronisk kommunikation anses vara den medlemsstat där de strategiska besluten om tillhandahållande av elektroniska kommunikationsnät eller kommunikationstjänster fattas.
- (12) Den gemensamma EU-auktoriseringen bör grundas på den allmänna auktoriseringen i hemmedlemsstaten. Den bör inte omfattas av villkor som redan är tillämpliga enligt annan befintlig nationell lagstiftning som inte är specifik för sektorn för elektronisk kommunikation. Dessutom bör bestämmelserna i denna förordning och förordning (EU) nr 531/2012 även gälla för europeiska leverantörer av elektronisk kommunikation.
- (13) De flesta sektorsspecifika villkor, exempelvis avseende nätaccess, nätsäkerhet och nätintegritet eller tillgång till larmtjänster, är starkt kopplade till den plats där nätet är beläget eller tjänsten tillhandahålls. Europeiska leverantörer av elektronisk kommunikation kan följaktligen omfattas av villkor som är tillämpliga i den medlemsstat där leverantören bedriver sin verksamhet om inget annat anges i denna förordning.
- (14) Om medlemsstaterna kräver bidrag från sektorn för att finansiera skyldigheter att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster och för regleringsmyndigheternas administrativa kostnader, bör kriterierna och förfarandena för fördelningen av bidrag mellan europeiska leverantörer av elektronisk kommunikation vara proportionella och icke-diskriminerande för att inte hindra gränsöverskridande marknadstillträde, särskilt när det gäller nya marknadsdeltagare och mindre operatörer. Bidragen från de enskilda företagen bör därför fastställas utifrån varje företags marknadsandel räknat i realiserad omsättning i den berörda medlemsstaten, och ett tröskelvärde bör tillämpas.
- (15) Det är nödvändigt att säkerställa att europeiska leverantörer av elektronisk kommunikation inte behandlas på ett diskriminerande sätt av olika medlemsstater och att en enhetlig regleringspraxis tillämpas på den inre marknaden, särskilt med

avseende på åtgärder som omfattas av artiklarna 15 eller 16 i direktiv 2002/21/EG eller artiklarna 5 eller 8 i direktiv 2002/19/EG. Europeiska leverantörer av elektronisk kommunikation bör därför ha rätt till lika behandling av medlemsstaterna i objektivt likvärdiga situationer för att möjliggöra mer integrerade verksamheter som täcker flera territorier. Dessutom bör det i sådana fall finnas särskilda förfaranden på unionsnivå för granskning av utkast till beslut om korrigeringsåtgärder i den mening som avses i artikel 7a i direktiv 2002/21/EG för att undvika omotiverade skillnader i de skyldigheter som är tillämpliga på europeiska leverantörer av elektronisk kommunikation i de olika medlemsstaterna.

- (16) Reglerings- och tillsynsbefogenheterna avseende europeiska leverantörer av elektronisk kommunikation bör fördelas mellan leverantörens hemmedlemsstat och värdmedlemsstater för att minska hindren för marknadstillträde och samtidigt säkerställa kontrollen av att de tillämpliga villkoren för dessa leverantörers tillhandahållande av elektroniska kommunikationstjänster och kommunikationsnät efterlevs. Varje nationell regleringsmyndighet bör därför övervaka att de tillämpliga villkoren uppfylls på respektive territorium i enlighet med unionslagstiftningen, bland annat genom sanktioner och interimära åtgärder, men endast den nationella regleringsmyndigheten i hemmedlemsstaten bör ha rätt att tillfälligt dra in eller återkalla rätten för en europeisk leverantör av elektronisk kommunikation att tillhandahålla elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster i hela eller delar av unionen.
- (17) Radiospektrum är en kollektiv nytta och en viktig resurs för den inre marknaden för mobilt trådlöst bredband och satellitkommunikation i unionen. Utvecklingen av trådlös bredbandskommunikation bidrar till genomförandet av en digital agenda för Europa, särskilt målet om att garantera en tillgång till bredband med en hastighet på minst 30 Mbit/s för alla unionsmedborgare senast 2020, och ge unionen högsta möjliga bredbandshastigheter och bredbandskapacitet. Unionen har emellertid halkat efter andra stora regioner – Nordamerika, Afrika och delar av Asien – när det gäller införande och spridning av den senaste generationen trådlös bredbandsteknik, som krävs för att uppnå dessa politiska mål. Över hälften av medlemsstaterna har ansökt om undantag från den gradvisa tillståndprocessen för att möjliggöra användningen av 800 MHz-bandet för trådlös bredbandskommunikation eller har på annat sätt underlåtit att genomföra detta före den tidsgräns som fastställs i Europaparlamentets och rådets beslut nr 243/2012 om programmet för radiospektrumpolitik,²³ vilket visar att det krävs snabba åtgärder även inom det befintliga programmet för radiospektrumpolitik. Unionens åtgärder för att harmonisera villkoren för tillträde till och effektiv användning av radiospektrum för trådlös bredbandskommunikation i enlighet med Europaparlamentets och rådets beslut nr 676/2002/EG²⁴ har inte varit tillräckliga för att lösa detta problem.
- (18) Tillämpningen av olika nationella politiska strategier ger upphov till inkonsekvenser och uppsplittring på den inre marknaden, vilket hämmar införandet av unionsomfattande tjänster och fullbordandet av den inre marknaden för trådlös bredbandskommunikation. Detta kan skapa olika villkor för tillgång till sådana tjänster, hindra konkurrensen mellan företag som är etablerade i olika medlemsstater,

²³ Europaparlamentets och rådets beslut nr 243/2012/EU av den 14 mars 2012 om inrättande av ett flerårigt program för radiospektrumpolitik (EUT L 81, 21.3.2012).

²⁴ Europaparlamentets och rådets beslut nr 676/2002/EG av den 7 mars 2002 om ett regelverk för radiospektrumpolitiken i Europeiska gemenskapen (radiospektrumbeslut) (EGT L 108, 24.4.2002, s. 1).

avskräcka från investeringar i mer avancerade nät och tekniker och hindra uppkomsten av innovativa tjänster. Konsekvensen blir att medborgarna och företagen förvägras allmänt utbredda och integrerade tjänster av hög kvalitet och att operatörerna av trådlöst bredband inte har möjlighet att utnyttja de större effektivitetsvinsterna från storskaliga och mer integrerade verksamheter. När det gäller vissa aspekter av radiospektrumtilldelning bör därför åtgärder på unionsnivå åtfölja utvecklingen av en omfattande integrerad täckning för avancerade trådlösa bredbandskommunikationstjänsternas i hela unionen. Samtidigt bör medlemstaterna få behålla rätten att vidta åtgärder för att organisera sina radiospektrum med hänsyn till den allmänna ordningen, den allmänna säkerheten och försvaret.

- (19) Leverantörer av elektroniska kommunikationstjänster, inklusive mobiloperatörer eller konsortier av sådana operatörer, bör gemensamt kunna organisera en effektiv och prismässigt överkomlig täckning av en stor del av unionens territorium som på lång sikt gynnar slutanvändarna, och bör därför kunna använda radiospektrum i flera medlemsstater med tillämpning av liknande villkor, förfaranden, kostnader, tidsramar och varaktighet i harmoniserade band, och med kompletterande radiospektrumpaket, såsom en kombination av lägre och högre frekvenser för täckning av tätbefolkade och mindre tätbefolkade områden. Initiativ för ökad samordning och konsekvens bidrar även till att öka förutsägbarheten för investeringar i nät. Förutsägbarheten skulle också gynnas stort av en tydlig politik syftande till långa giltighetstider för nyttjanderätter till radiospektrum, utan att det påverkar den obegränsade karaktären hos sådana rätter i vissa medlemsstater, vilket i sin tur bör kopplas till tydliga villkor för överlåtande, uthyrning eller gemensam användning av delar av eller hela det radiospektrum som omfattas av en sådan individuell nyttjanderätt.
- (20) Samordningen av och enhetligheten hos nyttjanderätterna till radiospektrum bör också förbättras, åtminstone för de band som har harmoniserats för trådlös, fast, nomadisk och mobil bredbandskommunikation. Detta omfattar de band som har identifierats av Internationella teleunionen för IMT-advanced-system (*International Mobile Telecommunications-Advanced*) samt de band som används för trådlösa lokala nätverk (*Radio Local Area Networks, RLAN*), såsom 4 GHz och 5 GHz. Det bör även utökas till att omfatta band som i framtiden kan harmoniseras för trådlös bredbandskommunikation i enlighet med artikel 3 b i beslutet om inrättande av ett flerårigt program för radiospektrumpolitik och i yttrandet från gruppen för radiospektrumpolitik om strategiska utmaningar för Europa när det gäller att hantera den ökade efterfrågan på spektrum för trådlöst bredband, som antogs den 13 juni 2013, till exempel banden 700 MHz, 1.5 GHz och 3.8–4.2 GHz inom en snar framtid.
- (21) De olika nationella förfarandena för radiospektrumtilldelning skulle bli enhetligare genom mer uttryckliga bestämmelser om kriterierna för tidsplaner för auktoriseringsförfarandena, giltighetstiden för nyttjanderätterna, avgifter och hur de ska betalas, kapacitets- och täckningsskyldigheter, fastställande av vilka radiospektrum och spektrumblock som omfattas av ett auktorisationsförfarande, objektiva tröskelkrav för främjande av en effektiv konkurrens samt villkor för omsättningsbarheten för nyttjanderätter, inklusive fördelningsvillkor.
- (22) Genom att begränsa avgiftsbördan till vad som krävs för en optimal radiospektrumförvaltning med en balans mellan omedelbara betalningar och periodiska avgifter skulle investeringar i infrastruktur och införande av teknik främjas, och de kostnadsfördelar som detta medför skulle överföras till slutanvändarna.

- (23) Mer synkroniserade radiospektrumtilldelningar som stimulerar införandet av trådlöst bredband i hela unionen skulle skapa stordriftsfördelar i de berörda industrierna, till exempel nätutrustning och terminaler. Dessa sektorer bör i sin tur ta hänsyn till unionens initiativ och politik för radiospektrumanvändning i en större utsträckning än vad som varit fallet den senaste tiden. Det bör därför inrättas ett förfarande för harmonisering av tidtabellerna för tilldelning samt införas bestämmelser om kortaste eller gemensam giltighetstid för nyttjanderätter till banden.
- (24) När det gäller andra centrala och väsentliga villkor som skulle kunna kopplas till nyttjanderätter till radiospektrum för trådlöst bredband skulle medlemsstaternas tillämpning av de rättsliga principer och kriterier som fastställs i denna förordning bli mer enhetlig om det infördes en samordningsmekanism genom vilken kommissionen och medlemsstaternas behöriga myndigheter på förhand skulle kunna ge synpunkter på en viss medlemsstats förslag till beviljande av nyttjanderätter, och kommissionen med beaktande av de övriga medlemsstaternas synpunkter skulle kunna förhindra genomförandet av sådana förslag som inte är förenliga med unionens lagstiftning.
- (25) Med tanke på den starkt ökande efterfrågan på radiospektrum för trådlöst bredband bör lösningar för en alternativ spektrumeffektiv tillgång till trådlöst bredband främjas. Detta omfattar användning av trådlösa accesssystem med låg effekt och liten räckvidd, till exempel så kallade hotspots (även kallade Wi-Fi) i trådlösa lokala nätverk samt nätverk med små cellulära tillträdespunkter med låg effekt (även kallade femto-, pico- eller metroceller).
- (26) Kompletterande trådlösa accesssystem såsom RLAN, särskilt allmänt tillgängliga RLAN-accesspunkter, gör internet allt mer lättåtkomligt för slutanvändarna och gör det möjligt för mobiloperatörerna att avlasta trafiken genom användning av harmoniserade radiospektrumresurser som inte kräver en individuell auktorisation eller nyttjanderätt till radiospektrumet.
- (27) De flesta RLAN-accesspunkterna används i dag av privata slutanvändare som en lokal trådlös utökning av deras fasta bredbandsanslutning. Om slutanvändarna inom sina egna internetabonnemang väljer att dela anslutningen till sitt RLAN med andra kan tillgången till ett stort antal sådana accesspunkter, särskilt i tätbefolkade områden, bidra till att maximera den trådlösa datakapaciteten genom återanvändning av radiospektrumet och skapa en kostnadseffektiv och kompletterande trådlös bredbandsinfrastruktur som är tillgänglig för andra slutanvändare. Onödiga begränsningar för användare som vill dela åtkomsten till sina egna RLAN-anslutningspunkter med andra slutanvändare eller som vill ansluta sig till sådana accesspunkter bör därför undanröjas eller förebyggas.
- (28) Onödiga begränsningar av utbyggnad och sammanlänkning av RLAN-accesspunkter bör också avskaffas. Offentliga myndigheter och leverantörer av offentliga tjänster använder allt oftare de RLAN-accesspunkter som inrättats i de egna lokalerna för egna ändamål, till exempel för personalens användning, till att underlätta en kostnadseffektiv tillgång på plats till e-förvaltningstjänster för medborgarna eller för att stödja tillhandahållandet av smart samhällsservice med realtidsinformation, till exempel kollektivtrafik eller trafikstyrning. De skulle även kunna ge tillträde till sådana accesspunkter till allmänheten i stort, som en sidotjänst till de tjänster som erbjuds allmänheten i deras lokaler, och bör ges möjlighet att göra detta i enlighet med konkurrensreglerna och reglerna för offentlig upphandling. Tillhandahållande av lokalt tillträde till elektroniska kommunikationsnät inom eller kring privat egendom eller ett begränsat offentligt område, som en sidotjänst till en annan verksamhet som inte är

beroende av anslutning, såsom RLAN-hotspots som görs tillgängliga för kunder som utnyttjar andra kommersiella verksamheter eller allmänheten i det området, bör inte innebära att en sådan leverantör betraktas som en leverantör av elektronisk kommunikation.

- (29) Trådlösa accesspunkter med låg effekt och liten räckvidd är mycket små och diskreta utrustningar som liknar Wi-Fi-routrar för hushållsbruk. Sådana accesspunkters tekniska egenskaper bör specificeras på unionsnivå så att de kan byggas ut och användas i olika lokala sammanhang som fordrar allmän auktorisation, utan onödiga begränsningar som följer av individuell planering eller andra tillstånd. Proportionaliteten för åtgärder som vidtas för att specificera de tekniska egenskaperna för sådan användning som omfattas av allmän auktorisation bör säkerställas genom egenskaper som är betydligt mer begränsade än de tillämpliga maxgränserna enligt unionsåtgärder för sådana parameterar som t.ex. uteffekt.
- (30) Medlemsstaterna bör se till att förvaltningen av radiospektrum på nationell nivå inte hindrar andra medlemsstater från att använda de radiospektrum som de har rätt till eller uppfylla sina skyldigheter angående band vars användning är harmoniserad på unionsnivå. Det är nödvändigt att inrätta en samordningsmekanism, som bygger på det arbete som utförs av gruppen för radiospektrumpolitik, för att se till att varje medlemsstat har likvärdig tillgång till radiospektrum och att resultaten av samordningen är enhetliga och att efterlevnaden kan kontrolleras.
- (31) Erfarenheterna från genomförandet av unionens regelverk har visat att de gällande bestämmelserna om konsekvent tillämpning av bestämmelser och målet att bidra till utvecklingen av den inre marknaden inte har skapat tillräckliga incitament att utforma accessprodukter som bygger på harmoniserade standarder och processer, särskilt inte på området fasta nät. Operatörer som bedriver verksamhet i olika medlemsstater har svårt att finna accessresurser med rätt kvalitet och rätt nivå av nät- och tjänsteinteroperabilitet, och när sådana finns att tillgå har de olika tekniska egenskaper. Detta ökar kostnaderna och utgör ett hinder för tillhandahållandet av tjänster över nationella gränser.
- (32) Integrationen av den inre marknaden för elektronisk kommunikation skulle påskyndas om det inrättades en ram för fastställandet av vissa centrala europeiska virtuella produkter, som är särskilt viktiga för att leverantörer av elektroniska kommunikationstjänster ska kunna tillhandahålla gränsöverskridande tjänster, och en unionsstrategi en alltmer IP-baserade miljön, på grundval av nyckelparameterar och minimiegenskaper.
- (33) De operativa behov som tillgodoses av olika virtuella produkter bör beaktas. Europeiska produkter för virtuell bredbandsaccess bör finnas tillgängliga i de fall då en operatör operatörer med ett betydande marknadsinflytande i enlighet med ramdirektivet och tillträdesdirektivet har ålagts att tillhandahålla tillträde till en viss accesspunkt i sina nät enligt reglerade villkor. För det första bör ett effektivt inträde på marknader i andra länder underlättas genom harmoniserade produkter som gör det möjligt för gränsöverskridande leverantörer att utan dröjsmål göra en första leverans av tjänster med förutsägbar och tillräckligt hög kvalitet till sina slutkunder, inklusive företagskunder med många driftsställen i olika medlemsstater, om detta är nödvändigt och proportionellt enligt en marknadsanalys. Dessa harmoniserade produkter bör finnas tillgängliga under en tillräckligt lång tid för att de som söker tillträde och leverantörerna ska kunna planera sina investeringar på medellång och lång sikt.

- (34) För det andra är sofistikerade produkter för virtuell bredbandsaccess som kräver större investeringar av dem som söker tillträde och ger dem större kontroll och ökad differentiering, särskilt genom tillhandahållande av tillträde på en mer lokal nivå, centrala för att skapa förutsättning för hållbar konkurrens på den inre marknaden. Dessa centrala tillträdesprodukter i grossistledet till nästa generations accessnät bör därför också harmoniseras för att underlätta gränsöverskridande investeringar. Sådana virtuella bredbandstillträdesprodukter bör utformas så att de har likvärdiga funktioner för fysiskt tillträde med målsättningen att bredda antalet möjliga korrigeringsåtgärder i grossistledet som kan övervägas av de nationella regleringsmyndigheterna i en proportionalitetsanalys i enlighet med direktiv 2002/19/EG.
- (35) För det tredje är det nödvändigt att harmonisera en accessprodukt i grossistledet för terminerande avsnitt av hyrda förbindelser med stärkta gränssnitt för att möjliggöra gränsöverskridande tillhandahållande av operativt viktiga anslutningstjänster för de mest krävande företagsanvändarna.
- (36) Inom ramen för den gradvisa migreringen till helt IP-baserade nät innebär den bristande tillgången på produkter baserade på IP-protokollet för olika typer av tjänster med garanterad tjänstekvalitet som möjliggör kommunikationsvägar genom nätomäner och över nätgränser, både inom och mellan medlemsstaterna, utvecklingen av tillämpningar som är beroende av tillträde till andra nät, vilket i sin tur begränsar den tekniska innovationen. Denna situation hindrar dessutom en spridning i bredare skala av effektivitetsvinster i samband med förvaltning och tillhandahållande av IP-baserade nät och tillträdesprodukter med garanterad tjänstekvalitetsnivå, särskilt ökad säkerhet, tillförlitlighet och flexibilitet, kostnadseffektivitet och snabbare anskaffning, vilket gynnar nätoperatörer, tjänsteleverantörer och slutanvändare. Det krävs därför en harmoniserad strategi för utformning av och tillgång till dessa produkter på rimliga villkor, bland annat, vid behov, möjlighet till korsvisa leveranser av de berörda leverantörerna av elektronisk kommunikation.
- (37) De europeiska produkterna för virtuell bredbandsaccess som inrättas genom denna förordning bör beaktas i de nationella regleringsmyndigheternas bedömningar av vilka korrigeringsåtgärder för att underlätta access som är lämpligast för nät som drivs av operatörer som anses ha ett betydande marknadsinflytande, samtidigt som en överreglering genom onödigt många accessprodukter i grossistledet bör undvikas, oavsett om de införs efter en marknadsanalys eller enligt andra villkor. I synnerhet bör införandet av europeiska virtuella accessprodukter inte i sig leda till en ökning av det antal reglerade accessprodukter som åläggs en viss operatör. De nationella regleringsmyndigheternas behov av att efter antagandet av denna förordning bedöma om en europeisk produkt för bredbandsaccess bör införas i stället för de korrigerande åtgärder som underlättar tillträde i grossistledet, och att bedöma om det är lämpligt att införa en europeisk produkt för virtuell bredbandsaccess i samband med framtida översyner av marknaden där en betydande marknadsinflytande konstateras, bör inte påverka deras ansvar för att fastställa det lämpligaste och bäst avvägda korrigerande åtgärden för att avhjälpa det konstaterade konkurrensproblemet i enlighet med artikel 16 i direktiv 2022/21/EG.
- (38) För att skapa rättslig förutsägbarhet bör lagstiftningen också avspegla viktiga faktorer i den beslutspraxis som håller på att utvecklas enligt det gällande regelverket vilka påverkar villkoren för hur accessprodukter i grossistledet, inklusive europeiska virtuella bredbandsaccessprodukter, görs tillgängliga för nästa generations accessnät. Detta bör omfatta bestämmelser som avspeglar vilken betydelse förhållandet mellan konkurrensbegränsningar från alternativa fasta och trådlösa infrastrukturer, effektiva

garantier för icke-diskriminerande tillträde och den rådande konkurrensen när det gäller priser, valfrihet och kvalitet på slutkundsnivå har för analysen av grossistmarknaden för tillträde, och särskilt om det finns behov av priskontroller av tillträde till nästa generations accessnät. Det sistnämnda övervägandet avgör i slutändan fördelarna för slutanvändarna. Till exempel när de nationella regleringsmyndigheterna gör sin bedömning från fall till fall enligt artikel 16 i direktiv 2022/21/EG och utan att det påverkar bedömningen av betydande marknadsinflytande kan de slå fast att marknadsvillkoren när det finns två fasta nästa generations accessnät är tillräckligt konkurrenspräglade för att stimulera nätuppgraderingar och utvecklas mot tillhandahållande av ultrasnabba tjänster, som är en viktig parameter för konkurrensen på slutkundsnivå.

- (39) Det förväntas att ökad konkurrens på en gemensam marknad med tiden kommer att leda till en minskning av sektorsspecifik lagstiftning som grundas på marknadsanalys. Ett av resultaten av fullbordandet av den inre marknaden är i själva verket att den effektiva konkurrensen ökar på de relevanta marknaderna, och att efterhandstillämpning av konkurrenslagstiftningen alltmer anses vara tillräcklig för att se till att marknaden fungerar. För att garantera klarhet och förutsägbarhet i regleringsstrategier över gränserna bör tydliga och bindande kriterier utformas för bedömningen av om förhandsreglering fortfarande är motiverad på en viss marknad, med hänvisning till varaktigheten hos flaskhalsar, konkurrensutsikterna – särskilt infrastrukturbaserad konkurrens – och konkurrensvillkoren på slutkundsnivå när det gäller parametrar som pris, valfrihet och kvalitet, vilket i sista hand är det relevanta för slutanvändarna och för EU-ekonomins globala konkurrenskraft i stort. Detta bör ligga till grund för successiva översyner av förteckningen över marknader som går att reglera på förhand och bör vara till hjälp för de nationella regleringsmyndigheterna, så att de kan inrikta sina insatser på områden där konkurrensen fortfarande inte är effektiv och göra detta på ett enhetligt sätt. Inrättandet av en verklig inre marknad för elektronisk kommunikation kan dessutom påverka marknadernas geografiska omfattning, både när det gäller sektorsspecifik lagstiftning som grundas på konkurrensprinciperna och tillämpningen av konkurrenslagstiftningen i sig.
- (40) Skillnader i det nationella genomförandet av sektorsspecifika regler för skydd av slutanvändare skapar stora hinder på den digitala inre marknaden, särskilt i form av ökade kostnader för att följa reglerna för leverantörer av elektronisk kommunikation till allmänheten som vill erbjuda tjänster i olika medlemsstater. Splittringen och osäkerheten angående skyddsnivån i olika medlemsstater leder dessutom till att slutanvändarnas förtroende minskar och avskräcker dem från att köpa elektroniska kommunikationstjänster utomlands. För att unionen ska uppnå målet att undanröja hinder för den inre marknaden är det nödvändigt att ersätta dagens olikartade nationella regler med en enda och fullständigt harmoniserad uppsättning sektorsspecifika regler som bidrar till att skapa en hög och enhetlig nivå på skyddet av slutanvändarna. En fullständig harmonisering av bestämmelserna bör emellertid inte hindra leverantörer av elektronisk kommunikation till allmänheten från att erbjuda slutanvändarna avtalsvillkor som ger en högre skyddsnivå.
- (41) Eftersom endast vissa sektorsspecifika regler harmoniseras genom denna förordning, bör förordningen inte påverka de allmänna konsumentsskyddsbestämmelserna i unionslagstiftningen och motsvarande nationella genomförandelagstiftning.
- (42) Bestämmelserna i kapitlen 4 och 5 i denna förordning avser slutanvändare, och dessa bestämmelser bör inte endast gälla konsumenter, utan även andra kategorier av

slutanvändare, främst mikroföretag. Andra slutanvändare än konsumenter bör på begäran kunna enas om undantag från vissa bestämmelser i ett enskilt avtal.

- (43) För att fullborda den inre marknaden för elektronisk kommunikation är det också nödvändigt att undanröja hindren för slutanvändarnas tillgång till elektroniska kommunikationstjänster inom unionen. Offentliga myndigheter bör därför inte skapa eller bibehålla hinder för gränsöverskridande köp av sådana tjänster. Leverantörer av elektronisk kommunikation till allmänheten bör inte avslå eller begränsa tillträde eller diskriminera slutanvändare på grundval av deras nationalitet eller den medlemsstat där de har sin hemvist. En differentiering utifrån sakligt motiverade skillnader i kostnader, risker och marknadsförhållanden såsom variationer i efterfrågan och prissättning av konkurrenter bör emellertid vara möjlig.
- (44) Både för fasta kommunikationer och mobilkommunikationer är prisskillnaderna fortfarande mycket stora mellan nationella samtals- och sms-kommunikationer och kommunikationer som terminerar i en annan medlemsstat. Det finns stora variationer mellan olika länder, operatörer och tariffpaket och mellan mobila och fasta tjänster, vilket fortfarande drabbar sårbara kundgrupper och hindrar en sömlös kommunikation inom unionen. Detta sker trots en mycket stor minskning och konvergens i absoluta termer av termineringsavgifterna i medlemsstaterna samt låga priser på transitmarknaderna. Dessutom bör övergången till helt IP-baserade elektronisk kommunikation på sikt ge upphov till ytterligare kostnadsminskningar. Varje väsentlig skillnad i taxor för slutkunder mellan nationella fasta långdistanskommunikationer, dvs. andra än kommunikationer inom ett lokalt område som identifieras av en geografisk områdeskod i den nationella nummerplanen, och fasta kommunikationer som terminerar i en annan medlemsstat bör därför motiveras utifrån objektiva kriterier. Slutkundstaxorna för internationell mobilkommunikation för reglerade roamingsamtal respektive sms-meddelanden bör inte överstiga den eurotaxa för rösttelefoni och sms som fastställs i förordning (EU) nr 531/2012, om det inte är motiverat på grundval av objektiva kriterier. Sådana kriterier kan vara extrakostnader och en rimlig relaterad marginal. Andra objektiva faktorer kan vara skillnader i priselasticitet och för alla slutanvändare lätt tillgängliga alternativa taxor från leverantörer av elektronisk kommunikation till allmänheten som erbjuder gränsöverskridande kommunikationer inom unionen till en liten extraavgift eller kostnadsfritt, eller för alla slutanvändare lätt tillgängliga informationssamhällstjänster med jämförbara funktioner, under förutsättning att slutanvändarna aktivt informeras om sådana alternativ av sina leverantörer.
- (45) Under de senaste årtiondena har internet utvecklats till en öppen plattform för innovation med få tillträdes hinder för slutanvändare, innehålls- och tillämpningsleverantörer och internetjänstleverantörer. Syftet med det befintliga regelverket är att ge slutanvändarna möjlighet att ha tillgång till och kunna distribuera information eller använda de tillämpningar och tjänster som de väljer. En rapport från organet för europeiska regleringsmyndigheter för elektronisk kommunikation (Berec) om trafikstyrningspraxis, som publicerades i maj 2012, och en undersökning som beställts av genomförandeorganet för hälso- och konsumentfrågor om funktionen hos marknaden för anslutning till och tillhandahållande av internet ur ett konsumentperspektiv, som publicerades i december 2012, har visat att ett betydande antal slutanvändare påverkas av trafikstyrningsmetoder som innebär att specifika tillämpningar blockeras eller görs långsammare. Dessa tendenser kräver tydliga regler på unionsnivå för att upprätthålla ett öppet internet och undvika en uppsplittring av den inre marknaden till följd av enskilda medlemsstaters åtgärder.

- (46) Slutanvändarnas frihet att få tillgång till och sprida information och lagligt innehåll och använda de tillämpningar och tjänster som de själva väljer regleras av unionens lagstiftning och tillämplig nationell lag. I denna förordning fastställs gränser för alla inskränkningar i denna frihet som görs av leverantörer av elektronisk kommunikation till allmänheten, men utan att det påverkar annan unionslagstiftning, bland annat upphovsrättsreglerna och direktiv 2000/31/EG.
- (47) För att internet ska vara öppet bör leverantörerna av elektronisk kommunikation till allmänheten, inom de avtalsenliga gränserna för datavolymer och hastigheter för internetaccessstjänsterna, inte blockera, sakta ned, försämra eller diskriminera visst specifikt innehåll, vissa tillämpningar eller vissa tjänster eller specifika delar av dessa, förutom genom ett begränsat antal rimliga trafikstyrningsåtgärder. Sådana åtgärder bör vara öppna, proportionella och icke-diskriminerande. En rimlig trafikstyrning omfattar förebyggande eller förhindrande av allvarliga brott, inklusive frivilliga åtgärder från leverantörernas sida för att förhindra tillgång till och distribution av barnpornografi. Åtgärder för att minimera följderna av nättrafikbelastning bör anses rimliga om nättrafikbelastningen endast uppstår tillfälligt eller under exceptionella omständigheter.
- (48) Volymbaserade taxor bör anses vara förenliga med principen om ett öppet internet så länge slutanvändarna kan välja taxor som motsvarar deras normala datakonsumtion baserat på öppen information om villkoren och följderna av deras val. Samtidigt bör taxorna vara utformade så att leverantörer av elektronisk kommunikation till allmänheten kan anpassa nätkapaciteten till de förväntade datavolymer på ett bättre sätt. Det är viktigt att slutkunderna får fullständig information innan de samtycker till datavolymer eller hastighetsbegränsningar samt tillämpliga taxor och att de kontinuerligt kan övervaka sin konsumtion och på ett enkelt sätt utöka de tillgängliga datavolymer om de så önskar.
- (49) Slutanvändarna efterfrågar också tjänster och tillämpningar som kräver en höjd nivå av garanterad tjänstekvalitet, som erbjuds av leverantörer av elektronisk kommunikation till allmänheten eller av innehålls-, tillämpnings- eller tjänsteleverantörer. Sådana tjänster kan bland annat bestå av utsändning via internetprotokoll (IP-tv), videokonferenser och vissa hälsovårdstillämpningar. Slutanvändarna bör därför också fritt kunna ingå avtal om tillhandahållande av specialiserade tjänster med ökad tjänstekvalitet, antingen med leverantörer av elektronisk kommunikation till allmänheten eller med innehålls-, tillämpnings- eller tjänsteleverantörer.
- (50) Dessutom efterfrågar innehålls-, tillämpnings- och tjänsteleverantörerna överföringstjänster som grundas på flexibla kvalitetsparametrar, bland annat lägre prioritet för trafik som inte är tidskänslig. Dessa leverantörer måste ha möjlighet att förhandla om flexibel kvalitet på tjänstenivåerna med leverantörer av elektronisk kommunikation till allmänheten när det gäller tillhandahållande av specialiserade tjänster, vilket förväntas spela en viktig roll för utvecklingen av nya tjänster, till exempel kommunikation från maskin till maskin (M2M). Samtidigt bör sådana arrangemang ge leverantörer av elektronisk kommunikation till allmänheten möjlighet att balansera trafiken på ett bättre sätt och undvika överbelastning av nätet. Innehålls-, tillämpnings- och tjänsteleverantörerna och leverantörerna av elektronisk kommunikation till allmänheten bör därför vara fria att ingå specialtjänsteavtal om fastställda kvalitetsnivåer på tjänsterna, om inte sådana avtal väsentligt försämrar den allmänna kvaliteten på internetaccessstjänster.

- (51) De nationella regleringsmyndigheterna har en viktig roll när det gäller att garantera att slutanvändarna verkligen kan utöva sin frihet att utnyttja ett öppet internet. Därför bör de nationella regleringsmyndigheterna omfattas av övervaknings- och rapporteringsskyldigheter se till att leverantörer av elektronisk kommunikation till allmänheten uppfyller kraven och säkerställa en icke-diskriminerande tillgång till internetaccesstjänster av hög kvalitet som inte försämras av de specialiserade tjänsterna. När de nationella regleringsmyndigheterna bedömer om en försämring av internetaccesstjänsterna föreligger bör de ta hänsyn till kvalitetsparametrar såsom tidsplaner, och tillförlitlighetsparametrar (latens, jitter, paketförlust), nivåer på och effekter av överbelastning i nätverket, faktiska och annonserade hastigheter, internetaccesstjänsternas prestanda jämfört med specialiserade tjänster, samt kvaliteten som slutanvändarna upplever den. De nationella regleringsmyndigheterna bör ha befogenhet att införa minimikrav på tjänstekvalitet för samtliga eller enskilda leverantörer av elektronisk kommunikation till allmänheten, om detta är nödvändigt för att förebygga en allmän försämring av kvaliteten på internetaccesstjänster.
- (52) Syftet med åtgärderna för ökad insyn i och jämförbarhet hos priser, taxor och villkor samt parametrar för tjänstekvalitet, inklusive särskilda parametrar för tillhandahållande av internetaccesstjänster, är att slutanvändarna ska kunna välja leverantör på bästa sätt och på så vis dra fullständig nytta av konkurrensen.
- (53) Slut användarna bör på lämpligt sätt informeras om priset och typen av erbjuden tjänst innan de köper tjänsten. Denna information bör lämnas omedelbart före kopplingen av ett samtal om samtalet till ett visst nummer eller en viss tjänst omfattas av särskilda prisvillkor, till exempel samtal till betalteletjänster, som ofta har en speciell taxa. Om denna skyldighet är oproportionerlig med hänsyn till varaktigheten och kostnaden för taxeuppgifterna för tjänsteleverantören jämfört med den genomsnittliga varaktigheten för ett samtal och den kostnadsrisk som slutanvändaren utsätts för, får de nationella regleringsmyndigheterna bevilja undantag. Slut användarna bör också informeras om huruvida gratisnummer är föremål för ytterligare avgifter.
- (54) Leverantörer av elektronisk kommunikation till allmänheten bör på lämpligt sätt informera slut användarna om sina tjänster och taxor, parametrar för tjänstekvalitet, tillgång till larmtjänster och eventuella begränsningar samt om utbud av tjänster och produkter som är utformade för konsumenter med funktionsnedsättning. Informationen bör vara tydlig och klar och specifik för de medlemsstater där tjänsterna tillhandahålls. Den bör uppdateras vid eventuella ändringar. Leverantörerna bör undantas från dessa informationskrav för erbjudanden som förhandlas fram enskilt.
- (55) Att ha tillgång till jämförbar information om produkter och tjänster är av avgörande betydelse för att slut användarna ska kunna göra en oberoende bedömning av erbjudanden. Erfarenheten visar att tillgång till tillförlitlig och jämförbar information ökar slut användarnas förtroende för att använda tjänsterna och gör att de är villigare att utöva sin valfrihet.
- (56) Avtal är ett viktigt verktyg för att ge slut användarna fullständigt öppen information och rättssäkerhet. Leverantören av elektronisk kommunikation till allmänheten bör ge slut användaren tydlig och utförlig information om alla väsentliga delar av avtalet innan slut användaren blir bunden av avtalet. Informationen bör vara obligatorisk och får inte ändras, annat än genom senare avtal mellan slut användaren och leverantören. Kommissionen och flera nationella regleringsmyndigheter har nyligen funnit stora skillnader mellan annonserad hastighet för internetaccesstjänster och den hastighet som verkligen finns tillgänglig för slut användarna. Leverantörer av elektronisk

kommunikation till allmänheten bör därför innan avtalet ingås informera slutanvändarna om den hastighet och andra parametrar för tjänsternas kvalitet som de realistiskt sett kan leverera vid slutanvändarens primära accesspunkt.

- (57) När det gäller terminalutrustning bör avtalet innehålla information om de begränsningar som leverantören kan ha lagt på kundens användning av sådan utrustning, till exempel i form av SIM-låst mobilutrustning, och eventuella avgifter som ska betalas om avtalet sägs upp innan det löper ut. Inga avgifter bör betalas efter det att avtalet löpt ut.
- (58) För att undvika oväntat höga fakturor bör slutanvändarna ha möjlighet att sätta ett kostnadstak för avgifterna för sina samtal och internetaccesstjänster. Denna möjlighet bör finnas tillgänglig kostnadsfritt, och det bör ges ett lämpligt meddelande, som även kan läsas igen vid ett senare tillfälle, när taket snart är nått. När det har nåtts bör kunderna inte längre ges tillgång till eller faktureras för dessa tjänster om de inte särskilt begär att tjänsterna enligt överenskommelsen med leverantören även fortsättningsvis ska tillhandahållas.
- (59) Erfarenheter från medlemsstaterna och en färsk undersökning som beställts av genomförandeorganet för hälso- och konsumentfrågor visar att långa avtalsperioder och automatiska förlängningar eller förlängningar genom tyst medgivande av avtal utgör betydande hinder för leverantörsbyten. Slut användarna bör därför utan kostnad kunna säga upp avtal sex månader efter det att det ingåtts. I sådana fall kan slutanvändarna behöva ersätta leverantörerna för återstående värde på eventuell subventionerad utrustning eller det tidsproportionella värdet på andra kampanjerbjudanden. Avtal som har förlängts genom tyst medgivande bör ha en uppsägningsfrist på en månad.
- (60) Eventuella betydande ändringar av avtalsvillkor som fastställts av leverantörer av elektronisk kommunikation till allmänheten som är till nackdel för slutanvändaren, till exempel avseende avgifter, taxor, datavolymbegränsningar, datahastigheter, täckning eller behandling av personuppgifter, bör anses ge upphov till rättighet för slutanvändaren att säga upp avtalet utan kostnad.
- (61) Paket som består av elektronisk kommunikation och andra tjänster, såsom linjära sändningstjänster, blir allt vanligare och är en viktig konkurrensfaktor. Om olika avtalsbestämmelser för uppsägning och byte gäller för de tjänster som ingår i sådana paket kan slutanvändarna inte byta till konkurrenskraftiga erbjudanden för hela eller delar av paketet. Bestämmelserna om uppsägning av avtal och byte i denna förordning bör därför tillämpas på alla delar av sådana paket.
- (62) För att utnyttja den konkurrenspräglade miljön bör slutanvändarna kunna göra väl underbyggda val och byta leverantör när de vill. Slut användarna bör därför kunna byta leverantör utan att hindras av juridiska, tekniska eller praktiska hinder, inklusive avtalsvillkor och avgifter. Nummerportabilitet är centralt för att förenkla konsumenternas val och för en effektiv konkurrens. Denna tjänst bör genomföras med minsta möjliga dröjsmål så att numret aktiveras inom en arbetsdag efter det att ett avtal om nummerportabilitet ingåtts. Betalning av utestående fakturor bör inte vara ett villkor för verkställande av en nummerportering.
- (63) För att stödja tillhandahållandet av en enda kontaktpunkt för slutanvändaren och se till att han eller hon smidigt kan byta leverantör bör bytesprocessen ledas av den mottagande leverantören av elektronisk kommunikation till allmänheten. Den överförande leverantören av elektronisk kommunikation till allmänheten får inte

försena eller hindra bytesprocessen. Automatiska processer bör användas så ofta som möjligt och en hög skyddsnivå för personuppgifter bör garanteras. Tillgång till öppen och exakt information i rätt tid om bytet bör bidra till att öka slutanvändarnas förtroende för leverantörsbyten och göra dem villigare att aktivt medverka i konkurrensen mellan leverantörerna.

- (64) Avtal med överförande leverantörer av elektronisk kommunikation till allmänheten bör hävas automatiskt efter bytet utan ytterligare åtgärder från slutanvändarnas sida. Tjänster betalda med kontantkort och eventuella tillgodohavanden som inte har utnyttjats bör återbetalas till den bytande konsumenten.
- (65) Slut användarna behöver kontinuitet när de byter viktiga identifierare, såsom e-postadresser. I detta syfte och för att se till att e-postkommunikationerna inte går förlorade bör slut användarna ges möjlighet att kostnadsfritt välja att utnyttja en tjänst för vidarebefordran av e-postbrev, som erbjuds av den överförande leverantören av internetaccesstjänsten i fall där slut användaren har en adress som tillhandahållits av den överförande leverantören.
- (66) De behöriga nationella myndigheterna får reglera de övergripande processerna för nummerportering och byte med beaktande av den tekniska utvecklingen och behovet av att garantera en snabb, effektiv och konsumentvänlig bytesprocess. De behöriga nationella myndigheterna bör också kunna vidta proportionella åtgärder för att skydda slut användarna på lämpligt sätt under bytesprocessen, inbegripet lämpliga sanktioner som är nödvändiga för att minimera risken för missbruk eller förseningar och risken för att slut användarna överförs till en annan leverantör utan att de har lämnat sitt samtycke. De bör dessutom kunna införa ett automatiskt ersättningssystem för slut användare i sådana fall.
- (67) De nationella regleringsmyndigheterna bör kunna vidta effektiva åtgärder för att övervaka och säkerställa efterlevnaden av bestämmelserna i denna förordning, och bör bland annat vara behöriga att införa effektiva ekonomiska eller administrativa sanktioner vid överträdelser av förordningens bestämmelser.
- (68) För att ta hänsyn till marknaden och den tekniska utvecklingen bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt delegeras till kommissionen när det gäller anpassning av bilagorna. Det är särskilt viktigt att kommissionen under det förberedande arbetet kan genomföra lämpliga samråd, även på expertnivå. Kommissionen bör, då den förbereder och utarbetar delegerade akter, se till att relevanta handlingar översänds samtidigt till Europaparlamentet och rådet och att detta sker så snabbt som möjligt och på lämpligt sätt.
- (69) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning bör kommissionen ges genomförandebefogenheter när det gäller beslutet om att ålägga medlemsstaterna att anpassa sina planer för att följa en gemensam tidsplan för beviljande av nyttjanderätter och medgivande till det faktiska nyttjandet.
- (70) Genomförandebefogenheterna för harmonisering och samordning av auktorisation av radiospektrum, egenskaper hos trådlösa accesspunkter med liten räckvidd, samordning mellan medlemsstaterna när det gäller fördelning av radiospektrum, närmare tekniska och metodologiska regler för europeiska produkter för virtuell access och skyddet av

internetanslutning samt rimlig trafikstyrning och kvalitet på tjänster, bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011.²⁵

- (71) För att säkerställa ett konsekvent genomförande av de åtgärder som krävs för att fullborda den inre marknaden för elektronisk kommunikation i enlighet med denna förordning och vissa befintliga rättsliga bestämmelser, och för att avspegla viktiga faktorer i den beslutspraxis som håller på att utvecklas, bör direktiven 2002/21/EG, 2002/20/EG och 2002/22/EG samt förordning (EU) nr 531/2012 ändras. Detta innebär att man bör möjliggöra att direktiv 2002/21/EG och de relaterade direktiven läses i jämförelse med denna förordning, att kommissionen ges ökade befogenheter att säkerställa enhetlighet i de åtgärder som åläggs europeiska leverantörer av elektronisk kommunikation som har ett betydande marknadsinflytande inom ramen för den europeiska samrådsmekanismen, att de kriterier som tillämpas vid bedömningen av vilka marknader som är av betydelse och konkurrensförhållandena på dessa harmoniseras, att anmälningssystemet enligt direktiv 2002/270/EG anpassas med hänsyn till den gemensamma EU-auktoriseringen och att bestämmelserna om minimiharmonisering av slutanvändarnas rättigheter enligt direktiv 2002/22/EG, som blir överflödiga i och med bestämmelserna om fullständig harmonisering i denna förordning, upphävs.
- (72) Unionens marknad för mobilkommunikationer är fortfarande splittrad och det finns inget mobilnät som täcker samtliga medlemsstater. Till följd av detta måste roamingleverantörer köpa roamingtjänster i grossistledet från operatörer i den besökta medlemsstaten för att kunna tillhandahålla mobilkommunikationstjänster till sina nationella kunder som reser inom unionen. Dessa grossistavgifter utgör ett stort hinder för tillhandahållandet av roamingtjänster till prisnivåer som motsvarar de nationella mobiltjänsterna. Ytterligare åtgärder bör därför införas för att underlätta en sänkning av dessa avgifter. Kommersiella eller tekniska avtal mellan roamingleverantörer som möjliggör en virtuell utökning av deras nättäckning inom unionen är ett sätt att internalisera kostnaderna i grossistledet. För att skapa lämpliga incitament bör vissa regleringskrav som fastställs i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 531/2012²⁶ anpassas. När roamingleverantörer via sina egna nät eller genom bilaterala eller multilaterala roamingavtal ser till att alla deras kunder i unionen som standard erbjuds roamingtaxor till samma nivå som de nationella taxorna till alla sina kunder, bör skyldigheten för nationella leverantörer att ge sina kunder tillträde till röst-, sms- och dataroamingtjänster från en alternativ roamingleverantör inte gälla för sådana leverantörer, med en övergångsperiod i de fall där sådant tillträde redan har beviljats.
- (73) Genom bilaterala eller multilaterala roamingavtal kan mobiloperatörerna i betydande utsträckning behandla roaming av sina nationella kunder på nät som tillhör en partner på samma sätt som tillhandahållandet av tjänster till sådana kunder i sina egna nät, vilket i sin tur påverkar prissättningen i slutkundsledet för sådan virtuell täckning på nätet inom unionen. Sådana arrangemang på grossistnivå möjliggör utveckling av nya roamingprodukter och bidrar därför till ökad valfrihet och konkurrens på slutkunds nivå.

²⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

²⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 531/2012 av den 13 juni 2012 om roaming i allmänna mobilnät i unionen (EUT L 172, 30.6.2012, s. 10).

- (74) I En digital agenda för Europa och förordning (EU) nr 531/2012 fastställs det politiska målet att skillnaden mellan roamingtaxor och nationella taxor bör närma sig noll. I praktiken innebär detta att en konsument som tillhör någon av de breda observerbara kategorierna av nationell konsumtion, vilka identifieras med hänvisning till en parts olika nationella slutkundspaket, tryggt bör kunna följa sitt typiska konsumtionsmönster enligt sitt respektive nationella slutkundspaket vid de tillfällen då han eller hon reser inom unionen, utan ytterligare kostnader utöver de normala kostnaderna i hemmedlemsstaten. Sådana breda kategorier kan identifieras via aktuell kommersiell praxis, till exempel genom differentiering i nationella slutkundspaket mellan kunder som har kontantkort och kunder som har abonnemang, paket som endast innehåller GSM (dvs. rösttelefoni- och sms-tjänster), paket som anpassats för olika konsumtionsvolymmer, företagspaket respektive konsumentpaket, slutkundspaket med priser per konsumerad enhet och paket som innehåller samlade enheter (t.ex. samtalsminuter, datamegabytes) till en standardavgift, oavsett den faktiska konsumtionen. Den mångfald taxoplaner för slutkunder och paket som finns tillgängliga för kunderna på de nationella mobilmarknaderna i unionen tillgodoser varierande användarbehov på en konkurrenspräglad marknad. Denna flexibilitet på de nationella marknaderna bör också avspeglas i roamingmiljön inom unionen, samtidigt som det är viktigt att ta hänsyn till att roamingleverantörer behöver resurser i grossistledet från oberoende nätoperatörer i olika medlemsstater, vilket fortfarande kan motivera införandet av gränser med hänvisning till rimlig användning om nationella taxor tillämpas på sådan roamingkonsumtion.
- (75) Det är i första hand roamingleverantörerna som själva bedömer vad som utgör rimliga volymer av samtal, sms-meddelanden och data i roaming som ska täckas av nationella taxor i deras olika slutkundspaket. De nationella regleringsmyndigheterna bör övervaka roamingleverantörernas tillämpning av sådana gränser för rimlig konsumtion och se till att de uttryckligen definieras med detaljerad och kvantifierad information i avtalen på ett sätt som är tydligt och klart för kunderna. I detta sammanhang bör de nationella regleringsmyndigheterna ta största möjliga hänsyn till relevant vägledning från organet för europeiska regleringsmyndigheter för elektronisk kommunikation (Berec). I sin vägledning bör Berec kartlägga flera olika användningsmönster som underbyggs av de underliggande tendenserna för användning av samtals-, data- och sms-tjänster på unionsnivå samt utvecklingen av förväntningarna, särskilt trådlös datakonsumtion.
- (76) Dessutom bör den senaste tidens avsevärda sänkning av mobiltermineringstaxor inom unionen nu göra det möjligt att avskaffa extra roamingavgifter för inkommande samtal.
- (77) För att säkra stabilitet och ett strategiskt ledarskap för Berecs verksamhet bör Berecs tillsynsnämnd företräddas av en ordförande på heltid som utses av tillsynsnämnden på grundval av dennes meriter, färdigheter, kunskaper om marknadsaktörer och marknader inom elektronisk kommunikation och erfarenheter med relevans för tillsyn och reglering, efter ett öppet urvalsförfarande som organiseras och administreras av tillsynsnämnden med bistånd av kommissionen. När den första ordföranden utses bör kommissionen bland annat fastställa en lista över sökande som är kvar till slutomgången utifrån deras meriter, färdigheter, kunskaper om marknadsaktörer och marknader inom elektronisk kommunikation och erfarenheter med relevans för tillsyn och reglering. För senare utnämningar bör möjligheten att låta kommissionen fastställa en sådan lista ses över i en rapport som ska utarbetas i enlighet med denna förordning.

Berecs byrå ska därmed omfatta ordföranden för tillsynsmyndigheten, en förvaltningskommitté och en förvaltningsdirektör.

- (78) Direktiven 2002/20/EG, 2002/21/EG och 2002/22/EG samt förordningarna (EG) nr 1211/2009 och (EU) nr 531/2012 bör därför ändras i enlighet med detta.
- (79) I enlighet med förordning (EG) nr 1211/2009 kan kommissionen alltid inhämta ett yttrande från Berec när det anses vara nödvändigt för genomförandet av bestämmelserna i denna förordning.
- (80) Denna förordning respekterar de grundläggande rättigheter och iakttar de principer som fastställs i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, särskilt artikel 8 (skydd av personuppgifter), artikel 11 (yttrandefrihet och informationsfrihet), artikel 16 (näringsfrihet), artikel 21 (icke-diskriminering) och artikel 38 (konsumentskydd).
- (81) Eftersom målet för denna förordning, nämligen att fastställa de regleringsprinciper och detaljerade regler som krävs för att fullborda EU:s inre marknad för elektronisk kommunikation, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och det därför på grund av dess omfattning eller verkningar bättre kan uppnås på unionsnivå, får unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Kapitel I

Allmänna bestämmelser

Artikel 1

Syfte och tillämpningsområde

1. I denna förordning fastställs de regleringsprinciper och detaljerade bestämmelser som krävs för att fullborda EU:s inre marknad för elektronisk kommunikation, på vilken

a) leverantörer av elektroniska kommunikationstjänster och kommunikationsnät har rätt, förmåga och incitament att utveckla, utvidga och driva sina nät och att tillhandahålla tjänster oavsett var de är etablerade eller var i unionen deras kunder finns, och

b) medborgare och företag har rätt och möjlighet att få tillgång till konkurrenskraftiga, säkra och tillförlitliga kommunikationstjänster, oavsett varifrån i unionen dessa tjänster tillhandahålls, och detta inte hämmas av gränsöverskridande restriktioner eller omotiverade merkostnader.

2. I denna förordning fastställs i synnerhet följande regleringsprinciper för hur kommissionen, Organet för europeiska regleringsmyndigheter för elektronisk kommunikation (Berec) och de nationella behöriga myndigheterna ska agera, var och en inom ramen för sina egna befogenheter, och vilka ska läsas i jämförelse med bestämmelserna i direktiven 2002/19/EG, 2002/20/EG, 2002/21/EG och 2002/22/EG:

a) Att säkerställa förenklade, förutsägbara och konvergerande regleringsvillkor för administrativa och kommersiella nyckelparametrar, vilket även innefattar proportionaliteten hos individuella skyldigheter som kan föreskrivas efter en marknadsanalys.

b) Att främja en hållbar konkurrens på den inre marknaden och unionens globala konkurrenskraft samt att minska den sektorsspecifika marknadsregleringen i takt med att dessa mål uppnås.

c) Att främja investeringar och innovation i nya och förbättrade högkapacitetsinfrastrukturer som täcker hela unionen och kan tillgodose slutanvändarnas föränderliga behov.

d) Att underlätta tillhandahållandet av innovativa tjänster av hög kvalitet.

e) Att garantera tillgången till och en effektiv användning av radiospektrum, oavsett om detta grundas på en allmän auktorisation eller på individuella nyttjanderätter, för trådlösa bredbandstjänster till stöd för innovation, investeringar och arbetstillfällen och till förmån för slutanvändarna.

f) Att tillgodose medborgarnas och slutanvändarnas intressen när det gäller anslutningsmöjlighet genom att skapa investeringsvillkor som kan öka valfriheten och förbättrar kvaliteten när det gäller nätaccess och tjänster, och genom att främja rörlighet inom unionen och både social och territoriell integrering.

3. För att säkerställa att de övergripande regleringsprinciper som anges i punkt 2 genomförs omfattar denna förordning även nödvändiga detaljerade regler för

a) en gemensam EU-auktorisering för europeiska leverantörer av elektronisk kommunikation,

b) fortsatt konvergering av regleringsvillkoren när det gäller nödvändigheten av och proportionaliteten hos de korrigeringsåtgärder som nationella regleringsmyndigheter fastställer för europeiska leverantörer av elektronisk kommunikation,

c) ett harmoniserat tillhandahållande på unionsnivå av vissa bredbandsprodukter i grossistledet enligt konvergerade regleringsvillkor,

d) en samordnad europeisk ram för tilldelning av harmoniserat radiospektrum för trådlösa bredbandskommunikationstjänster, för att på så sätt skapa ett europeiskt trådlöst område.

e) harmonisering av reglerna för slutanvändares rättigheter och främjande av effektiv konkurrens på slutkundsmarknaderna, för att därigenom skapa ett europeiskt konsumentområde för elektronisk kommunikation,

f) en utfasning av omotiverade tilläggsavgifter för kommunikation inom unionen och roamingkommunikation inom unionen.

Artikel 2 *Definitioner*

I denna förordning ska definitionerna i direktiven 2002/19/EG, 2002/20/EG, 2002/21/EG, 2002/22/EG och 2002/77/EG gälla.

Dessutom gäller följande definitioner:

(1) *Europeisk leverantör av elektronisk kommunikation*: ett företag som är etablerat i unionen och som tillhandahåller eller har för avsikt att tillhandahålla elektroniska kommunikationsnät eller kommunikationstjänster, antingen direkt eller genom en eller flera dotterbolag, vilka riktas till fler än en medlemsstat, och vilket inte kan anses utgöra ett dotterbolag till en annan leverantör av elektronisk kommunikation.

(2) *leverantör av elektronisk kommunikation till allmänheten*: ett företag som tillhandahåller allmänna elektroniska kommunikationsnät eller allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster.

(3) *dotterbolag*: ett företag i vilket ett annat företag direkt eller indirekt

i) har befogenhet att använda mer än hälften av rösträttigheterna, eller

ii) har befogenhet att utse mer än hälften av ledamöterna i det övervakande organet, styrelsen eller de organ som rättsligt företräder företaget, eller

iii) har rätt att leda företagets verksamhet.

(4) *gemensam EU-auktorisering*: den rättsliga ram som är tillämplig på en europeisk leverantör av elektronisk kommunikation i hela unionen, på grundval av en allmän auktorisering i hemmedlemsstaten och i enlighet med denna förordning.

(5) *hemedlemsstat*: den medlemsstat där en europeisk leverantör av elektronisk kommunikation har sitt huvudsakliga verksamhetsställe.

(6) *huvudsakligt verksamhetsställe*: den verksamhetsort i medlemsstaten där de huvudsakliga besluten fattas om investeringar i och tillhandahållandet av elektroniska kommunikationstjänster eller kommunikationsnät i unionen.

(7) *värddlemsstat*: varje annan medlemsstat än hemmedlemsstaten där en europeisk leverantör av elektronisk kommunikation tillhandahåller elektroniska kommunikationsnät eller kommunikationstjänster.

(8) *harmoniserat radiospektrum för trådlös bredbandskommunikation*: radiospektrum vars villkor för tillgång och effektiv användning är harmoniserade på unionsnivå, särskilt i enlighet med Europaparlamentets och rådets beslut nr 676/2002/EG,²⁷ och vilket används för andra elektroniska kommunikationstjänster än rundradiosändningar.

(9) *trådlös accesspunkt med liten räckvidd*: liten trådlös nätanslutningsutrustning med låg effekt och liten räckvidd, som kan ingå i ett allmänt markbundet mobilkommunikationsnät och som är utrustad med en eller flera antenner med låg visuell inverkan, som möjliggör trådlös anslutning för allmänheten till elektroniska kommunikationsnät, oberoende av den underliggande nättopologin.

(10) *trådlöst lokalt nätverk (RLAN)*: trådlöst anslutningssystem med låg effekt och liten räckvidd, med låg risk för störningar från andra sådana anslutningssystem som utnyttjas av andra användare i omedelbar närhet, och vilket på icke-exklusiv grund använder spektrum vars villkor för tillträde och effektiv användning är harmoniserade på unionsnivå.

(11) *virtuell bredbandsaccess*: en typ av tillträde till bredbandsnät i grossistledet som består av en virtuell förbindelse till kunden oavsett accessnätets uppbyggnad, med undantag för fysiskt tillträde, tillsammans med en överföringstjänst till en fastställd uppsättning överlämningspunkter, inklusive specifika nätelement, specifika nätfunktioner och tillhörande it-system.

(12) *anslutningsprodukt med garanterad tjänstekvalitet*: en produkt som tillhandahålls vid överlämningspunkt för IP-trafik (*Internet Protocol*) som gör det möjligt för kunderna att skapa en IP-kommunikationsförbindelse mellan en sammankopplingspunkt och en eller flera fasta nättermineringspunkter, och möjliggör definierade nivåer av ett garanterat utförande punkt till punkt för tillhandahållande av särskilda tjänster till slutanvändare på grundval av en garanterad tjänstekvalitet som baseras på angivna parametrar.

²⁷

Europaparlamentets och rådets beslut nr 676/2002/EG av den 7 mars 2002 om ett regelverk för radiospektrumpolitiken i Europeiska gemenskapen (radiospektrumbeslut) (EGT L 108, 24.4.2002, s. 1).

(13) *långdistanskommunikation*: samtals- eller meddelandetjänst som terminerar utanför det område vilket omfattas av den lokala växeln och regionaltaxan och vilket identifieras av en geografisk områdeskod i den nationella nummerplanen.

(14) *internetaccesstjänst*: en allmänt tillgänglig kommunikationstjänst som erbjuder internetanslutning, och därigenom möjlighet till anslutning mellan praktiskt taget alla slutpunkter som är uppkopplade mot internet, oberoende av vilken nätteknik som används.

(15) *specialiserad tjänst*: elektronisk kommunikationstjänst eller annan tjänst som möjliggör anslutning till specifikt innehåll, specifika tillämpningar eller specifika tjänster eller en kombination av dessa, och vars tekniska egenskaper kontrolleras genomgående eller gör det möjligt att sända till eller ta emot data från ett fastställt antal parter eller slutpunkter, och som inte saluförs eller allmänt används som ersättning för internetaccesstjänst.

(16) *mottagande leverantör av elektronisk kommunikation till allmänheten*: en leverantör av elektronisk kommunikation till allmänheten till vilken ett telefonnummer eller en tjänst överförs.

(17) *överförande leverantör av elektronisk kommunikation till allmänheten*: en leverantör av elektronisk kommunikation till allmänheten från vilken ett telefonnummer eller en tjänst överförs.

Kapitel II

Gemensam EU-auktorisering

Artikel 3

Frihet att tillhandahålla elektronisk kommunikation inom unionen

1. En europeisk leverantör av elektronisk kommunikation har rätt att tillhandahålla elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster i hela unionen och att utöva de rättigheter som gäller för tillhandahållande av sådana nät och tjänster i varje medlemsstat där den bedriver verksamhet enligt en gemensam EU-auktorisering som endast omfattas av de anmälningskrav som anges i artikel 4.

2. En europeisk leverantör av elektronisk kommunikation omfattas av de regler och villkor som tillämpas i varje berörd medlemsstat i enlighet med unionsrätten om inte annat anges i denna förordning och utan att det påverkar tillämpningen av förordning (EU) nr 531/2012.

3. Genom undantag från artikel 12 i direktiv 2002/20/EG behöver en europeisk leverantör av elektronisk kommunikation endast betala de administrativa avgifter som är tillämpliga i värdmedlemsstaten om dess årsomsättning för elektroniska kommunikationstjänster i den medlemsstaten överstiger 0,5 % av den totala nationella omsättningen för elektronisk kommunikation. När sådana avgifter tas ut ska endast omsättningen för elektroniska kommunikationstjänster i den berörda medlemsstaten beaktas.

4. Genom undantag från artikel 13.1 b i direktiv 2002/22/EG behöver en europeisk leverantör av elektronisk kommunikation endast dela nettokostnaden för skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster i värdmedlemsstaten om dess årsomsättning för elektroniska kommunikationstjänster i den medlemsstaten överstiger 3 % av den totala nationella omsättningen för elektronisk kommunikation. När sådana avgifter tas ut ska endast omsättningen för elektroniska kommunikationstjänster i den berörda medlemsstaten beaktas.

5. En europeisk leverantör av elektronisk kommunikation ska därför ha rätt till lika behandling av de nationella regleringsmyndigheterna i olika medlemsstater i objektivt likvärdiga situationer.

6. I händelse av tvist mellan företag, som omfattar en europeisk leverantör av elektronisk kommunikation och som rör tillämpliga skyldigheter i enlighet med direktiven 2002/19/EG, 2002/20/EG, 2002/21/EG och 2002/22/EC, denna förordning eller förordning (EU) nr 531/2012 i en värdmedlemsstat får den europeiska leverantören av elektronisk kommunikation rådgöra med den nationella regleringsmyndigheten i hemmedlemsstaten, som får avge ett yttrande för att säkerställa att en enhetlig regleringspraxis utvecklas. Den nationella regleringsmyndigheten i värdmedlemsstaten ska ta största möjliga hänsyn till yttrandet från den nationella regleringsmyndigheten i hemmedlemsstaten när den avgör tvisten.

7. Europeiska leverantörer av elektronisk kommunikation som på dagen för denna förordnings ikraftträdande har rätt att tillhandahålla elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster i fler än en medlemsstat ska senast den 1 juli 2016 lämna in den anmälan som avses i artikel 4.

Artikel 4

Anmälningförfarande för europeiska leverantörer av elektronisk kommunikation

1. En europeisk leverantör av elektronisk kommunikation ska i enlighet med denna förordning lämna in en enda anmälan till den nationella regleringsmyndigheten i hemmedlemsstaten innan den inleder verksamhet i minst en medlemsstat.

2. Anmälan ska innehålla en förklaring om tillhandahållande eller avsikt att börja tillhandahålla elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster, som endast ska åtföljas av följande uppgifter:

a) Leverantörens namn, rättsliga ställning och juridiska form, registreringsnummer – om leverantören är registrerad i ett handelsregister eller liknande offentligt register – samt geografisk adress för leverantörens huvudsakliga verksamhetsställe, en kontaktperson, en kort beskrivning av de nät eller tjänster som leverantören tillhandahåller eller har för avsikt att tillhandahålla samt angivelse av hemmedlemsstat.

b) De värdmedlemsstater (en eller flera) där leverantören tillhandahåller eller har för avsikt att tillhandahålla tjänster och nät direkt eller via dotterbolag, och i det senare fallet namn, rättslig ställning och juridisk form, geografisk adress, registreringsnummer – om leverantören är registrerad i ett handelsregister eller liknande offentligt register i värdmedlemsstaten – och kontaktuppgifter till eventuella berörda dotterbolag samt respektive verksamhetsområden. Om ett dotterbolag kontrolleras gemensamt av minst två leverantörer av elektronisk kommunikation som har sina huvudsakliga verksamhetsställen i olika medlemsstater ska dotterbolaget ange den hemmedlemsstat bland moderbolagets hemmedlemsstater som är relevant för denna förordnings syften och som ska anmälas av moderbolaget i den hemmedlemsstaten i enlighet med detta.

Anmälan ska lämnas in på det eller de språk som används i hemmedlemsstaten och i eventuella värdmedlemsstater.

3. Den nationella regleringsmyndigheten i hemmedlemsstaten ska få tillgång till varje ändring av de uppgifter som lämnas in i enlighet med punkt 2 inom en månad från ändringen. Om den ändring som ska anmälas rör avsikten att tillhandahålla elektroniska kommunikationsnät eller kommunikationstjänster i en värdmedlemsstat som inte omfattas av en tidigare anmälan får den europeiska leverantören av elektronisk kommunikation inleda sin verksamhet i den värdmedlemsstaten vid anmälan.

4. Bristande efterlevnad av det anmälningsskrav som fastställs i denna artikel ska utgöra en överträdelse av de gemensamma villkor som gäller för europeiska leverantörer av elektronisk kommunikation i hemmedlemsstaten.

5. Den nationella regleringsmyndigheten i hemmedlemsstaten ska vidarebefordra de uppgifter som mottas i enlighet med punkt 2, och alla ändringar av dessa uppgifter i enlighet med punkt 3, till de nationella regleringsmyndigheterna i de berörda värdmedlemsstaterna och till Berecs kontor inom en vecka från mottagande av sådana uppgifter eller av ändringar av sådana uppgifter.

Berecs kontor ska driva ett offentligt tillgängligt register över anmälningar som görs i enlighet med denna förordning.

6. På begäran av en europeisk leverantör av elektronisk kommunikation ska den nationella regleringsmyndigheten i hemmedlemsstaten utfärda en förklaring i enlighet med artikel 9 i direktiv 2002/20/EG där det anges att företaget i fråga omfattas av den gemensamma EU-auktoriseringen.

7. Om en eller flera nationella regleringsmyndigheter i olika medlemsstater anser att den hemmedlemsstat som anges i en anmälan som gjorts i enlighet med punkt 2 eller i eventuella ändringar av inlämnade uppgifter som tillhandahållits i enlighet med punkt 3 inte motsvarar eller har upphört att motsvara företagets huvudsakliga verksamhetsställe i enlighet med denna förordning, ska denna regleringsmyndighet hänskjuta frågan till kommissionen och med angivande av grunderna för sin bedömning. En kopia av det hänskjutna ärendet ska lämnas till Berecs kontor för kännedom. Kommissionen ska, efter att ha gett den berörda europeiska leverantören av elektronisk kommunikation och de nationella regleringsmyndigheterna i den omtvistade hemmedlemsstaten tillfälle att yttra sig, inom tre månader från det att ärendet hänskjutits utfärda ett beslut där den fastställer det berörda företagets hemmedlemsstat i enlighet med denna förordning.

Artikel 5

Uppfyllande av kraven för den gemensamma EU-auktoriseringen

1. Den nationella regleringsmyndigheten i varje berörd medlemsstat ska i enlighet med sin nationella lagstiftning för genomförande av de förfaranden som anges i artikel 10 i direktiv 2002/20/EG övervaka och säkerställa att europeiska leverantörer av elektronisk kommunikation följer de regler och villkor som är tillämpliga på dess territorium i enlighet med artikel 3.

2. Den nationella regleringsmyndigheten i en värdmedlemsstat ska till den nationella regleringsmyndigheten i hemmedlemsstaten översända all relevanta information om enskilda åtgärder som vidtagits med avseende på en europeisk leverantör av elektronisk kommunikation för att säkerställa att de regler och villkor som i enlighet med artikel 3 är tillämpliga på dess territorium efterlevs.

Artikel 6

Tillfällig indragning eller återkallande av rätten för europeiska leverantörer av elektronisk kommunikation att tillhandahålla elektronisk kommunikation

1. Utan att det påverkar tillämpningen av åtgärder för tillfällig indragning eller återkallande av nyttjanderätter avseende spektrum eller nummer som har beviljats av en berörd medlemsstat, eller interimistiska åtgärder som vidtagits i enlighet med punkt 3, är det endast den nationella regleringsmyndigheten i hemmedlemsstaten som får göra en tillfällig indragning eller ett återkallande av rätten för en europeisk leverantör av elektronisk kommunikation att

tillhandahålla elektroniska kommunikationsnät eller kommunikationstjänster i hela eller delar av unionen i enlighet med den nationella lagstiftningen för genomförande av artikel 10.5 i direktiv 2002/20/EG.

2. Vid allvarliga eller upprepade överträdelse av de regler och villkor som är tillämpliga i en värdmedlemsstat i enlighet med artikel 3, och om då åtgärder för att säkerställa efterlevnad som har vidtagits av den nationella regleringsmyndigheten i värdmedlemsstaten i enlighet med artikel 5 har misslyckats, ska denna regleringsmyndighet underrätta den nationella regleringsmyndigheten i hemmedlemsstaten och begära att den vidtar de åtgärder som anges i punkt 1.

3. Till dess att den nationella regleringsmyndigheten i hemmedlemsstaten fattar ett slutligt beslut om en begäran som lämnats in i enlighet med punkt 2 får den nationella regleringsmyndigheten i värdmedlemsstaten vidta brådskande interimistiska åtgärder i enlighet med nationell lagstiftning för genomförande av artikel 10.6 i direktiv 2002/20/EG, om den har bevis för att de regler och villkor som är tillämpliga på dess territorium i enlighet med artikel 3 har överträtts. Genom undantag från den tremånadersgräns som fastställs i artikel 10.6 i direktiv 2002/20/EG, får sådana interimistiska åtgärder gälla till dess att den nationella regleringsmyndigheten i hemmedlemsstaten antar ett slutligt beslut.

Kommissionen, Berec och de nationella regleringsmyndigheterna i hemmedlemsstaten och andra värdmedlemsstater ska underrättas om den vidtagna tillfälliga åtgärden i god tid.

4. Om den nationella regleringsmyndigheten i hemmedlemsstaten, antingen på eget initiativ eller på begäran av den nationella regleringsmyndigheten i en värdmedlemsstat, överväger att fatta ett beslut om tillfällig indragning eller återkallande av rättigheterna för en europeisk leverantör av elektronisk kommunikation i enlighet med punkt 1, ska den meddela sin avsikt till de nationella regleringsmyndigheterna i de värdmedlemsstater som påverkas av ett sådant beslut. Den nationella regleringsmyndigheten i en värdmedlemsstat får avge ett yttrande inom en månad.

5. Med största möjliga hänsyn till eventuella yttranden från den nationella regleringsmyndigheten i den berörda värdmedlemsstaten ska den nationella regleringsmyndigheten i hemmedlemsstaten fatta ett slutligt beslut och inom en vecka från det att beslutet antagits meddela det till kommissionen, Berec och de nationella regleringsmyndigheterna i de värdmedlemsstater som berörs av ett sådant beslut.

6. Om den nationella regleringsmyndigheten i hemmedlemsstaten har beslutat om tillfällig indragning eller återkallande av rättigheter för en europeisk leverantör av elektronisk kommunikation i enlighet med punkt 1, ska de nationella regleringsmyndigheterna i berörda värdmedlemsstater vidta lämpliga åtgärder för att förhindra att denna leverantör fortsätter att tillhandahålla sådana tjänster eller nät som berörs av detta beslut inom deras territorium.

Artikel 7

Samordning av verkställighetsåtgärder

1. Vid tillämpningen av artikel 6 ska den nationella regleringsmyndigheten i hemmedlemsstaten iaktta samma noggrannhet när den vidtar tillsyns- eller verkställighetsåtgärder som avser en elektronisk kommunikationstjänst eller ett elektroniskt kommunikationsnät som tillhandahålls i en annan medlemsstat eller som har orsakat skada i en annan medlemsstat som om den berörda tjänsten eller det berörda nätet hade tillhandahållits i hemmedlemsstaten.

2. Medlemsstaterna ska se till att det inom deras territorier är möjligt att delge juridiska dokument som avser åtgärder som vidtas i enlighet med artiklarna 5 och 6.

Kapitel III

Europeiska resurser

Avsnitt 1

Samordning av användning av radiospektrum inom den inre marknaden

Artikel 8

Tillämpningsområde och allmänna bestämmelser

1. Detta avsnitt ska tillämpas på harmoniserat radiospektrum för trådlös bredbandskommunikation.
2. Detta avsnitt ska inte påverka medlemsstaternas rätt att utnyttja avgifter som tas ut för att garantera en optimal användning av radiospektrumresurser i enlighet med artikel 13 i direktiv 2002/20/EG och att organisera och använda sina radiospektrum för allmän ordning, allmän säkerhet och försvar.
3. När kommissionen utövar de befogenheter som den tilldelas enligt detta avsnitt ska den ta största möjliga hänsyn till eventuella yttranden som utfärdas av gruppen för radiospektrumpolitik (RSPG), inrättad genom kommissionens beslut nr 2002/622/EG²⁸.

Artikel 9

Användning av radiospektrum för trådlös bredbandskommunikation: regleringsprinciper

1. De nationella behöriga myndigheterna för radiospektrum ska bidra till utvecklingen av ett trådlöst område med enhetliga investerings- och konkurrensvillkor för trådlös bredbandskommunikation med hög hastighet som möjliggör planering och tillhandahållande av integrerade flerterritoriella nät och tjänster och stordriftsfördelar, vilket i sin tur främjar innovation, ekonomisk tillväxt och långsiktiga fördelar för slutanvändarna.

De nationella behöriga myndigheterna ska avstå från att tillämpa förfaranden eller införa villkor för användning av radiospektrum som på ett oskäligt sätt kan hindra europeiska leverantörer av elektronisk kommunikation från att tillhandahålla integrerade elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster i flera medlemsstater eller i hela unionen.

2. De nationella behöriga myndigheterna ska tillämpa ett auktorisationssystem som är så lite betungande som möjligt för att tillåta användning av radiospektrum på grundval av objektiva, öppet redovisade, icke-diskriminerande och proportionerliga kriterier, på ett sådant sätt att flexibiliteten och effektiviteten i radiospektrumanvändningen maximeras och jämförbara villkor främjas i hela unionen när det gäller integrerade flerterritoriella investeringar och verksamheter för europeiska leverantörer av elektronisk kommunikation.

3. När de nationella behöriga myndigheterna fastställer auktoriseringsvillkor och auktoriseringsförfaranden för användning av radiospektrum ska de särskilt försäkra sig om likabehandling råder mellan befintliga och potentiella operatörer och mellan europeiska leverantörer av elektronisk kommunikation och andra företag.

4. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 5 ska de nationella behöriga myndigheterna när de fastställer auktoriseringsvillkor och auktoriseringsförfaranden avseende nyttjanderätter för radiospektrum ta hänsyn till och vid behov förena följande regleringsprinciper:

²⁸ Kommissionens beslut nr 2002/622/EG av den 26 juli 2002 om upprättande av en grupp för radiospektrumpolitik (EGT L 198, 27.7.2002, s. 49).

- a) Maximera slutanvändarnas intressen, bland annat slutanvändarnas intresse av både effektiva långsiktiga investeringar och innovation när det gäller trådlösa nät och tjänster och av effektiv konkurrens.
 - b) Säkerställa en så effektiv användning och ändamålsenlig förvaltning av radiospektrumet som möjligt.
 - c) Garantera förutsägbara och jämförbara villkor för att möjliggöra planering av investeringar i nät och tjänster i ett flerterritoriellt sammanhang och skapa stordriftsfördelar.
 - d) Se till att de villkor som införs är nödvändiga och proportionella, bland annat genom en objektiv bedömning av om det är motiverat att införa ytterligare villkor som kan vara till fördel eller nackdel för vissa operatörer.
 - e) Säkerställa en bred territoriell täckning av trådlösa höghastighetsbredbandsnät och en bred spridning och konsumtion av berörda tjänster.
5. När de nationella behöriga myndigheterna bedömer om de ska införa något av de särskilda villkor för radiospektrumanvändning som avses i artikel 10 ska de särskilt beakta de kriterier som fastställs i den artikeln.

Artikel 10

Relevanta kriterier som ska beaktas vid radiospektrumanvändning

1. De nationella behöriga myndigheterna ska beakta följande när de fastställer mängden och typen av radiospektrum som ska fördelas i ett visst förfarande för beviljande av nyttjanderätter till radiospektrum:
- a) De tekniska egenskaperna hos olika tillgängliga radiospektrumband.
 - b) En eventuell kombination av kompletterande band i ett gemensamt förfarande.
 - c) Relevansen av sammanhängande portföljer av nyttjanderätter till radiospektrum i olika medlemsstater för tillhandahållandet av nät eller tjänster på hela eller en betydande del av unionens marknad.
2. De nationella behöriga myndigheterna ska beakta följande när de beslutar om huruvida de ska ange minimi- eller maximimängder av radiospektrum som kan fastställas för nyttjanderätter i ett visst band eller i en kombination med kompletterande band:
- a) Effektivast möjliga användning av radiospektrum i enlighet med artikel 9.4 b, med hänsyn till egenskaperna hos berörda band (ett eller flera).
 - b) Effektiva nätinvesteringar i enlighet med artikel 9.4 a.
- Denna punkt ska inte påverka tillämpningen av punkt 5 när det gäller villkor för maximala mängder radiospektrum.
3. De nationella behöriga myndigheterna ska säkerställa följande när det gäller de eventuella avgifterna för nyttjanderätter till radiospektrum:
- a) De ska på lämpligt sätt spegla radiospektrumets sociala och ekonomiska värde, inklusive fördelaktiga externa effekter.
 - b) De ska inte leda till underutnyttjande och de ska främja investeringar i nätens och tjänsternas kapacitet, täckning och kvalitet.
 - c) Diskriminering ska undvikas och de ska säkerställa lika möjligheter för alla operatörer, även mellan befintliga och potentiella operatörer.

d) De ska uppnå en optimal fördelning mellan omedelbar betalning och eventuella periodiska betalningar, särskilt med tanke på behovet av att stimulera en snabb utbyggnad av nät och ett ökat utnyttjande av radiospektrum i enlighet med artikel 9.4 b och e.

Denna punkt ska inte påverka tillämpningen av punkt 5 när det gäller eventuella villkor som leder till differentierade avgifter för operatörer och som fastställs för att främja en effektiv konkurrens.

4. De nationella behöriga myndigheterna får endast införa skyldigheter om att uppnå en minsta territoriell täckning när detta är nödvändigt och proportionellt, i enlighet med artikel 9.4 d, i syfte att uppnå särskilda mål av allmänt intresse som fastställs på nationell nivå. De nationella behöriga myndigheterna ska beakta följande när de inför sådana skyldigheter:

a) Eventuell befintlig täckning av det nationella territoriet av de relevanta tjänsterna eller av andra elektroniska kommunikationstjänster.

b) Minimering av antalet operatörer som eventuellt kan omfattas av sådana skyldigheter.

c) Möjlighet till bördefördelning och ömsesidighet mellan flera operatörer, inklusive leverantörer av andra elektroniska kommunikationstjänster.

d) De investeringar som krävs för att uppnå en sådan täckning och behovet av att avspegla dessa investeringar i de tillämpliga avgifterna.

e) De relevanta bandens tekniska ändamålsenlighet för ett effektivt tillhandahållande med bred territoriell täckning.

5. När de behöriga myndigheterna beslutar om huruvida de ska vidta några av de åtgärder för att främja en effektiv konkurrens som anges i artikel 5.2 i Europaparlamentets och rådets beslut nr 243/2012/EG²⁹ ska de grunda sitt beslut på en objektiv och framåtblickande bedömning av följande, med beaktande av marknadsförhållanden och tillgängliga riktmärken:

a) Huruvida en effektiv konkurrens kan eller inte kan upprätthållas eller uppnås om åtgärderna inte vidtas.

b) Sannolika effekter av sådana tillfälliga åtgärder på marknadsaktörernas befintliga och framtida investeringar.

6. De nationella behöriga myndigheterna ska fastställa villkor enligt vilka företagen får överlåta eller hyra ut delar av eller hela sina individuella nyttjanderätter till radiospektrum till andra företag, inklusive spektrumdelning. De nationella behöriga myndigheterna ska beakta följande när de fastställer sådana villkor:

a) Optimera en effektiv radiospektrumanvändning i enlighet med artikel 9.4 b.

b) Främja utnyttjandet av fördelaktiga delningsmöjligheter.

c) Föreina befintliga och potentiella rättighetsinnehavares intressen.

d) Skapa en bättre fungerande och mer likvid marknad för tillgång till radiospektrum.

Denna punkt ska inte påverka tillämpningen av konkurrensreglerna på företagen.

7. De nationella behöriga myndigheterna ska ge tillstånd till delning av passiv och aktiv infrastruktur och gemensam anläggning av infrastruktur för trådlös bredbandskommunikation, och ska därvid beakta följande:

²⁹ Europaparlamentets och rådets beslut nr 243/2012/EU av den 14 mars 2012 om inrättande av ett flerårigt program för radiospektrumpolitik (EUT L 81, 21.3.2012, s. 7).

- a) Situationen när det gäller infrastrukturbaserad konkurrens och eventuell tjänstebaserad konkurrens.
- b) Kraven på effektiv radiospektrumanvändning.
- c) Ökad valfrihet och högre kvalitet på tjänsterna för slutanvändare.
- d) Teknisk innovation.

Denna punkt ska inte påverka konkurrensreglernas tillämpning på företag.

Artikel 11

Ytterligare bestämmelser om villkor för användning av radiospektrum

1. När de tekniska villkoren för tillträde till och effektiv användning av harmoniserade radiospektrum för trådlösa bredbandskommunikationer gör det möjligt att använda relevanta radiospektrum enligt ett allmänt auktorisationssystem, ska de nationella behöriga myndigheterna undvika att införa ytterligare villkor och ska se till att eventuell alternativ användning inte hindrar en effektiv tillämpning av ett sådant harmoniserat system.

2. De nationella behöriga myndigheterna ska fastställa auktorisationsvillkor, varigenom en individuell auktorisation eller nyttjanderätt kan återkallas eller upphävas vid upprepad underlåtelse att använda det relevanta radiospektrumet. Återkallandet eller upphävandet kan vara förenat med en lämplig ersättning när underlåtenheten att använda det berörda radiospektrumet beror på orsaker som står utanför operatörens kontroll och kan motiveras på objektiva grunder.

3. De nationella behöriga myndigheterna ska överväga behovet av följande, i enlighet med konkurrensreglerna och för att uppnå att tillräckligt med harmoniserat radiospektrum frigörs eller delas i kostnadseffektiva band för trådlösa bredbandstjänster med hög kapacitet:

a) Lämplig ersättning eller stimulansbidrag till befintliga användare eller innehavare av nyttjanderätter till radiospektrum, t.ex. inom ramen för budgivningssystemet eller genom fasta belopp för nyttjanderätter,

b) Stimulansbidrag som ska betalas av befintliga användare eller innehavare av nyttjanderätter till radiospektrum.

4. De nationella behöriga myndigheterna ska överväga behovet av att i enlighet med artikel 6.3 i beslut nr 243/2012/EG fastställa lämpliga miniminivåer för teknisk prestanda för olika band för att förbättra spektrumeffektiviteten och utan att det påverkar de åtgärder som vidtas enligt beslut nr 676/2002/EG.

När de fastställer dessa nivåer ska de i synnerhet

a) ta hänsyn till den tekniska utvecklingscykeln och förnyelse av utrustning, särskilt terminalutrustning, och

b) tillämpa principen om teknikneutralitet för att uppnå den angivna prestandanivån i enlighet med artikel 9 i direktiv 2002/21/EG.

Artikel 12

Harmonisering av vissa auktorisationsvillkor för trådlösa bredbandskommunikationer

1. De nationella behöriga myndigheterna ska fastställa tidtabeller för beviljande eller förnyad tilldelning av nyttjanderätter eller för förlängning av sådana rätter enligt villkoren för befintliga rätter, vilka ska gälla för radiospektrum som harmoniserats för trådlös bredbandskommunikation.

Giltighetstiden för nyttjanderätter eller datum för förlängning ska fastställas i god tid före det relevanta förfarande som anges i den tidtabell som avses i första stycket. Tidtabellerna, giltighetstiderna och förlängningsperioderna ska fastställas med beaktande av behovet av förutsägbara investeringsförhållanden, de praktiska möjligheterna att frigöra eventuella relevanta nya radiospektrumband som harmoniserats för trådlös bredbandskommunikation och med hänsyn till amorteringstiden för berörda investeringar enligt konkurrenskraftiga villkor.

2. För att säkerställa ett enhetligt genomförande av punkt 1 i hela unionen och särskilt möjliggöra synkroniserad tillgång till trådlösa tjänster inom unionen får kommissionen genom genomförandeakter

a) fastställa en gemensam tidtabell för hela unionen eller tidtabeller som är anpassade till de omständigheterna i olika kategorier av medlemsstater, det eller de datum då individuella nyttjanderätter för ett harmoniserat band, eller en kombination av kompletterande harmoniserade band, ska beviljas och faktisk användning av radiospektrum ska tillåtas för exklusivt eller delat tillhandahållande av trådlös bredbandskommunikation inom unionen,

b) fastställa en kortaste giltighetstid för de rätter som beviljas i de harmoniserade banden,

c) när det gäller rättigheter som inte är obegränsade, fastställa ett samordnat förfallo- eller förlängningsdatum för hela unionen,

d) fastställa förfalldatum för eventuella befintliga nyttjanderätter till harmoniserade band som används för annat än trådlös bredbandskommunikation, eller när det gäller rätter med obegränsad varaktighet, det datum då nyttjanderätten ska ändras för att möjliggöra tillhandahållande av trådlösa bredbandskommunikationer.

Sådana genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 33.2.

3. Kommissionen får också anta genomförandeakter för att harmonisera förfallo- eller förlängningsdatumet för sådana individuella nyttjanderätter till radiospektrum för trådlöst bredband i harmoniserade band som redan finns när sådana akter antas, för att samordna datumet för förlängning eller förnyad tilldelning av nyttjanderätter till sådana band inom unionen, inklusive en eventuell samordning med datumet för förlängning eller förnyad tilldelning av andra band som harmoniserats genom genomförandeakter som antagits i enlighet med punkt 2 eller denna punkt. Sådana genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 33.2.

Om det i de genomförandeakter som avses i denna punkt fastställs ett harmoniserat datum för förlängning eller förnyad tilldelning av nyttjanderätter till radiospektrum som infaller efter förfallo- eller förlängningsdatumet för eventuella befintliga individuella nyttjanderätter till sådana radiospektrum i någon medlemsstat, ska de nationella behöriga myndigheterna förlänga de befintliga nyttjanderätterna till det harmoniserade datumet enligt samma väsentliga auktorisationsvillkor som tidigare tillämpats, inklusive eventuella tillämpliga avgifter.

Om den förlängningsperiod som beviljats i enlighet med andra stycket har en varaktighet av betydande längd i jämförelse med den ursprungliga giltighetstiden för nyttjanderätterna, får de nationella behöriga myndigheterna se till att förlängningen av rätterna blir föremål för de ändringar av tidigare tillämpliga auktorisationsvillkor som är nödvändiga mot bakgrund av de ändrade omständigheterna, inklusive uttag av ytterligare avgifter. Dessa ytterligare avgifter ska beräknas tidsproportionellt utifrån den första avgiften för de ursprungliga nyttjanderätterna som uttryckligen beräknades utifrån den ursprungliga giltighetstiden.

De genomförandeakter som anges i detta stycke ska inte kräva att giltighetstiden för befintliga nyttjanderätter i medlemsstaterna förkortas, förutom i enlighet med artikel 14.2 i direktiv 2002/20/EG, och ska inte gälla befintliga rätter med obegränsad giltighetstid.

När kommissionen antar en genomförandeakt enligt punkt 2 får den tillämpa bestämmelserna i denna punkt på motsvarande sätt på nyttjanderätter till det berörda harmoniserade bandet för trådlöst bredband.

4. Kommissionen ska beakta följande när den antar genomförandeakter enligt punkterna 2 och 3:

- a) De regleringsprinciper som anges i artikel 9.
- b) Objektiva skillnader i unionen vad gäller behov av ytterligare radiospektrum för tillhandahållande av trådlöst bredband, med beaktande av gemensamma radiospektrumbehov för integrerade nät som täcker flera medlemsstater.
- c) Förutsägbara driftsvillkor för befintliga radiospektrumanvändare.
- d) Användnings-, utvecklings- och investeringscykler för trådlös bredbandsteknik av senare generationer.
- e) Slutanvändarnas efterfrågan på trådlös bredbandskommunikation med hög kapacitet.

När kommissionen fastställer tidtabeller för olika kategorier av medlemsstater som inte redan har beviljat individuella nyttjanderätter och tillåtit faktisk användning av det berörda harmoniserade bandet, ska den vederbörligen beakta alla synpunkter från medlemsstaterna om hur radiospektrumrätter har beviljats historiskt sett, grunderna för begränsningar enligt artikel 9.3 och 9.4 i direktiv 2002/21/EG, eventuella behov av att utrymma bandet i fråga, konkurrenseffekter eller geografiska eller tekniska begränsningar, och med hänsyn till följderna för den inre marknaden. Kommissionen ska se till att genomförandet inte skjuts upp i onödan och att eventuella variationer i tidtabellerna mellan olika medlemsstater inte ger upphov till orimliga skillnader vad gäller konkurrensvillkor eller rättslig situation mellan medlemsstaterna.

5. Punkt 2 ska inte påverka medlemsstaternas rätt att bevilja nyttjanderätter till och tillåta faktisk användning av ett harmoniserat band före antagandet av en genomförandeakt som gäller det bandet, om inte annat följer av andra stycket i denna punkt, eller före det harmoniserade datum som fastställts i en genomförandeakt för detta band.

Om de nationella behöriga myndigheterna beviljar nyttjanderätter till ett harmoniserat band innan en genomförandeakt som gäller det bandet antas, ska de fastställa villkoren för beviljandet, och särskilt giltighetstiden, på ett sådant sätt att innehavarna av nyttjanderätterna är medvetna om att kommissionen kan komma att anta genomförandeakter i enlighet med punkt 2 för att fastställa en kortaste giltighetstid för dessa nyttjanderätter eller en samordnad förfallo- eller förlängningsperiod för hela unionen. Detta stycke ska inte tillämpas på beviljande av nyttjanderätter med obegränsad giltighetstid.

6. När det gäller harmoniserade band för vilka en gemensam tidtabell för beviljande av nyttjanderätter och tillåtelse av faktisk användning har fastställts i en genomförandeakt som antagits i enlighet med punkt 2, ska de behöriga myndigheterna i rätt tid lämna tillräckligt detaljerad information till kommissionen om sina planer för att säkerställa efterlevnaden. Kommissionen får anta genomförandeakter för att fastställa format och förfaranden för tillhandahållandet av sådan information. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 33.2.

Om kommissionen vid granskningen av sådana detaljerade planer som lämnats in av en medlemsstat anser att det är osannolikt att medlemsstaten i fråga kommer att kunna följa den tidtabell som ska tillämpas på den, får kommissionen anta ett beslut genom en genomförandeakt som kräver att medlemsstaten anpassar sina planer på lämpligt sätt för att garantera efterlevnaden.

Artikel 13

Samordning av auktorisationsförfaranden och villkor för användning av radiospektrum för trådlöst bredband på den inre marknaden

1. Om en nationell behörig myndighet har för avsikt att göra användningen av radiospektrum beroende av en allmän auktorisation eller bevilja individuella nyttjanderätter till radiospektrum eller ändra rättigheter eller skyldigheter kopplade till användningen av radiospektrum i enlighet med artikel 14 i direktiv 2002/20/EG, ska den samtidigt göra förslaget till åtgärd tillgängligt för kommissionen och de behöriga myndigheterna för radiospektrum i andra medlemsstater, liksom den motivering som åtgärden grundar sig på, om tillämpligt, när det offentliga samråd som avses i artikel 6 i direktiv 2002/21/EG har avslutats och i alla händelser först i ett skede av utarbetandet då den kan lämna tillräcklig och stabil information om alla relevanta frågor till kommissionen och de behöriga myndigheterna i de andra medlemsstaterna.

De nationella behöriga myndigheterna ska minst lämna information om följande frågor, i förekommande fall:

- a) Typ av auktorisationsförfarande.
- b) Tidpunkt för auktorisationsförfarandet.
- c) Nyttjanderätternas giltighetstid.
- d) Typ och mängd av tillgängligt radiospektrum, totalt eller till ett visst företag.
- e) Belopp och struktur för eventuella avgifter som ska betalas.
- f) Ersättning eller incitament när det gäller befintliga användares utrymmande eller delning av radiospektrum.
- g) Täckningsskyldigheter.
- h) Tillträde i grossistledet, nationella eller regionala roamingkrav.
- i) Reservering av radiospektrum för vissa typer av operatörer eller uteslutande av vissa typer av operatörer.
- j) Villkor för tilldelning, överlåtelse eller ackumulering av nyttjanderätter.
- k) Möjlighet till delad användning av radiospektrum.
- l) Infrastrukturdelning.
- m) Minimivåer för teknisk prestanda.
- n) Begränsningar som tillämpas i enlighet med artikel 9.3 och 9.4 i direktiv 2002/21/EG.
- o) Upphävande eller återkallande av en eller flera nyttjanderätter eller ändringar av rättigheter eller skyldigheter som är knutna till sådana rätter som inte kan anses vara mindre betydande i den mening som avses i artikel 14.1 i direktiv 2002/20/EG.

2. De nationella behöriga myndigheterna och kommissionen får yttra sig till den berörda behöriga myndigheten inom en period av två månader. Tvåmånadersperioden får inte förlängas.

Kommissionen ska särskilt beakta följande när den bedömer en föreslagen åtgärd i enlighet med denna artikel:

a) Bestämmelserna i direktiven 2002/20/EG och 2002/21/EG samt i beslut nr 243/2012/EG.

a) De regleringsprinciper som anges i artikel 9.

c) Relevanta kriterier för vissa särskilda villkor som anges i artikel 10 samt de kompletterande bestämmelser som anges i artikel 11.

d) Genomförandeakter som antagits i enlighet med artikel 12.

e) Konsekvens med nyligen genomförda, pågående eller planerade förfaranden i andra medlemsstater samt eventuella effekter på handeln mellan medlemsstaterna.

Om kommissionen inom denna tidsperiod meddelar den behöriga myndigheten att förslaget till åtgärd utgör ett hinder för den inre marknaden eller om den hyser allvarliga tvivel om huruvida åtgärden är förenlig med unionsrätten, ska förslaget till åtgärd inte antas under en ytterligare period av två månader. I sådana fall ska kommissionen även underrätta de behöriga myndigheterna i de andra medlemsstaterna om sin ståndpunkt.

3. Under den tidsfrist på två månader som avses i punkt 2 ska kommissionen och den berörda behöriga myndigheten ha ett nära samarbete för att identifiera den lämpligaste och effektivaste åtgärden mot bakgrund av de kriterier som avses i punkt 2 med beaktande av marknadsaktörernas yttranden och behovet av att säkerställa att en enhetlig regleringspraxis utvecklas.

4. Den behöriga myndigheten får i varje skede av förfarande ändra eller dra tillbaka förslaget till åtgärd, med största möjliga hänsyn till kommissionens meddelande enligt punkt 2.

5. Inom den ytterligare tvåmånadersperiod som avses i punkt 2 får kommissionen

a) till kommunikationskommittén lämna ett utkast till beslut med ett krav på att den berörda behöriga myndigheten ska dra tillbaka förslaget till åtgärd. Utkastet till beslut ska åtföljas av en detaljerad och objektiv analys som visar varför kommissionen anser att förslaget till åtgärd inte bör antas i den form som det lämnats in, som vid behov ska åtföljas av specifika förslag om ändring av förslaget till åtgärd, eller

b) fatta ett beslut om att ändra sin ståndpunkt om det berörda förslaget till åtgärd.

6. Om kommissionen inte har lagt fram ett utkast till beslut i enlighet med punkt 5 a eller om den fattar ett beslut enligt punkt 5 b får den berörda behöriga myndigheten anta förslaget till åtgärd.

Om kommissionen har lagt fram ett utkast till beslut enligt punkt 5 a får den behöriga myndigheten inte anta åtgärden under en period av högst sex månader från det datum då det meddelande som avses i punkt 2 skickades till den behöriga myndigheten.

Kommissionen får när som helst under förfarandet besluta att ändra sin ståndpunkt om det berörda förslaget till åtgärd, även efter det att utkastet till beslut har lämnats till kommunikationskommittén.

7. Kommissionen ska anta sina beslut med krav på att den behöriga myndigheten ska dra tillbaka sitt förslag till åtgärd genom genomförandeakter. Sådana genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 33.2.

8. När kommissionen har antagit ett beslut i enlighet med punkt 7 ska den behöriga myndigheten ändra eller dra tillbaka förslaget till åtgärd inom sex månader från datumet för meddelandet av kommissionens beslut. Om förslaget till åtgärd ändras ska den behöriga myndigheten i tillämpliga fall genomföra ett offentligt samråd och ska göra förslaget till åtgärd tillgängligt för kommissionen i enlighet med punkt 1.

9. Den berörda behöriga myndigheten ska ta största möjliga hänsyn till alla synpunkter från de behöriga myndigheterna i de andra medlemsstaterna och kommissionen och får, förutom i de fall som omfattas av punkt 2 tredje stycket, punkt 6 andra stycket och punkt 7, anta förslaget till åtgärd och i sådana fall meddela kommissionen detta.

10. Den behöriga myndigheten ska underrätta kommissionen om resultaten av det förfarande som åtgärden avser när förfarandet i fråga har avslutats.

Artikel 14

Tillträde till trådlöst lokalt nätverk (RLAN)

1. De nationella behöriga myndigheterna ska tillåta att tillträde tillhandahålls via trådlösa lokala nätverk till nät som tillhör en leverantör av elektronisk kommunikation till allmänheten samt att harmoniserat radiospektrum används för sådant tillhandahållande, på grundval av endast en allmän auktorisation.

2. De nationella behöriga myndigheterna får inte hindra leverantörer av elektronisk kommunikation till allmänheten från att ge allmänheten tillträde till sina nät via trådlösa lokala nätverk som kan vara belägna i en slutanvändares lokaler, under förutsättning att de allmänna auktorisationsvillkoren uppfylls samt att användaren lämnar sitt förhandsgodkännande.

3. Leverantörer av elektronisk kommunikation till allmänheten får inte ensidigt begränsa

a) slutanvändares rätt att efter eget val ansluta sig till trådlösa lokala nätverk som tillhandahålls av tredje part,

b) slutanvändarnas rätt att ömsesidigt eller mer allmänt tillåta att andra slutanvändare får tillträde till sådana leverantörers nät via trådlösa lokala nätverk, även på grundval av tredje parts initiativ för att förena och ge tillgång till olika slutanvändares trådlösa lokala nätverk.

4. De nationella behöriga myndigheterna får inte begränsa slutanvändares rätt att ömsesidigt eller mer allmänt tillåta att andra slutanvändare får tillträde till deras trådlösa lokala nätverk, även på grundval av tredje parts initiativ för att förena och ge tillgång till olika slutanvändares trådlösa lokala nätverk.

5. De nationella regleringsmyndigheterna får inte begränsa tillhandahållande av allmänt tillträde till trådlösa lokala nätverk

a) av offentliga myndigheter, eller i omedelbar närhet till lokaler där sådana myndigheter är inhysta, när tillträdet är en sidotjänst till de offentliga tjänster som tillhandahålls i sådana lokaler,

b) genom initiativ från icke-statliga organisationer eller offentliga myndigheter för att förena och ömsesidigt eller mer allmänt göra trådlösa lokala nät tillgängliga för olika slutanvändare, i tillämpliga fall inklusive trådlösa lokala nät med allmänt tillträde i enlighet med led a.

6. Ett företag, en offentlig myndighet eller en annan slutanvändare ska inte anses vara en leverantör av elektronisk kommunikation till allmänheten endast på grund av att de ger allmänt tillträde till trådlösa lokala nät, om tillhandahållandet inte är av kommersiell karaktär

eller om det endast är en sidotjänst till andra kommersiella verksamheter eller offentliga tjänster som inte är beroende av överföring av signaler via sådana nät.

Artikel 15

Inrättande och drift av trådlösa accesspunkter med liten räckvidd

1. De nationella behöriga myndigheterna ska tillåta utbyggnad, anslutning och drift av icke störande trådlösa accesspunkter med liten räckvidd inom ramen för det allmänna auktorisationssystemet och får inte i onödan begränsa denna utbyggnad, anslutning eller drift genom enskilda stadsplaneringstillstånd eller på något annat sätt, om denna användning är förenlig med de genomförandeåtgärder som antagits i enlighet med punkt 2.

Denna punkt påverkar inte auktorisationssystemet för det radiospektrum som används för att driva trådlösa accesspunkter med liten räckvidd.

2. För att genomförandet av det allmänna auktorisationssystemet för utbyggnad, anslutning och drift av trådlösa anslutningspunkter med kort räckvidd i enlighet med punkt 1 ska vara enhetligt får kommissionen genom en genomförandeakt ange tekniska specifikationer för utformningen, utbyggnaden och driften av trådlösa accesspunkter med liten räckvidd, efterlevnaden av dessa krav ska säkerställa att sådana accesspunkter inte är störande när de används i olika lokala sammanhang. Kommissionen ska ange sådana tekniska specifikationer med hänvisning till de trådlösa accesspunkternas maximala storlek, effekt och elektromagnetiska egenskaper samt visuella intryck. Dessa tekniska egenskaper för användning av trådlösa accesspunkter med liten räckvidd ska minst uppfylla kraven i direktiv 2013/35/EU³⁰ och de tröskelvärden som anges i rådets rekommendation nr 1999/519/EG.³¹

De egenskaper som anges för att utbyggnad, anslutning och drift av trådlösa accesspunkter med liten räckvidd ska omfattas av punkt 1 ska inte påverka tillämpningen av de väsentliga kraven i Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/5/EG vad gäller utsläppande på marknaden av sådana produkter.³²

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 33.2.

Artikel 16

Samordning av radiospektrum mellan medlemsstaterna

1. Utan att det påverkar de nationella behöriga myndigheternas skyldigheter enligt relevanta internationella avtal, inbegripet Internationella telekommunikationsunionens (ITU) radioreglementen, ska de nationella behöriga myndigheterna säkerställa att användningen av radiospektrum är organiserad på deras territorium, och de ska särskilt vidta alla nödvändiga åtgärder för spektrumallokering eller spektrumtilldelning så att inga andra medlemsstater hindras från att tillåta användning av ett visst harmoniserat band på sina territorier i enlighet med unionens lagstiftning.

³⁰ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/35/EU av den 26 juni 2013 om minimikrav för arbetstagares hälsa och säkerhet vid exponering för risker som har samband med fysikaliska agens (elektromagnetiska fält) i arbetet (20:e särdirektivet enligt artikel 16.1 i direktiv 89/391/EEG) och om upphävande av direktiv 2004/40/EG (EUT L 179, 29.6.2013, s. 1).

³¹ Rådets rekommendation 1999/519/EG av den 12 juli 1999 om begränsning av allmänhetens exponering för elektromagnetiska fält (0 Hz–300 GHz) (EGT L 1999, 30.7.1999, s. 59).

³² Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/5/EG av den 9 mars 1999 om radioutrustning och teleterminalutrustning och om ömsesidigt erkännande av utrustningens överensstämmelse (EGT L 91, 7.4.1999, s. 10).

2. Medlemsstaterna ska samarbeta med varandra i den gränsöverskridande samordningen av användningen av radiospektrum för att säkerställa efterlevnaden av punkt 1 och se till att ingen medlemsstat förvägras rättvis tillgång till radiospektrum.

3. Varje berörd medlemsstat får begära att gruppen för radiospektrumpolitik utnyttjar sitt inflytande för att hjälpa den och andra medlemsstater att uppfylla kraven i denna artikel.

Kommissionen får anta genomförandeåtgärder för att se till att de samordnade resultaten uppfyller kravet på rättvist tillträde till radiospektrum för berörda medlemsstater, åtgärda eventuella praktiska inkonsekvenser vid olika samordnade resultat i olika medlemsstater och säkerställa verkställandet av samordnade lösningar enligt unionsrätten. Sådana genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 33.2.

Avsnitt 2

Europeiska produkter för virtuell access

Artikel 17

Europeiska produkter för virtuell bredbandsaccess

1. Tillhandahållandet av en virtuell produkt för bredbandsaccess i enlighet med artiklarna 8 och 12 i direktiv 2002/19/EG ska anses som tillhandahållandet av en europeisk virtuell produkt för bredbandsaccess om den levereras i enlighet med de minimiparametrar som anges i ett av de erbjudanden som fastställs i bilaga I och kumulativt uppfyller följande väsentliga krav:

- a) En produkt som kan erbjudas som en högkvalitetsprodukt i hela unionen.
- b) Högsta möjliga grad av interoperabilitet för nät och tjänster och icke-diskriminerande nätförvaltning mellan operatörer i konsekvens med nättopologin.
- c) Kapacitet att ge service till slutanvändarna på konkurrenskraftiga villkor.
- d) Kostnadseffektivitet, med hänsyn till produktens kapacitet att tillämpas på befintliga och nybyggda nät och samverka med andra accessprodukter som kan tillhandahållas på samma nätinфраstruktur.
- e) Driftsmässig effektivitet, särskilt när det gäller att i möjligaste mån begränsa eventuella hinder för genomförandet och utbyggnadskostnader för leverantörer av virtuellt bredbandsaccess och sökande som vill ha tillträde till virtuellt bredband.
- f) Efterlevnad av reglerna för integritets- och personuppgiftsskydd, nätens säkerhet och integritet samt öppenhet och insyn i enlighet med unionsrätten.

2. Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 32 för att anpassa bilaga I mot bakgrund av marknadsutvecklingen och den tekniska utvecklingen så att de väsentliga krav som anges i punkt 1 kan fortsätta att uppfyllas.

Artikel 18

Regleringsvillkor för europeiska produkter för virtuell bredbandsaccess

1. En nationell regleringsmyndighet som tidigare i enlighet med artiklarna 8 och 12 i direktiv 2002/19/EG har infört en skyldighet för en operatör att tillhandahålla tillträde i grossistledet till nästa generations nät ska bedöma huruvida det är lämpligt och proportionellt att i stället införa en skyldighet att leverera en europeisk produkt för virtuell bredbandsaccess med

funktioner som minst är likvärdiga med de befintliga accessprodukter i grossistledet som införts.

De nationella regleringsmyndigheter som avses i första stycket ska utföra den erforderliga bedömningen av befintliga korrigerande åtgärder för tillträde i grossistledet så snart som möjligt efter ikraftträdandet av denna förordning, oavsett tidpunkten för analysen av de relevanta marknaderna i enlighet med artikel 16.6 i direktiv 2002/21/EG.

När den nationell regleringsmyndighet som tidigare har infört en skyldighet att tillhandahålla virtuell bredbandaccess efter sin bedömning enligt första stycket anser att en europeisk produkt för virtuell bredbandsaccess inte är lämplig under de specifika omständigheterna ska den lämna en motiverad förklaring i sitt utkast till åtgärd i enlighet med det förfarande som avses i artiklarna 6 och 7 i direktiv 2002/21/EG.

2. När en nationell regleringsmyndighet har för avsikt att införa en skyldighet för en operatör att tillhandahålla access i grossistledet till ett nät av nästa generation i enlighet med artiklarna 8 och 12 i direktiv 2002/19/EG ska den, förutom de faktorer som anges i artikel 12.2 i det direktivet, särskilt bedöma respektive fördelar med att införa

i) en passiv resurs i grossistledet, såsom fysiskt separat tillträde till accessnätet eller delaccessnätet eller

ii) en icke-fysisk eller virtuell resurs i grossistledet, som erbjuder likvärdiga funktioner, som en europeisk produkt för virtuell bredbandsaccess som uppfyller de väsentliga krav och parametrar som anges i artikel 17.1 och punkt 1 i bilaga I till denna förordning.

3. Genom undantag från artikel 12.3 i direktiv 2002/19/EG ska en nationell regleringsmyndighet när den har för avsikt att införa en skyldighet för en operatör att tillhandahålla virtuell bredbandsaccess, i enlighet med artiklarna 8 och 12 i det direktivet, införa en skyldighet att tillhandahålla en europeisk produkt för virtuell bredbandsaccess som har de mest relevanta funktionerna för att uppfylla det regleringsbehov som myndigheten har fastställt i sin bedömning. När en nationell regleringsmyndighet anser att en europeisk produkt för virtuell bredbandsaccess inte är lämplig under de specifika omständigheterna ska den lämna en motiverad förklaring i sitt utkast till åtgärd i enlighet med det förfarande som anges i artiklarna 6 och 7 i direktiv 2002/21/EG.

4. Den nationella regleringsmyndigheten ska, när den i enlighet med punkterna 1, 2 eller 3 bedömer huruvida en europeisk produkt för virtuell bredbandsaccess ska införas i stället för andra möjliga accessprodukter i grossistledet, beakta behovet av enhetliga regleringsvillkor inom unionen för korrigeringsåtgärder avseende tillträde i grossistledet, den rådande och framtida situationen i fråga om infrastrukturbaserad konkurrens och marknadsvillkorens utveckling mot tillhandahållande av konkurrerande nät av nästa generation samt investeringar som görs av den operatör som anses ha ett betydande marknadsinflytande respektive av accessökande och amorteringstiden för sådana investeringar.

Den nationella regleringsmyndigheten ska fastställa en övergångsperiod för ersättandet av en befintlig accessprodukt i grossistledet med en europeisk produkt för virtuell bredbandsaccess om så är nödvändigt.

5. Genom undantag från artikel 9.3 i direktiv 2002/19/EG ska de nationella regleringsmyndigheterna, om en operatör i enlighet med artiklarna 8 och 12 i det direktivet har skyldigheter att tillhandahålla en europeisk produkt för virtuell bredbandsaccess, säkerställa att ett referenserbjudande som åtminstone innehåller de delar som anges i punkterna 1, 2 eller 3 i bilaga I, allt efter omständigheterna.

6. Genom undantag från artikel 16.3 i direktiv 2002/21/EG ska en nationell regleringsmyndighet inte tillämpa en obligatorisk uppsägningstid innan den upphäver en tidigare införd skyldighet att erbjuda en europeisk produkt för virtuell bredbandsaccess som uppfyller de väsentliga krav och parametrar som anges i artikel 17.1 och i punkt 2 i bilaga I till denna förordning om den berörda operatören frivilligt åtar sig att på rättvisa och rimliga villkor tillhandahålla en sådan produkt på begäran av tredje part under en ytterligare treårsperiod.

7. Om en nationell regleringsmyndighet inom ramen för en bedömning i enlighet med punkterna 2 och 3 tar ställning till om priskontroller för tillträde i grossistledet till nästa generationsnät ska införas eller upprätthållas i enlighet med artikel 13 i direktiv 2002/19/EG, antingen genom en av de europeiska produkterna för virtuell bredbandsaccess eller på annat sätt, ska den beakta konkurrenssituationen i fråga om priser, valfrihet och kvalitet när det gäller de produkter som erbjuds på slutkundsnivå. Regleringsmyndigheten ska ta hänsyn till hur effektivt skyddet mot diskriminering är på grossistnivå och till situationen vad gäller infrastrukturbaserad konkurrensen från andra fasta eller trådlösa nät, och ska lägga vederbörlig vikt på vilken betydelse befintlig infrastrukturbaserad konkurrens mellan nästa generationsnät har när det gäller att stimulera ytterligare kvalitetsförbättringar för slutanvändarna, i syfte att fastställa om priskontroll för tillträde i grossistledet inte är nödvändigt eller proportionellt i det specifika fallet.

Artikel 19

Anslutningsprodukt med garanterad tjänstekvalitet

1. Varje operatör ska ha rätt att tillhandahålla europeiska anslutningsprodukter med garanterad tjänstekvalitet enligt punkt 4.

2. Varje operatör ska tillmötesgå varje rimlig begäran om tillhandahållande av en europeisk anslutningsprodukt med garanterad tjänstekvalitet enligt punkt 4 som inkommer skriftligt från en auktoriserad leverantör av elektroniska kommunikationstjänster. Varje avslag på en sådan begäran ska grundas på sakliga kriterier. Operatören ska ange skälen till eventuella avslag inom en månad från den skriftliga begäran.

Det ska anses vara en saklig grund för avslag om den part som begär att en europeisk anslutningsprodukt med garanterad tjänstekvalitet ska tillhandahållas inte kan eller inte vill göra en sådan anslutningsprodukt tillgänglig för den anmodade parten på rimliga villkor, oavsett om det är inom unionen eller i tredjeländer, om den senare parten så begär.

3. Om begäran avslås eller om en överenskommelse om specifika villkor, inklusive pris, inte har nåtts inom två månader från den skriftliga begäran, har endera parten rätt att hänskjuta frågan till den relevanta nationella regleringsmyndigheten i enlighet med artikel 20 i direktiv 2002/21/EG. I sådant fall kan artikel 3.6 i denna förordning vara tillämplig.

4. Tillhandahållande av en anslutningsprodukt ska anses som tillhandahållande av en europeisk anslutningsprodukt med garanterad tjänstekvalitet om den levereras i enlighet med de minimiparametrar som anges i bilaga II och kumulativt uppfyller följande väsentliga krav:

a) Produkten som kan erbjudas som en högkvalitetsprodukt i hela unionen.

b) Tjänsteleverantörerna kan tillgodose sina slutanvändares behov.

c) Kostnadseffektivitet, med hänsyn till befintliga lösningar som kan tillhandahållas på samma nät.

d) Driftsmässig effektivitet, i synnerhet när det gäller att i möjligaste mån begränsa hindren för genomförandet samt utbyggnadskostnader för kunderna.

e) Efterlevande av bestämmelserna om integritets- och personuppgiftsskydd, nätens säkerhet och integritet och öppenhet och insyn.

5. Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 32 för att anpassa bilaga II mot bakgrund av marknadens utveckling och den tekniska utvecklingen så att de väsentliga krav som anges i punkt 4 kan fortsätta att uppfyllas.

Artikel 20

Åtgärder med avseende på europeiska accessprodukter

1. Kommissionen ska senast den 1 januari 2016 anta genomförandeakter för att fastställa enhetliga tekniska och metodologiska regler för införandet av en europeisk produkt för virtuell bredbandsaccess i den mening som avses i artikel 17 och punkt 1 i bilaga I, i enlighet med de kriterier och parametrar som anges där, och för att garantera att funktionerna hos en sådan virtuell accessprodukt för grossistledet för nästa generations nät motsvarar funktionerna hos en fysisk separerad accessprodukt. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 33.2.

2. Kommissionen får anta genomförandeakter för att fastställa enhetliga tekniska och metodologiska regler för införandet av en eller flera av de europeiska accessprodukter som avses i artiklarna 17 och 19 och punkterna 2 och 3 i bilaga II, i enlighet med de respektive kriterier och parametrar som anges där. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 33.2.

Kapitel IV

Harmoniserade rättigheter för slutanvändare

Artikel 21

Undanröjande av begränsningar och diskriminering

1. Offentliga myndigheter får inte begränsa slutanvändarnas frihet att använda allmänna elektroniska kommunikationsnät eller allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster som tillhandahålls av ett företag som är etablerat i en annan medlemsstat.

2. Leverantörer av elektronisk kommunikation till allmänheten får inte tillämpa diskriminerande krav eller villkor för tillträde eller användning för slutanvändare baserat på slutanvändarens nationalitet eller bosättningsort, om inte sådana skillnader är sakligt motiverade.

3. Leverantörer av elektronisk kommunikation till allmänheten får inte tillämpa högre taxor för kommunikation inom unionen som terminerar i en annan medlemsstat, om detta inte är sakligt motiverat varvid följande gäller:

a) För fast kommunikation får taxorna inte vara högre än taxorna för nationell långdistanskommunikation.

b) För mobilkommunikation får taxorna inte vara högre än de eurotaxor för reglerade samtals- respektive sms-roamingtjänster som fastställs i förordning (EG) nr 531/2012.

Artikel 22

Lösning av gränsöverskridande tvister

1. De förfaranden för tvistlösning utanför domstol som inrättats i enlighet med artikel 34.1 i direktiv 2002/22/EG ska också gälla tvister om avtal mellan konsumenter, och andra

slutanvändare i den utsträckning som sådana tvistlösningsförfaranden utanför domstol finns tillgängliga även för dem, samt leverantörer av elektronisk kommunikation till allmänheten som är etablerade i en annan medlemsstat. Vid tvister som omfattas av direktiv 2013/11/EU³³ ska bestämmelserna i det direktivet gälla.

Artikel 23

Frihet att tillhandahålla och använda öppen internetanslutning samt rimlig trafikstyrning

1. Slutanvändare ska vara fria att få tillgång till och sprida information och innehåll samt använda tillämpningar och tjänster efter eget val via sin internetaccessstjänst.

Slutanvändare ska vara fria att ingå avtal om datavolymer och hastigheter med leverantörer av internetaccessstjänster och att, i enlighet med sådana avtal om datavolymer, utnyttja erbjudanden från leverantörer av innehåll, tillämpningar och tjänster på internet.

2. Slutanvändare ska också vara fria att överenskomma med antingen leverantörer av elektronisk kommunikation till allmänheten eller leverantörer av innehåll, tillämpningar och tjänster om tillhandahållande av specialiserade tjänster med högre tjänstekvalitet.

För att möjliggöra tillhandahållande av specialiserade tjänster till slutanvändare ska leverantörer av innehåll, tillämpningar och tjänster och leverantörer av elektronisk kommunikation till allmänheten vara fria att ingå avtal med varandra för att överföra de relaterade datavolymer eller den relaterade datatrafiken som specialiserade tjänster med en fastställd tjänstekvalitet eller särskild kapacitet. Tillhandahållandet av specialiserade tjänster får inte på ett återkommande eller fortlöpande sätt försämra internetaccessstjänsternas allmänna kvalitet.

3. Denna artikel ska inte påverka tillämpningen av unionslagstiftning eller nationell lagstiftning om lagligheten hos information, innehåll, tillämpningar och tjänster som överförs.

4. Utövandet av de friheter som avses i punkterna 1 och 2 ska underlättas genom tillhandahållandet av fullständig information i enlighet med artiklarna 25.1, 26.2 och 27.1 och 27.2.

5. Inom gränserna för eventuella avtalade datavolymer eller hastigheter för internetaccessstjänster ska leverantörer av internettjänster inte begränsa de friheter som avses i punkt 1 genom att blockera, sakta ned, försämra eller diskriminera specifikt innehåll, specifika tillämpningar eller tjänster eller specifika kategorier av sådana, om inte detta är nödvändigt för tillämpningen av rimliga trafikstyrningsåtgärder. Rimliga trafikstyrningsåtgärder ska vara öppet redovisade, icke-diskriminerande, proportionella och nödvändiga för att

a) genomföra en lagstiftningsbestämmelse eller ett domstolsbeslut eller förebygga eller förhindra allvarlig brottslighet,

b) bevara integriteten och säkerheten för nätet, tjänster som tillhandahålls via detta nät och slutanvändarnas terminaler,

³³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/11/EU av den 21 maj 2013 om alternativ tvistlösning vid konsumenttvister och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 och direktiv 2009/22/EG, EUT L 165, 18.6.2013, s.63.

- c) förebygga överföring av oönskad kommunikation till slutanvändare som har lämnat sitt förhandsgodkännande till sådana begränsande åtgärder, och
- d) minimera effekterna av tillfällig eller exceptionell överbelastning av nätet under förutsättning att likartade typer av trafik behandlas på samma sätt.

Rimlig trafikstyrning ska endast vara förenad med behandling av uppgifter som är nödvändiga och proportionella för att uppnå de syften som anges i denna punkt.

Artikel 24 *Garantier för tjänsternas kvalitet*

1. De nationella regleringsmyndigheterna ska noga övervaka och säkerställa att slutanvändarna kan utnyttja de friheter som avses i artikel 23.1 och 23.2, att artikel 23.5 efterlevs och att det finns en fortsatt tillgång till icke-diskriminerande internetaccesstjänster på kvalitetsnivåer som speglar den tekniska utvecklingen och som inte försämras av specialiserade tjänster. De ska, i samarbete med andra behöriga nationella myndigheter, också övervaka hur specialiserade tjänster påverkar kulturell mångfald och innovation. Nationella regleringsmyndigheter ska årligen rapportera om sin övervakning och dess resultat till kommissionen och Berec.

2. För att förhindra en allmän försämring av kvaliteten på internetaccesstjänster eller skydda slutanvändarnas förmåga att få tillgång till och sprida innehåll eller information eller att använda tillämpningar och tjänster efter eget val, ska de nationella regleringsmyndigheterna ha befogenhet att införa minimikrav för tjänsternas kvalitet som ska gälla för leverantörer av elektronisk kommunikation till allmänheten.

De nationella regleringsmyndigheterna ska i god tid innan de inför några sådana krav lämna en sammanfattning till kommissionen där de redogör för skälen till åtgärderna, planerade krav och föreslaget tillvägagångssätt. Denna information ska också göras tillgänglig för Berec. Kommissionen får när den har granskat sådan information lämna synpunkter eller rekommendationer, i synnerhet för att se till att de planerade kraven inte har negativa återverkningar på den inre marknadens funktion. De planerade kraven ska inte antas under en period av två månader från det att fullständig information inkommit till kommissionen, om inte annat överenskomms mellan kommissionen och den nationella regleringsmyndigheten eller om kommissionen har meddelat den nationella regleringsmyndigheten att granskningsperioden ska förkortats eller om kommissionen har lämnat synpunkter eller rekommendationer. De nationella regleringsmyndigheterna ska ta största möjliga hänsyn till kommissionens synpunkter eller rekommendationer, och ska informera kommissionen och Berec om de antagna kraven.

3. Kommissionen får anta genomförandeakter för att fastställa enhetliga villkor för de nationella behöriga myndigheternas genomförande av skyldigheterna enligt denna artikel. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 33.2.

Artikel 25 *Insyn och offentliggörande av information*

1. Leverantörer av elektronisk kommunikation till allmänheten ska, förutom erbjudanden som förhandlas fram individuellt, offentliggöra öppet redovisad, jämförbar, tillräcklig och aktuell information om

- a) företagets namn, adress och kontaktuppgifter,
- b) för varje taxeplan, erbjudna tjänster och relevanta parametrar för tjänstekvalitet, gällande priser (för konsumenter, inklusive skatt) och eventuella tillämpliga avgifter (tillträde, användning, underhåll och eventuella ytterligare avgifter) samt kostnader för terminalutrustning,
- c) tillämpliga taxor för sådana nummer eller tjänster som omfattas av särskilda prissättningsvillkor,
- d) tjänsternas kvalitet, i enlighet med de genomförandeakter som avses i punkt 2,
- e) internetaccesstjänster, om sådana erbjuds, med angivelse av följande:
 - i) Faktisk tillgänglig datahastighet för nedladdning och uppladdning i slutanvändarens bostät, även under högtrafik.
 - ii) Nivån på de tillämpliga begränsningarna av datavolymer, i förekommande fall, priserna för att tillfälligt eller varaktigt öka den tillgängliga datavolymer, datahastighet som är tillgänglig efter det att den tillämpliga datavolymer har konsumerats (om den är begränsad) och kostnaden för detta samt vilka medel som står till slutanvändarnas förfogande för att när som helst kunna kontrollera den aktuella nivån på sin konsumtion.
 - iii) En tydlig och utförlig förklaring av hur begränsningar av datavolymer, den faktiskt tillgängliga hastigheten och andra kvalitetsparametrar samt samtidig användning av specialiserade tjänster med högre tjänstekvalitet i praktiken kan påverka användningen av innehåll, tillämpningar och tjänster.
 - iv) Upplysningar om alla förfaranden som leverantören har infört för att mäta och styra trafiken i syfte att undvika att nätet överbelastas samt information om hur dessa förfaranden kan inverka på tjänsternas kvalitet och skyddet av personuppgifter.
- f) Åtgärder som vidtagits för att säkerställa likvärdigt tillträde för slutanvändare med funktionsnedsättning, inklusive regelbundet uppdaterad information om produkter och tjänster som utformats för dessa slutanvändare.
- g) Standardsavtalsvillkor, inklusive kortaste avtalstid, villkor och eventuella avgifter för förtida uppsägning av avtalet, förfaranden och direkta avgifter i samband med byte och nummerportabilitet och portabilitet av andra identifierare samt arrangemang för ersättning vid förseningar eller missbruk i samband byten.
- h) Tillgång till larmtjänster och uppgifter om varifrån samtalet kommer för alla tjänster som erbjuds, begränsningar i tillhandahållandet av larmtjänster enligt artikel 26 i direktiv 2002/22/EG samt alla ändringar därav.
- i) Rättigheter med avseende på samhällsomfattande tjänster, i tillämpliga fall inklusive de faciliteter och tjänster som anges i bilaga I till direktiv 2002/22/EG.

Informationen ska offentliggöras i en tydlig, lättbegriplig och lättillgänglig form på det eller de officiella språken i den medlemsstat där tjänsten erbjuds och ska uppdateras regelbundet. Informationen ska på begäran lämnas till de berörda nationella behöriga myndigheterna innan den offentliggörs. Varje differentiering av de villkor som tillämpas på konsumenter och andra slutanvändare ska uttryckligen anges.

2. Kommissionen får anta genomförandeakter för att specificera metoderna för mätning av internetaccess tjänsternas hastighet, parametrarna för tjänstekvalitet och metoderna för att mäta dem samt innehållet i, formen för och typen av information som ska offentliggöras, inbegripet eventuella mekanismer för kvalitetscertifiering. Kommissionen får beakta de parametrar, definitioner och mätmetoder som anges i bilaga III till direktiv 2002/22/EG. Sådana genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 33.2.

3. Slut användare ska ha tillgång till oberoende utvärderingsverktyg som ger dem möjlighet att jämföra prestandan för nätaccess och tjänster när det gäller elektronisk kommunikation samt kostnaden för alternativa användningsmönster. I detta syfte ska medlemsstaterna införa ett frivilligt certifieringssystem för interaktiva webbplatser, vägledningar eller liknande verktyg. Certifiering ska beviljas på grundval av objektiva, öppet redovisade och proportionella krav, särskilt kravet på oberoende från alla leverantörer av elektronisk kommunikation till allmänheten, ett enkelt och tydligt språk, fullständig och aktuell information samt ett effektivt förfarande för handläggning av klagomål. Om certifierade jämförelsefaciliteter inte finns tillgängliga på marknaden kostnadsfritt eller till ett rimligt pris ska de nationella regleringsmyndigheterna, eller andra behöriga nationella myndigheter, tillhandahålla sådana faciliteter, antingen själva eller via tredje part i enlighet med certifieringskraven. Den information som offentliggörs av leverantörer av elektronisk kommunikation till allmänheten ska vara lättillgänglig och avgiftsfritt, i syfte att tillhandahålla jämförelsefaciliteter.

4. På begäran av de berörda offentliga myndigheterna ska leverantörer av elektronisk kommunikation till allmänheten kostnadsfritt förmedla information av allmänintresse till slut användare, när så är lämpligt med hjälp av samma metoder som de normalt använder för att kommunicera med slut användarna. I sådana fall ska de berörda offentliga myndigheterna lämna informationen till leverantörer av elektronisk kommunikation till allmänheten i ett standardiserat format och informationen får bland annat omfatta följande:

a) De vanligaste sätten att använda elektroniska kommunikationstjänster för att bedriva olaglig verksamhet eller sprida skadligt innehåll, särskilt när det kan skada respekten för andras fri- och rättigheter, inklusive intrång i dataskydds rättigheter, upphovsrätt och närstående rättigheter, och de rättsliga följderna av detta.

b) Metoder för att skydda sig mot risker för personlig säkerhet och olaglig åtkomst till personuppgifter vid användning av elektroniska kommunikationstjänster.

Artikel 26

Informationskrav för avtal

1. Innan ett avtal om anslutning till ett allmänt elektroniskt kommunikationsnät eller allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster blir bindande ska leverantörer av elektronisk kommunikation till allmänheten lämna minst följande uppgifter till konsumenter, och till andra slut användare om inte annat uttryckligen har överenskommit:

a) Leverantörens namn, adress och kontaktuppgifter, och eventuella andra adress- och kontaktuppgifter för klagomål.

b) De viktigaste egenskaperna hos den tjänst som tillhandahålls, särskilt

i) för varje taxeplan, typer av erbjudna tjänster, kommunikationsvolymerna som ingår och alla relevanta parametrar för tjänstekvalitet, inbegripet tidpunkten för den första anslutningen,

ii) om, och i vilka medlemsstater, som tillgång till larmtjänster och information om varifrån samtalet kommer tillhandahålls, samt eventuella begränsningar av tillhandahållandet av larmtjänster i enlighet med artikel 26 i direktiv 2002/22/EG,

iii) de typer av eftermarknadsservice, underhållstjänster och kundsupporttjänster som tillhandahålls, villkoren och avgifterna för dessa tjänster samt hur dessa tjänster kan kontaktas,

iv) eventuella restriktioner som leverantören tillämpar när det gäller användningen av terminalutrustning som tillhandahålls, inklusive information om upplåsning av terminalutrustningen och eventuella avgifter om avtalet sägs upp innan den kortaste avtalsperioden löpt ut,

c) detaljerade uppgifter om priser och taxor (för konsumenter inklusive skatt och eventuella ytterligare avgifter som ska betalas) och om hur aktuell information om alla tillämpliga taxor och avgifter kommer att tillhandahållas,

d) betalningsmetoder som erbjuds och kostnadsskillnader som beror på betalningsmetoden samt tillgängliga faciliteter för att garantera tydlig information i räkningarna och möjlighet att följa sin konsumtion,

e) avtalstid och villkor för förlängning och uppsägning, inbegripet

i) varje form av krav på minsta användning eller kortaste löptid som gäller för att man ska kunna utnyttja kampanjerbjudanden,

ii) alla avgifter för leverantörsbyte och nummerportabilitet och portabilitet för andra identifierare, inklusive arrangemang för förseningar eller missbruk i samband med byten,

iii) alla avgifter vid förtida uppsägning av avtalet, inklusive eventuell kostnadstäckning med avseende på terminalutrustning (på grundval av gängse avskrivningsmetoder) och andra kampanjfördelar (tidsproportionellt beräknat),

f) alla ersättnings- och återbetalningssystem som gäller om de avtalade tjänsternas kvalitetsnivåer inte uppfylls, inklusive en uttrycklig hänvisning till slutanvändarens rättigheter,

g) när det föreligger en skyldighet i enlighet med artikel 25 i direktiv 2002/22/EG, slutanvändarens valmöjligheter när det gäller att föra in sina personuppgifter i en abonnentförteckning samt de berörda uppgifterna,

h) för slutanvändare med funktionsnedsättning, detaljerad information om produkter och tjänster som är riktade till dem,

i) metoden för inledande av tvistlösningsförfaranden, inklusive gränsöverskridande tvister, i enlighet med artikel 34 i direktiv 2002/22/EG och artikel 22 i denna förordning,

j) vilken typ av åtgärder som leverantören kan tänkas vidta i samband med säkerhets- eller integritetsincidenter eller hot och sårbarhet.

2. Utöver vad som anges i punkt 1 ska leverantörer av elektronisk kommunikation till allmänheten minst lämna följande information om sina internetaccesstjänster till slutanvändarna, om inte annat överenskommit med en slutanvändare som inte är konsument:

a) Omfattningen av tillämpliga begränsningar av datavolymer, i förekommande fall, samt priser för att tillfälligt eller varaktigt öka den tillgängliga datavolymen, datahastighet som är tillgänglig efter det att hela den tillämpliga datavolymen har konsumerats, om den är begränsad, och kostnaden för detta, samt hur slutanvändarna när som helst kan kontrollera sin aktuella konsumtionsnivå.

b) Faktisk tillgänglig datahastighet för nedladdning och uppladdning vid slutanvändarens primära anslutningspunkt, inklusive högsta och lägsta hastighet, genomsnittshastighet och hastighet vid högtrafik, inklusive den potentiella effekten av att ge tredje part tillgång via ett trådlöst lokalt nätverk.

c) Andra parametrar för tjänstekvalitet.

d) Upplysningar om förfaranden som leverantören har infört för att mäta och styra trafiken i syfte att undvika överbelastning av nätet samt information om hur dessa förfaranden kan inverka på tjänsternas kvalitet och skyddet av personuppgifter.

e) En tydlig och utförlig förklaring av hur begränsningar av datavolymen, den faktiskt tillgängliga hastigheten och andra parametrar för tjänstekvalitet samt samtidig användning av specialiserade tjänster med ökad tjänstekvalitet i praktiken kan påverka användningen av innehåll, tillämpningar och tjänster.

3. De upplysningar som avses i punkterna 1 och 2 ska lämnas på ett tydligt, utförligt och lättillgängligt sätt på ett av de officiella språken i den medlemsstat där slutanvändaren har sin hemvist, och de ska uppdateras regelbundet. Upplysningarna ska utgöra en integrerad del av avtalet och får inte ändras, om inte de avtalsslutande parterna enas om annat. Slut användaren ska få en skriftlig kopia av avtalet.

4. Kommissionen får anta genomförandeakter med närmare bestämmelser om de informationskrav som anges i punkt 2. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 33.2.

5. På begäran av de berörda offentliga myndigheterna ska avtalet också innehålla all information som för detta ändamål tillhandahålls av dessa myndigheter om användning av elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster för bedrivande av olaglig verksamhet eller spridning av skadligt innehåll och om metoderna för att skydda sig mot risker för personlig säkerhet och olaglig behandling av personuppgifter, i enlighet med artikel 25.4 och när detta är relevant för den tjänst som tillhandahålls.

Artikel 27

Kontroll av konsumtion

1. Leverantörer av elektronisk kommunikation till allmänheten ska ge slutanvändare möjlighet att kostnadsfritt välja en facilitet som ger information om den ackumulerade konsumtionen av olika elektroniska kommunikationstjänster, uttryckt i den valuta som slutanvändaren faktureras i. En sådan facilitet ska garantera att de ackumulerade utgifterna under en given användningsperiod inte, utan användarens samtycke, överskrider en angiven ekonomisk gräns som fastställts av slutanvändaren.

2. Leverantörer av elektronisk kommunikation till allmänheten ska se till att ett lämpligt meddelande skickas till slutanvändaren när konsumtionen av tjänster har nått 80 % av den ekonomiska gräns som fastställts i enlighet med punkt 1. Meddelandet ska innehålla information om det förfarande som följas för ett fortsatt tillhandahållande av dessa tjänster, inklusive deras kostnader. Leverantören ska upphöra att tillhandahålla de angivna tjänsterna och att ta ut avgifter av slutanvändaren för dessa om den ekonomiska gränsen annars skulle överskridas, om inte slutanvändaren begär ett fortsatt eller förlängt tillhandahållande av tjänsterna. När den ekonomiska gränsen har nåtts ska slutanvändarna kunna fortsätta att ta emot samtal och sms-meddelanden och ha tillgång till kostnadsfria telefonnummer och larmtjänster genom att kostnadsfritt ringa det europeiska larmnumret 112 fram till slutet av den överenskomna faktureringsperioden.

3. Leverantörer av elektronisk kommunikation till allmänheten ska omedelbart innan samtalet kopplas på ett enkelt och kostnadsfritt sätt ge slutanvändarna tillgång till information om tillämpliga taxor avseende nummer eller tjänster som omfattas av särskilda prisvillkor om inte den nationella regleringsmyndigheten har beviljat ett förhandsundantag av proportionalitetsskäl. Denna information ska tillhandahållas på ett jämförbart sätt för alla sådana nummer eller tjänster.

4. Leverantörer av elektronisk kommunikation till allmänheten ska erbjuda slutanvändarna möjligheten att kostnadsfritt välja att få specificerade fakturor.

Artikel 28

Uppsägning av avtal

1. Avtal som ingås mellan konsumenter och leverantörer av elektroniska kommunikationstjänster till allmänheten får inte omfatta en avtalsperiod som överstiger 24 månader. Leverantörer av elektronisk kommunikation till allmänheten ska erbjuda slutanvändarna möjligheten att ingå ett avtal med en maximal giltighetstid på 12 månader.

2. Konsumenter, och andra slutanvändare om inte annat har överenskommit, ska ha rätt att säga upp ett avtal med en månads uppsägningstid när minst sex månader eller mer har förflutit sedan avtalet ingicks. Den enda ersättning som får utgå är för restvärdet på sådan subventionerad utrustning som är knuten till avtalet vid tidpunkten för uppsägningen och en tidsproportionell ersättning för eventuella andra kampanjfördelar som angetts som sådana vid den tidpunkt då avtalet ingicks. Alla begränsningarna av användningen av terminalutrustning på andra nät ska hävas kostnadsfritt av leverantören senast vid betalningen av sådan ersättning.

3. Om det i avtalen eller i nationell lagstiftning anges att avtalsperioderna förlängs genom tyst medgivande ska leverantörer av elektronisk kommunikation till allmänheten informera slutanvändarna i god tid så att de har minst en månad på sig för att invända mot en förlängning efter tyst medgivande. Om slutanvändaren inte inkommer med någon invändning ska avtalet anses utgöra ett permanent avtal som när som helst kan sägas upp av slutanvändaren utan kostnad med en månads uppsägningstid.

4. Slut användare ska ha rätt att säga upp avtal utan kostnad om de underrättas om ändringar av avtalsvillkoren som föreslås av leverantörer av elektronisk kommunikation till allmänheten, om inte de föreslagna ändringarna enbart är till slutanvändarens fördel. Leverantörerna ska underrätta slutanvändarna om sådana ändringar minst en månad innan de genomförs och ska samtidigt informera dem om att de har rätt att säga upp avtalet utan kostnad om de inte godtar de nya villkoren. Punkt 2 ska gälla i tillämpliga delar.

5. Varje betydande och icke tillfällig skillnad mellan faktisk prestanda avseende hastighet eller andra kvalitetsparametrar och den prestanda som har angetts av leverantören av elektroniska tjänster till allmänheten i enlighet med artikel 26 ska anses som bristande överensstämmelse med prestandan när slutanvändarens gottgörelse fastställs i enlighet med nationell lagstiftning.

6. Abonnemang på ytterligare tjänster som tillhandahålls av samma leverantör av elektronisk kommunikation till allmänheten ska inte medföra en omstart av den inledande avtalsperioden, om inte priset på de ytterligare tjänsterna betydligt överstiger priset på de ursprungliga tjänsterna eller om de ytterligare tjänsterna erbjuds till ett särskilt kampanjpris som är kopplat till en förlängning av det befintliga avtalet.

7. Leverantörer av elektronisk kommunikation till allmänheten ska tillämpa villkor och förfaranden för uppsägning av avtal som inte hindrar eller avskräcker från byte av tjänsteleverantör.

Artikel 29
Paketerbjudanden

Om ett paket av tjänster som erbjuds till konsumenterna består av minst en anslutning till ett elektroniskt kommunikationsnät eller en elektronisk kommunikationstjänst ska artiklarna 28 och 30 i denna förordning tillämpas på alla delarna i paketet.

Kapitel V

Förenklat byte av leverantör

Artikel 30
Byte och nummerportabilitet

1. Alla slutanvändare med nummer från den nationella nummerplanen som så kräver har rätt att behålla sitt/sina nummer oberoende av vilken leverantör av elektronisk kommunikation till allmänheten som tillhandahåller tjänsten i enlighet med del C i bilaga I till direktiv 2002/22/EG, under förutsättning att leverantören är en leverantör av elektronisk kommunikation i den medlemsstat till vilken den nationella nummerplanen är knuten eller en europeisk leverantör av elektronisk kommunikation som till den behöriga regleringsmyndigheten i hemmedlemsstaten har anmält att den tillhandahåller eller har för avsikt att tillhandahålla sådana tjänster i den medlemsstat till vilken den nationella nummerplanen är knuten.

2. När det gäller nummerportabilitet ska prissättningen mellan leverantörer av elektronisk kommunikation till allmänheten vara kostnadsbaserad och eventuella direkta avgifter för slutanvändare får inte avskräcka slutanvändare från att byta tjänsteleverantör.

3. Portering och aktivering av nummer ska utföras på kortast möjliga tid. Slut användare som ingått ett avtal om portering av ett nummer till en ny leverantör ska få numret aktiverat inom en arbetsdag från det att ett sådant avtal ingås. Eventuella avbrott i tjänsten under porteringen får inte överstiga en arbetsdag.

4. Bytes- och porteringsprocessen ska ledas av den mottagande leverantören av elektronisk kommunikation till allmänheten. Slut användarna ska få adekvat information om bytet före och under bytesförfarandet, och även omedelbart efter det att förfarandet avslutats. Slut användare får inte överföras till en annan leverantör mot sin vilja.

5. Slut användarnas avtal med överförande leverantörer av elektronisk kommunikation till allmänheten ska upphöra automatiskt efter det att bytet slutförts. De överförande leverantörerna ska ersätta konsumenter som använder kontantkort för eventuella kvarstående tillgodohavanden.

6. Leverantörer av elektronisk kommunikation till allmänheten som orsakar försening eller missbruk i samband med byte, bland annat genom att inte göra den information som krävs för portering tillgänglig i god tid, ska vara skyldiga att ersätta slut användare som utsätts för sådana förseningar eller sådant missbruk.

7. Om en slut användare som byter till en ny leverantör av internetaccesstjänster har en e-postadress som tillhandahållits av den överförande leverantören ska denna, på begäran av slut användaren, kostnadsfritt vidarebefordra alla e-postbrev som är adresserade till

slutanvändarens tidigare e-postadress till en e-postadress som anges av slutanvändaren under en period av 12 månader. Denna tjänst för vidarebefordran av e-postbrev ska innefatta ett automatiskt svarsmeddelande till alla avsändare av e-postbrev med information om slutanvändarens nya e-postadress. Slutanvändaren ska ha möjlighet att begära att den nya e-postadressen inte anges i det automatiska svarsmeddelandet.

Efter den inledande 12-månadersperioden ska den överförande leverantören av elektronisk kommunikation till allmänheten ge slutanvändaren möjlighet att förlänga perioden för vidarebefordran av e-postbrev till en avgift om så krävs. Den överförande leverantören ska inte tilldela någon annan slutanvändare slutanvändarens ursprungliga e-postadress innan en period av två år har gått sedan uppsägningen av avtalet, och i alla händelser inte under den period som omfattas av förlängningen av vidarebefordran av e-postbrev.

8. De behöriga nationella myndigheterna får fastställa allmänna förfaranden för byte och nummerportabilitet, inklusive bestämmelser om lämpliga sanktioner för leverantörer och ersättningar för slutanvändare. De ska ta hänsyn till det skydd av slutanvändarna som är nödvändigt under bytesförfarandet och behovet av att se till att bytesförfarandet är effektivt.

Kapitel VI

Organisatoriska bestämmelser och slutbestämmelser

Artikel 31

Sanktioner

Medlemsstaterna ska fastställa sanktioner för överträdelser av bestämmelserna i denna förordning och ska vidta alla åtgärder som krävs för att se till att dessa sanktioner tillämpas. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Medlemsstaterna ska anmäla dessa bestämmelser till kommissionen senast den 1 juli 2016, och alla senare ändringar av dem ska anmälas utan dröjsmål.

När det gäller europeiska leverantörer av elektronisk kommunikation ska sanktioner fastställas i enlighet med kapitel II med avseende på de respektive befogenheterna för nationella regleringsmyndigheter i hem- och värdmedlemsstater.

Artikel 32

Delegering av befogenheter

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.
2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artiklarna 17.2 och 19.5 ska ges till kommissionen tills vidare från och med den [dagen för denna förordnings i kraftträdande].
3. Den delegering av befogenhet som avses i artiklarna 17.2 och 19.5 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.
4. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.
5. En delegerad akt som antas enligt artiklarna 17.2 och 19.5 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period av två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller

om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med två månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

Artikel 33 *Kommittéförfarande*

1. Kommissionen ska biträdas av kommunikationskommittén, som inrättats genom artikel 22.1 i direktiv 2002/21/EG. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.

2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

Artikel 34 *Ändringar av direktiv 2002/20/EG*

I artikel 3.2 ska andra stycket utgå.

Artikel 35 *Ändringar av direktiv 2002/21/EG*

Direktiv 2002/21/EG ska ändras på följande sätt:

(1) I artikel 1 ska följande läggas till som punkt 6:

”Detta direktiv och särdirektiven ska tolkas och tillämpas tillsammans med bestämmelserna i förordning (EU) nr [XXX/2014].”

(2) Artikel 7a ska ändras på följande sätt:

– a) I artikel 1 ska första stycket ersättas med följande:

”1. Om en planerad åtgärd som omfattas av artikel 7.3 syftar till att införa, ändra eller återkalla en operatörs skyldighet i enlighet med artikel 16 i detta direktiv jämförd med artiklarna 5 och 9–13 i direktiv 2002/19/EG (tillträdesdirektivet) och artikel 17 i direktiv 2002/22/EG (direktivet om samhällsomfattande tjänster) får kommissionen, inom den tidsfrist på en månad som fastställs i artikel 7.3 i detta direktiv, meddela den berörda nationella regleringsmyndigheten och Berec varför den anser att den föreslagna åtgärden skulle utgöra ett hinder för den inre marknaden eller varför den hyser allvarliga tvivel om att den föreslagna åtgärden är förenlig med unionslagstiftningen, i tillämpliga fall med beaktande av eventuella rekommendationer som antagits i enlighet med artikel 19.1 i detta direktiv avseende harmoniserad tillämpning av de särskilda bestämmelserna i detta direktiv och i särdirektiven. I sådana fall ska antagandet av den föreslagna åtgärden senareläggas med ytterligare tre månader från och med kommissionens meddelande.”

– b) Punkt 2 ska ersättas med följande:

”2. Under den tidsfrist på tre månader som avses i punkt 1 ska kommissionen, Berec och den berörda nationella regleringsmyndigheten ha ett nära samarbete för att identifiera den mest ändamålsenliga och effektivaste åtgärden mot bakgrund av de mål som fastställs i artikel 8 med beaktande av marknadsaktörernas yttranden och behovet av att säkerställa utvecklingen av en enhetlig regleringspraxis. Om en planerad åtgärd syftar till att införa, ändra eller återkalla en skyldighet för en europeisk leverantör av elektronisk kommunikation i den mening som avses i förordning (EU) nr [XXX/2014] i en värdmedlemsstat, får även den nationella regleringsmyndigheten i hemmedlemsstaten delta i samarbetet.”

– c) Följande punkt ska införas som punkt 5aa:

”aa) fatta beslut om att den berörda nationella regleringsmyndigheten ska dra tillbaka förslaget, tillsammans med specifika förslag till ändringar av den, när den planerade åtgärden syftar till att införa, ändra eller återkalla en skyldighet för en europeisk leverantör av elektronisk kommunikation i den mening som avses i förordning (EU) nr [XXX/2014].”

– d) I punkt 6 ska följande stycke läggas till:

”Artikel 7.6 ska gälla i de fall där kommissionen fattar ett beslut i enlighet med punkt 5aa.”

(3) Artikel 15 ska ändras på följande sätt:

– a) i punkt 1 ska följande stycke införas mellan första och andra stycket:

”I bedömningen av om en viss marknad har egenskaper som kan motivera införande av reglerade förhandsskyldigheter, och därför måste tas med i rekommendationen, ska kommissionen särskilt beakta behovet av enhetlig reglering inom unionen, behovet av att främja effektiva investeringar och innovation i slutanvändarnas intresse och unionsekonomin globala konkurrenskraft samt den berörda marknadens relevans och andra faktorer, såsom befintlig infrastrukturbaserad konkurrens på slutkundsnivå och priskonkurrens, valfrihet och kvalitet på de produkter som erbjuds till slutanvändarna. Kommissionen ska överväga alla relevanta begränsningar av konkurrensen, oavsett om de nät, tjänster eller tillämpningar som utgör sådana begränsningar anses vara elektroniska kommunikationsnät, elektroniska kommunikationstjänster eller andra typer av tjänster eller tillämpningar som är jämförbara ur slutanvändarens perspektiv, i syfte att avgöra om följande kriterier kumulativt är uppfyllda, allmänt inom unionen eller i en betydande del därav:

a) Det finns stora och varaktiga strukturella, rättsliga eller regleringsbaserade hinder för marknadstillträde.

b) Marknadsstrukturen tenderar inte att utvecklas i riktning mot effektiv konkurrens inom den tillämpliga tidsramen, med hänsyn till situationen i fråga om infrastrukturbaserad konkurrens och annan konkurrens bakom hindret för marknadstillträde.

c) Enbart konkurrenslagstiftning skulle inte i tillräcklig grad avhjälpa de aktuella bristerna på marknaden.”

– d) I punkt 3 ska följande stycke läggas till:

”När kommissionen utövar sina befogenheter i enlighet med artikel 7 ska den kontrollera om de tre kriterier som anges i punkt 1 är kumulativt uppfyllda när den undersöker om ett förslag till åtgärd är förenligt med unionsrätten och slutsatsen är

a) att en viss marknad som inte identifieras i rekommendationen har egenskaper som motiverar införande av regleringsskyldigheter med tanke på de specifika nationella omständigheterna, eller

b) att en marknad som identifieras i rekommendationen inte kräver reglering med tanke på de specifika nationella omständigheterna.”

(4) Första stycket i artikel 19 ska ändras på följande sätt:

När kommissionen konstaterar att skillnader i de nationella regleringsmyndigheternas genomförande av de regleringsuppgifter som anges i detta direktiv och i särdirektiven samt i förordning (EU) nr [XXX/2014] kan skapa hinder för den inre marknaden får kommissionen, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 9 i detta direktiv och artiklarna 6 och 8 i direktiv 2002/20/EG (auktorisationsdirektivet), utfärda en rekommendation eller ett beslut om harmoniserad tillämpning av bestämmelserna i detta direktiv, särdirektiven och förordning

(EU) nr [XXX/2014] för att de mål som anges i artikel 8 ska uppnås; när detta görs ska kommissionen i största möjliga utsträckning beakta yttrandet från Berec.”

Artikel 36

Ändringar av direktiv 2002/22/EG

1. Med verkan från och med den 1 juli 2016 ska direktiv 2002/22/EG ändras på följande sätt:

(1) I artikel 1.3 ska den första meningen utgå.

(2) Artiklarna 20, 21, 22 och 30 ska utgå.

2. Medlemsstaterna ska fram till den 1 juli 2016 bibehålla alla åtgärder som införlivar de bestämmelser som avses i punkt 1.

Artikel 37

Ändringar av förordning (EU) nr 531/2012

Förordning (EU) nr 531/2012 ska ändras på följande sätt:

(1) I artikel 1.1. ska följande införas som det tredje stycket:

”Denna förordning ska tillämpas på roamingtjänster som tillhandahålls i unionen till slutanvändare vars nationella leverantör är en leverantör av elektronisk kommunikation till allmänheten i en medlemsstat.”

(2) I artikel 2.2 ska följande led r införas:

”(r) *bilateralt eller multilateralt roamingavtal*: ett eller flera kommersiella eller tekniska avtal mellan roamingleverantörer som möjliggör en virtuell utökning av hemnätets täckning och som långsiktigt garanterar att var och en av roamingleverantörerna tillhandahåller reglerade roamingtjänster i slutkundsledet som ligger på samma prisnivå som deras respektive nationella mobilkommunikationstjänster.”

(3) I artikel 4 ska följande punkt 7 läggas till:

”7. Denna artikel ska inte tillämpas på roamingleverantörer som tillhandahåller reglerade roamingtjänster i slutkundsledet i enlighet med artikel 4a.”

(4) Följande artikel ska införas som artikel 4a:

”Artikel 4a

1. Denna artikel ska tillämpas på roamingleverantörer vilka

a) som standard och i alla sina respektive slutkundspaket som innehåller reglerade roamingtjänster tillämpar den gällande taxan för nationella tjänster på både nationella tjänster och reglerade roamingtjänster i hela unionen, på samma sätt som om de reglerade roamingtjänster skulle ha konsumerats i hemnätet, och

b) ser till, antingen via sina egna nät eller genom bilaterala eller multilaterala roamingavtal med andra roamingleverantörer, att minst en roamingleverantör i varje medlemsstat följer bestämmelserna i punkt a).

2. Punkterna 1, 6 och 7 ska inte hindra att en roamingleverantör begränsar konsumtionen av reglerade roamingtjänster i slutkundsledet till den taxa som gäller för nationella tjänster med hänvisning till ett kriterium för rimlig användning. Ett kriterium för rimlig användning ska tillämpas på ett sådant sätt att konsumenterna som använder roamingleverantörens olika nationella slutkundspaket tryggt kan följa det typiska nationella konsumtionsmönster som är

förknippat med deras respektive nationella slutkundspaket när de periodiskt reser inom unionen. En roamingleverantör som utnyttjar denna möjlighet ska i enlighet med artikel 25.1 b i förordning (EU) nr XXX/2014 offentliggöra detaljerad kvantifierad information om hur kriteriet för rimlig användning tillämpas och i enlighet med 26.1 b och c i samma förordning inkludera denna information i sina avtal, genom hänvisning till de viktigaste parametrarna för prissättning eller volym eller andra parametrar för slutkundspaketet i fråga.

Senast den 31 december 2014 ska Berec, efter samråd med berörda aktörer och i nära samarbete med kommissionen, fastställa riktlinjer för tillämpningen av kriterier för rimlig användning i slutkundsavtal som erbjuds av roamingleverantörer som utnyttjar denna artikel. Berec ska utarbeta sådana riktlinjer med hänvisning till det övergripande mål som anges i första stycket, och då särskilt beakta hur prissättning och konsumtionsmönster utvecklas i medlemsstaterna, samt till graden av konvergens mellan de nationella prisnivåerna i unionen, till eventuella observerbara effekter som roaming enligt taxorna för nationella tjänster har på taxornas utveckling och till utvecklingen av roamingtaxorna i grossistledet för obalanserad trafik mellan roamingleverantörer.

De behöriga nationella regleringsmyndigheterna ska övervaka och utöva tillsyn av tillämpningen av kriterierna för rimlig användning genom att ta största möjliga hänsyn till Berecs allmänna riktlinjer när de har antagits och se till att inga oskäligen villkor tillämpas.

3. Enskilda slutanvändare som betjänas av en roamingleverantör som utnyttjar denna artikel får på egen begäran göra det genomtänkta och uttryckliga valet att avstå från fördelen att låta den taxa som gäller för nationella tjänster tillämpas på reglerade roamingtjänster inom ett visst slutkundspaket, i utbyte mot andra fördelar som erbjuds av den leverantören. Roamingleverantören ska påminna dessa slutanvändare om vilka roamingfördelar som de förlorar i ett sådant fall. De nationella regleringsmyndigheterna ska särskilt övervaka om roamingleverantörer som utnyttjar denna artikel tillämpar affärsmetoder som innebär att standardsystemet kringgås.

4. De reglerade roamingavgifter i slutkundsledet som fastställs i artiklarna 8, 10 och 13 ska inte tillämpas på roamingtjänster som erbjuds av en roamingleverantör som utnyttjar denna artikel, i den mån som dessa avgifter tas ut på samma nivå som den taxa som är tillämplig på nationella tjänster.

Om en roamingleverantör som utnyttjar denna artikel tillämpar andra taxor än de som gäller för nationell trafik på sådana reglerade roamingtjänster som går utöver en rimlig användning av sådana tjänster enligt punkt 2, eller om en enskild slutanvändare uttryckligen avstår från fördelen att låta taxorna för nationella tjänster tillämpas på reglerade roamingtjänster enligt punkt 3, får avgifterna för dessa reglerade roamingtjänster inte överstiga de roamingavgifter i slutkundsledet som fastställs i artiklarna 8, 10 och 13.

5. En roamingleverantör som vill utnyttja denna artikel ska anmäla sin egen försäkran och de bilaterala eller multilaterala avtal genom vilka den uppfyller villkoren i punkt 1, samt eventuella ändringar av dessa, till Berecs kontor. Den anmälade roamingleverantören ska till sin anmälan foga bevis på att parterna i de berörda bilaterala eller multilaterala avtalen har samtyckt till anmälan.

6. Under perioden 1 juli 2014–30 juni 2016 ska denna artikel tillämpas på roamingleverantörer som inte uppfyller de villkor som anges i punkt 1, om de uppfyller följande villkor:

a) Roamingleverantören ska anmäla sin egen försäkran och alla relevanta bilaterala eller multilaterala roamingavtal till Berecs kontor i enlighet med punkt 5, med särskild hänvisning till denna punkt.

b) Roamingleverantören ska, via sitt eget nät eller genom bilaterala eller multilaterala roamingavtal med andra roamingleverantörer, säkerställa att villkoren i led c, d och e uppfylls i minst 17 medlemsstater som utgör 70 % av unionens befolkning.

c) Roamingleverantören och alla avtalsparter enligt led b ska åta sig att senast från och med den 1 juli 2014 eller från och med dagen för anmälan, beroende på vilket som inträffar senare, tillhandahålla och aktivt erbjuda minst ett slutkundspaket med ett taxealternativ som innebär att den taxa som gäller för nationella tjänster tillämpas på både nationella tjänster och reglerade roamingtjänster i hela unionen, på samma sätt som om de reglerade roamingtjänsterna skulle ha konsumerats i hemnätet.

d) Roamingleverantören och alla avtalsparter enligt led b ska åta sig att senast från och med den 1 juli 2015 eller från och med dagen för anmälan, beroende på vilket som inträffar senare, tillhandahålla och aktivt erbjuda denna typ av taxealternativ i sådana slutkundspaket som den 1 januari det året användes av minst 50 % av deras respektive kundbaser.

e) Roamingleverantören och alla avtalsparter enligt led b ska åta sig att senast från och med den 1 juli 2016 tillämpa punkt 1 b på alla sina respektive slutkundspaket.

Roamingleverantörer som utnyttjar denna artikel och alla avtalsparter enligt punkt b får, som ett alternativ till det åtagande som avses i led d, från och med den 1 juli 2015 eller från och med dagen för anmälan, beroende på vilket som inträffar senare, göra ett åtagande som innebär att de tilläggsavgifter för roaming som tillämpas utöver de taxor för nationella tjänster som gäller för deras olika slutkundspaket sammanlagt inte får uppgå till mer än 50 % av de taxor som tillämpas på sådana paket den 1 januari 2015, oavsett om dessa tilläggsavgifter beräknas på grundval av enheter – som samtalsminuter eller megabytes, perioder – som dagar eller veckor av roaming, eller med hjälp av andra metoder eller en kombination av dessa. Roamingleverantörer som åberopar denna punkt ska visa den nationella regleringsmyndigheten att de uppfyller kravet på en minskning på 50 % och ska lämna alla nödvändiga bestyrkande dokument som begärs av myndigheten.

Om en roamingleverantör som utnyttjar denna artikel anmäler sin egen försäkran och relevanta bilaterala eller multilaterala roamingavtal till Berecs kontor i enlighet med led a i första stycket och därmed omfattas av detta stycke, ska den anmälade roamingleverantör och alla avtalsparter enligt led b vara skyldiga att fullgöra sina respektive åtaganden i enlighet med led c, d och e i första stycket, inklusive eventuella alternativa åtaganden enligt led d i samma stycke, åtminstone fram till den 1 juli 2018.

7. Under perioden 1 juli 2014–30 juni 2016 ska denna artikel tillämpas på roamingleverantörer som inte uppfyller villkoren i punkt 1, förutsatt att de uppfyller följande villkor:

a) Roamingleverantören ska anmäla sin egen försäkran och relevanta bilaterala eller multilaterala roamingavtal till Berecs kontor i enlighet med punkt 5, med särskild hänvisning till denna punkt.

b) Roamingleverantören ska, via sitt eget nät eller genom bilaterala eller multilaterala roamingavtal med andra roamingleverantörer, säkerställa att villkoren i punkt 1 a uppfylls i minst tio medlemsstater som utgör 30 % av unionens befolkning, senast från och med den 1 juli 2014 eller från och med dagen för anmälan, beroende på vilket som inträffar senare.

c) Roamingleverantören ska, via sitt eget nät eller genom bilaterala eller multilaterala roamingavtal med andra roamingleverantörer, säkerställa att villkoren i punkt 1 a uppfylls i minst 14 medlemsstater som utgör 50 % av unionens befolkning, senast från och med den 1 juli 2015 eller från och med dagen för anmälan, beroende på vilket som inträffar senare.

d) Roamingleverantören ska, via sitt eget nät eller genom bilaterala eller multilaterala roamingavtal med andra roamingleverantörer, säkerställa att villkoren i punkt 1 a uppfylls i minst 17 medlemsstater som utgör 70 % av unionens befolkning, senast från och med den 1 juli 2016 eller från och med dagen för anmälan, beroende på vilket som inträffar senare.

Om en roamingleverantör som utnyttjar denna artikel anmäler sin egen försäkran och relevanta bilaterala eller multilaterala roamingavtal till Berecs kontor enligt led a i första stycket och därmed omfattas av detta stycke, ska den anmälade roamingleverantören och varje avtalspart enligt led b var och en vara skyldig att fullgöra sina respektive åtaganden för att uppfylla villkoren i punkt 1 a, åtminstone till den 1 juli 2018.

8. Roamingleverantörer ska i god tro förhandla fram arrangemangen för upprättande av bilaterala eller multilaterala roamingavtal baserade på rättvisa och skäliga villkor, med beaktande av målet att sådana avtal med andra roamingleverantörer ska möjliggöra en virtuell utökning av hemnätets täckning och långsiktigt garantera att var och en av de roamingleverantörer som utnyttjar denna artikel tillhandahåller reglerade roamingtjänster i slutkundsledet som ligger på samma prisnivå som deras respektive nationella mobilkommunikationstjänster.

9. Genom undantag från punkt 1 a ska denna artikel efter den 1 juli 2016 tillämpas på roamingleverantörer som utnyttjar denna artikel om de kan visa att de i god tro har försökt upprätta eller utvidga ett bilateralt eller multilateralt roamingavtal baserat på rättvisa och skäliga villkor i samtliga medlemsstater där de ännu inte uppfyller villkoren i punkt 1 men inte har lyckats säkra ett bilateralt eller multilateralt roamingavtal med en roamingleverantör i en eller flera medlemsstater, under förutsättning att de uppfyller kravet på minsta nättäckning enligt punkt 6 b och alla andra relevanta bestämmelser i denna artikel. I sådana fall ska de roamingleverantörer som utnyttjar denna artikel fortsätta att sträva efter skäliga villkor för ingående av ett roamingavtal med en roamingleverantör från en medlemsstat som inte är representerad.

10. Om en alternativ roamingleverantör redan har beviljats tillträde till en nationell leverantörs kunder i enlighet med artikel 4.1 och redan har gjort de investeringar som är nödvändiga för att betjäna dessa kunder, ska artikel 4.7 inte tillämpas på en sådan nationell leverantör under en övergångsperiod av tre år. Denna övergångsperiod ska inte påverka behovet av att respektera eventuella längre avtalsperioder som har överenskommit med den alternativa roamingleverantören.

11. Denna artikel ska inte påverka tillämpningen av unionens konkurrensregler på bilaterala och multilaterala roamingavtal.”

(5) I artikel 8 ska punkt 2 ändras på följande sätt:

a) Det första stycket ska ersättas av följande stycke:

”2. Med verkan från den 1 juli 2013 får den slutkundsavgift (exklusive mervärdesskatt) för en eurotaxa för rösttelefoni som en roamingleverantör får ta ut av sin roamingkund för ett reglerat roamingsamtal variera mellan olika roamingsamtal, men den får inte överstiga 0,24 EUR per minut för uppringda samtal eller 0,07 EUR per minut för mottagna samtal. Den högsta slutkundsavgiften för ringda samtal ska sänkas till 0,19 EUR den 1 juli 2014. Utan att det påverkar tillämpningen av åtgärder som vidtas för att förhindra felaktig eller bedräglig användning får roamingleverantörer från och med den 1 juli 2014 inte ta ut någon avgift av sina roamingkunder för mottagna samtal. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 19 ska dessa högsta slutkundsavgifter för eurotaxan för rösttelefoni fortsätta att gälla till och med den 30 juni 2017.”

b) Det tredje stycket ska ersättas av följande stycke:

”Samtliga roamingleverantörer ska debitera sina roamingkunder för reglerade roamingsamtal som omfattas av en eurotaxa för rösttelefoni med ett belopp uttryckt per sekund.”

(6) I artikel 14 ska följande punkt 1a infogas:

”1a. När konsumtionen av reglerade roamingtjänster i slutkundsledet till den taxa som gäller för nationella tjänster begränsas genom hänvisning till ett kriterium för rimlig användning i enlighet med artikel 4a.2, ska roamingleverantörerna meddela sina roamingkunder när konsumtionen av roamingsamtal och sms-meddelanden har nått gränsen för rimlig användning, och de ska samtidigt ge sina roamingkunder grundläggande personlig prisinformation om de roamingavgifter som gäller när kunden ringer rösttelefonisamtal och eller sänder sms-meddelanden utanför taxan för nationella tjänster eller paket i enlighet med andra, fjärde och femte stycket i punkt 1 i denna artikel.”

(7) I artikel 15 ska följande punkt 2a infogas:

”2a. När konsumtionen av reglerade roamingtjänster i slutkundsledet till den taxa som gäller för nationella tjänster begränsas genom hänvisning till ett kriterium för rimlig användning i enlighet med artikel 4a.2, ska roamingleverantörerna meddela sina roamingkunder när konsumtionen av dataroamingtjänster har nått gränsen för rimlig användning, och de ska samtidigt ge sina roamingkunder grundläggande personlig prisinformation om de roamingavgifter som gäller för dataroaming utanför taxan för nationella tjänster eller paket i enlighet med punkt 2 i denna artikel. Punkt 3 i denna artikel ska tillämpas på dataroamingtjänster som konsumeras utanför de tillämpliga taxorna för nationella tjänster eller paket som avses i artikel 4a.2.”

(8) Artikel 19 ska ändras på följande sätt:

a) Punkt 1 ska ändras på följande sätt:

i) Den första meningen ska ersättas med följande:

”Kommissionen skall granska denna förordnings verkan och efter ett offentligt samråd rapportera resultaten till Europaparlamentet och rådet senast den 30 december 2016.”

ii) Led g ska ersättas med följande:

”g) i vilken utsträckning som genomförandet av de strukturella åtgärderna enligt artiklarna 3 och 4 och det alternativa system som avses i artikel 4a har lett till att det utvecklats konkurrens på den inre marknaden för roamingtjänster i sådan utsträckning att det inte finns någon faktisk skillnad mellan roamingtaxorna och de nationella taxorna,”

iii) Följande ska läggas till som led i:

”i) i vilken eventuell utsträckning som de nationella slutkundsprisernas utveckling har påverkats märkbart av att roamingleverantörer har tillämpat taxan för nationella tjänster på både nationella tjänster och reglerade roamingtjänster i hela unionen.”

b) Punkt 2 ska ändras på följande sätt:

i) Den första meningen ska ersättas med följande:

”Om rapporten visar att taxealternativ, som innebär att taxan för nationella tjänster ska tillämpas på både nationella tjänster och reglerade roamingtjänster, inte tillhandahålls i alla slutkundspaket för rimlig användning av minst en roamingleverantör i varje medlemsstat, eller att erbjudanden från alternativa roamingleverantörer inte har lett till att i allt väsentligt motsvarande roamingtaxor i slutkundsledet blivit lätt tillgängliga för konsumenter i hela unionen, ska kommissionen samtidigt lägga fram lämpliga förslag till Europaparlamentet och

rådet för att åtgärda situationen och säkerställa att det inte finns några skillnader mellan nationella taxor och roamingtaxor på den inre marknaden.”

ii) Led d ska ersättas med följande:

”d) ändra giltighetstiden för eller sänka nivån på de högsta grossistavgifter som föreskrivs i artiklarna 7, 9 och 12 i syfte att öka möjligheterna för alla roamingleverantörer att i sina respektive slutkundspaket för rimlig användning tillhandahålla taxealternativ där den taxa som gäller för nationella tjänster tillämpas på både nationella tjänster och reglerade roamingtjänster, på samma sätt som om de reglerade roamingtjänsterna skulle ha konsumerats i hemnätet,”

Artikel 38

Ändringar av förordning (EG) nr 1211/2009

Förordning (EG) nr 1211/2009 ska ändras på följande sätt:

(1) Artikel 1.2 ska ersättas med följande:

”2. Berec ska verka inom ramen för direktiv 2002/21/EG (ramdirektivet) och direktiven 2002/19/EG, 2002/20/EG, 2002/22/EG och 2002/58/EG (särddirektiven) och inom ramen för förordningarna (EU) nr 531/2012 och (EU) nr XXX/2014.”

(2) Artikel 4.4 och 4.5 ska utgå

3) Följande artikel 4a ska läggas till:

”Artikel 4a – Tillsättning av ordföranden och dennes uppgifter

1. Tillsynsnämnden ska företrädas av en ordförande, som ska vara en heltidsanställd oberoende expert.

Ordföranden ska vara tillfälligt anställd vid byrån i enlighet med artikel 2 a i anställningsvillkoren för övriga anställda i Europeiska unionen.

Ordföranden ska ha ansvaret för att förbereda tillsynsnämndens arbete och utan rösträtt leda mötena i tillsynsnämnden och förvaltningskommittén.

Utan att det påverkar tillsynsnämndens roll i förhållande till ordförandens uppgifter får ordföranden inte söka eller ta emot instruktioner från någon regering eller nationell regleringsmyndighet, från kommissionen eller från något annat offentligt eller privat organ.

2. Ordföranden ska efter ett öppet urvalsförfarande utses av tillsynsnämnden utifrån sina meriter, färdigheter, kunskaper om marknadsaktörer och marknader inom elektronisk kommunikation och sina erfarenheter med relevans för tillsyn och reglering.

Den kandidat som tillsynsnämnden väljer kan före utnämningen ombes att göra ett uttalande inför behörigt utskott i Europaparlamentet och besvara frågor från utskottsledamöterna.

Tillsättningen av ordföranden blir giltig först när den godkänts av förvaltningskommittén.

Tillsynsnämnden ska också bland sina ledamöter utse en vice ordförande som ska sköta ordförandens uppgifter i dennes frånvaro.

3. Ordförandens mandatperiod ska vara tre år och får förlängas en gång.

4. Under de nio månader som föregår utgången av ordförandens treåriga mandatperiod ska tillsynsnämnden utvärdera

a) resultaten under den första mandatperioden och hur de uppnåts, och

b) tillsynsnämndens uppgifter och behov under de närmaste åren.

Tillsynsnämnden ska underrätta Europaparlamentet om sin avsikt att förlänga ordförandens mandatperiod. Under den månad som föregår en sådan förlängning av mandatperioden kan ordföranden uppmanas att göra ett uttalande inför behörigt utskott i Europaparlamentet och besvara frågor från utskottsledamöterna.

5. Ordföranden får endast avlägsnas från sitt uppdrag genom beslut av tillsynsnämnden på kommissionens förslag och efter förvaltningskommitténs godkännande.

Ordföranden får inte hindra tillsynsnämnden och förvaltningskommittén från att diskutera frågor som rör ordföranden, särskilt när det gäller behovet av att avlägsna denne från sitt uppdrag, och får inte delta i överläggningarna om sådana frågor.”

4) Artikel 6 ska ändras på följande sätt:

a) Fjärde strecksatsen i punkt 2 ska utgå.

b) Punkt 3 ska ändras på följande sätt:

”3. Byrån ska bestå av

a) en ordförande för tillsynsnämnden,

b) en förvaltningskommitté, och

c) en förvaltningsdirektör.”

5) Artikel 7 ska ändras på följande sätt:

a) Punkt 2 ska ändras på följande sätt:

”2. Förvaltningskommittén ska utse förvaltningsdirektören och, i förekommande fall, förlänga förvaltningsdirektörens mandatperiod eller avsätta förvaltningsdirektören i enlighet med artikel 8.

Den utnämnda förvaltningsdirektören ska inte delta i beredningen av eller omröstningen om ett sådant beslut.

b) Punkt 4 ska utgå.

6) Artikel 8.2, 8.3 och 8.4 ska strykas och ersättas med följande:

”2. Förvaltningsdirektören ska vara tillfälligt anställd vid byrån i enlighet med artikel 2 a i anställningsvillkoren för övriga anställda i Europeiska unionen.

3. Förvaltningsdirektören ska utses av förvaltningskommittén från en förteckning över kandidater som föreslagits av kommissionen efter ett öppet och transparent urvalsförfarande.

När avtal ingås med förvaltningsdirektören ska byrån företräddas av förvaltningskommitténs ordförande.

Den kandidat som förvaltningskommittén väljer kan före utnämningen uppmanas att göra ett uttalande inför behörigt utskott i Europaparlamentet och besvara frågor från utskottsledamöterna.

4. Förvaltningsdirektörens mandattid ska vara fem år. Vid periodens utgång ska kommissionen göra en utvärdering där den tar hänsyn till förvaltningsdirektörens arbetsinsats och byråns framtida uppgifter och utmaningar.

5. Förvaltningskommittén får på förslag av kommissionen, med beaktande av den utvärdering som avses i punkt 4, förlänga förvaltningsdirektörens mandatperiod en gång med högst fem år.

6. Förvaltningskommittén ska underrätta Europaparlamentet om den har för avsikt att förlänga förvaltningsdirektörens mandatperiod. Under den månad som föregår en sådan förlängning av mandatperioden kan förvaltningsdirektören uppmanas att göra ett uttalande inför behörigt utskott i Europaparlamentet och besvara frågor från utskottsledamöterna.

7. En förvaltningsdirektör vars mandatperiod har förlängts får inte delta i ett annat urvalsförfarande för samma befattning vid utgången av den sammantagna mandatperioden.

8. Förvaltningsdirektören får endast avsättas genom beslut av förvaltningskommittén på förslag från kommissionen.

9. De röstberättigade ledamöterna i förvaltningskommittén ska fatta beslut om utnämning, förlängning av mandatet och avsättning av förvaltningsdirektören med två tredjedelars majoritet.”

7) Artikel 9.2 ska ändras på följande sätt:

”2. Förvaltningsdirektören ska bistå tillsynsnämndens ordförande med att förberedelserna av dagordningarna för tillsynsnämnden, förvaltningskommittén och expertgrupperna. Förvaltningsdirektören ska utan rösträtt delta i tillsynsnämndens och förvaltningskommitténs arbete.”

8) Artikel 10 ska ändras på följande sätt:

”1. Tjänsteföreskrifterna för tjänstemän, anställningsvillkoren för övriga anställda samt de bestämmelser som antagits genom överenskommelse mellan unionens institutioner för att ge verkan åt tjänsteföreskrifterna och anställningsvillkoren för övriga anställda ska gälla för byråns personal, inklusive tillsynsnämndens ordförande och förvaltningsdirektören.

2. Förvaltningskommittén ska, i enlighet med punkt 4 anta lämpliga tillämpningsföreskrifter för att ge verkan åt tjänsteföreskrifterna och anställningsvillkoren för övriga anställda i enlighet med artikel 110 i tjänsteföreskrifterna.

3. Förvaltningskommittén ska, med avseende på byråns personal utöva de befogenheter som i tjänsteföreskrifterna för tjänstemän tilldelas tillsättningsmyndigheten och i anställningsvillkoren för övriga anställda tilldelas den myndighet som är behörig att sluta anställningsavtal (tillsättningsbefogenheter).

4. Förvaltningskommittén ska, i enlighet med artikel 110 i tjänsteföreskrifterna, anta ett beslut grundat på artikel 2.1 i tjänsteföreskrifterna och artikel 6 i anställningsvillkoren för övriga anställda om att delegera relevanta tillsättningsbefogenheter till förvaltningsdirektören och fastställa på vilka villkor denna delegering av befogenheter kan dras in. Förvaltningsdirektören ska ha rätt att vidaredelegera dessa befogenheter.

Om exceptionella omständigheter kräver det får förvaltningskommittén genom ett beslut tillfälligt dra in delegeringen av tillsättningsbefogenheterna till förvaltningsdirektören, liksom de befogenheter som denne vidaredelegerat, och utöva dem på egen hand eller delegera dem till en av sina medlemmar eller till en annan anställd än förvaltningsdirektören.”

9) Följande ska införas som artikel 10a:

”Artikel 10a – Utstationerade nationella experter och övrig personal

1. Byrån får använda sig av utstationerade nationella experter och annan personal som inte är anställd av byrån.

2. Förvaltningskommittén ska anta ett beslut om bestämmelser för utstationering av nationella experter till byrån.”

Artikel 39

Översyn

Kommissionen ska regelbundet överlämna rapporter om tillämpningen och översynen av denna förordning till Europaparlamentet och rådet. Den första rapporten ska överlämnas senast den 1 juli 2018. Kommissionen ska därefter lägga fram rapporter vart fjärde år. Kommissionen ska om så är nödvändigt lägga fram lämpliga förslag i syfte att ändra denna förordning och anpassa andra rättsliga instrument, särskilt med beaktande av informationsteknikens och informationssamhällets utveckling. Rapporterna ska offentliggöras.

Artikel 40

Ikraftträdande

1. Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

2. Den ska tillämpas från och med den 1 juli 2014.

Artiklarna 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29 och 30 ska dock tillämpas från och med den 1 juli 2016.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande

BILAGA I

MINIMIPARAMENTRAR FÖR ERBJUDANDEN OM EUROPEISKA PRODUKTER FÖR VIRTUELL BREDBANDSACCESS

1. ERBJUDANDE 1 – Accessprodukt för fasta nät i grossistledet som erbjuds över nästa generations nät i skikt 2 i Internationella standardiseringsorganisationens modell med sju skikt för kommunikationsprotokoll (*datalänkskikt*) och som erbjuder funktioner motsvarande fysiskt tillträde, med överlämningspunkter på en nivå som är närmare kunden än nationell eller regional nivå.

1.1 Nätelement och relaterad information:

- a) En beskrivning av den nätaccess som ska tillhandahållas, inklusive tekniska egenskaper (som ska innehålla information om nätkonfiguration om så krävs för att nätaccessen ska kunna utnyttjas på ett effektivt sätt).
- b) De platser där nätaccessen ska tillhandahållas.
- c) Eventuella relevanta tekniska standarder för nätaccessen, inklusive eventuella begränsningar av användningen och andra säkerhetsfrågor.
- d) Tekniska specifikationer för gränssnittet vid överlämningspunkter och nättermineringspunkter (hos kunden).
- e) Specifikationer för den utrustning som ska användas på nätet.
- f) Uppgifter om interoperabilitetstester.

1.2 Nätfunktioner:

- a) Flexibel allokering av virtuella lokala nätverk (*VLAN*), baserat på gemensamma tekniska specifikationer.
- b) Tjänsteneutral anslutning, som möjliggör kontroll av trafikhastigheten för nedladdning och uppladdning.
- c) Säkerhetsfunktioner.
- d) Flexibilitet för kunden att välja utrustning (om det är tekniskt möjligt).
- e) Fjärrtillträde till kundens utrustning.
- f) Multicast-funktion, om efterfrågan finns och en sådan funktion är nödvändig för att garantera att konkurrerande erbjudanden i slutkundsledet är möjliga att reproducera.

1.3 Operativa och affärsmässiga förfaranden:

- a) Villkor för beställning och tillhandahållande.
- b) Faktureringsinformation.
- c) Förfaranden för migrering, flyttning och upphörande.
- d) Specifika tidsfrister för reparation och underhåll.

1.4 Anknutna tjänster och it-system:

- a) Information och villkor för tillhandahållande samlokalisering och backhaul.
- b) Specifikationer för tillträde till och användning av anknutna it-system för operativa stödsystem, informationssystem och databaser för förbeställning, tillhandahållande, beställning, underhålls- och reparationsförfrågningar samt fakturering, inklusive begränsningar av användningen och förfaranden för tillträde till dessa tjänster.

2. ERBJUDANDE 2: Accessprodukt för fastanät i grossistledet vilka erbjuds i skikt 3 i Internationella standardiseringsorganisationens modell med sju skikt för kommunikationsprotokoll (datalänkskikt), på IP-nivå med bitström, med överlämningspunkter som ger en högre nivå av resurssammanslagning, såsom nationell och/eller regional nivå.

2.1 Nätelement och relaterad information:

- a) Egenskaperna hos den anslutningslänk som tillhandahålls vid överlämningspunkterna (när det gäller hastighet, tjänstekvalitet etc.).
- b) En beskrivning av det bredbandsnät som ansluter kunden till överlämningspunkterna, när det gäller stamnätets och accessnätets arkitektur.
- c) Platsen för överlämningspunkten/ överlämningspunkterna.
- d) Tekniska specifikationer för gränssnitten vid överlämningspunkterna.

2.2 Nätfunktioner:

Förmåga att stödja olika nivåer av tjänstekvalitet (t.ex. nivå 1, 2 och 3) med avseende på

- i) försening,
- ii) jitter,
- iii) paketförlust, och
- iv) överbokningsfaktor.

2.3 Operativa och affärsmässiga förfaranden:

- a) Villkor för beställning och tillhandahållande.
- b) Faktureringsinformation.
- c) Förfaranden för migrering, flyttning och upphörande.
- d) Specifika tidsfrister för reparation och underhåll.

2.4 Anknutna it-system:

Specifikationer för tillträde till och användning av anknutna it-system för operativa stödsystem, informationssystem och databaser för förbeställning, tillhandahållande, beställning, underhålls- och reparationsförfrågningar samt fakturering, inklusive begränsningar av användningen och förfaranden för att få tillträde till dessa tjänster.

3. ERBJUDANDE 3: Terminerande avsnitt i grossistledet i hyrda linjer med förstärkt gränssnitt för exklusiv användning för accessökande som tillhandahåller permanent symmetrisk kapacitet utan begränsningar av användningen och med tjänstenivåavtal, genom en punkt-till-punktförbindelse och med skikt 2 i Internationella standardiseringsorganisationens modell med sju lager för nätgränssnitt för kommunikationsprotokoll (datalänkskikt).

3.1 Nätelement och relaterad information:

- a) En beskrivning av den nätaccess som ska tillhandahållas, inklusive tekniska egenskaper (som ska innehålla information om nätkonfiguration om så krävs för att nätaccessen ska kunna utnyttjas på ett effektivt sätt).
- b) De platser där nätaccessen ska tillhandahållas.
- c) De olika hastigheter och maxlängder som erbjuds.

- d) Eventuella relevanta tekniska standarder för nätaccess (inklusive eventuella användningsbegränsningar och andra säkerhetsfrågor).
- e) Uppgifter om interoperabilitetstester.
- f) Specifikationer för den utrustning som är tillåten på nätet.
- g) Tillgängligt gränssnitt nät till nät (*NNI*).
- h) Maximal tillåten ramstorlek, i bytes.

3.2 Nät- och produktfunktioner:

- a) Obehindrad och symmetrisk särskild anslutning.
- b) Tjänsteneutral anslutning, som möjliggör kontroll av trafikhastigheten och symmetri.
- a) Öppna protokoll, flexibel allokering av virtuella lokala nätverk (*VLAN*), baserat på gemensamma tekniska specifikationer.
- d) Parametrar för tjänstekvalitet (försening, jitter, paketförlust), som möjliggör affärskritisk prestanda.

3.3 Operativa och affärsmässiga förfaranden:

- a) Villkor för beställning och tillhandahållande.
- b) Förfaranden för migrering, flyttning och upphörande.
- c) Specifika tidsfrister för reparation och underhåll.
- d) Ändringar av it-system (i den utsträckning ändringarna påverkar alternativa operatörer).
- e) Relevanta avgifter, betalningsvillkor och faktureringsförfaranden.

3.4 Tjänstenivåavtal

- a) Ersättningsbelopp som den ena parten ska betala till den andra för bristande fullgörande av avtalsmässiga åtaganden, inklusive tillhandahållande och reparationstider samt villkoren för berättigande till ersättning.
- b) Definition och begränsning av ansvar och skadestånd.
- c) Förfaranden i händelse av att ändringar av tjänsteerbjudandena föreslås, till exempel lansering av nya tjänster eller ändringar av befintliga tjänster eller priser.
- d) Uppgifter om eventuella relevanta immateriella rättigheter.
- e) Uppgifter om avtalens giltighet och omförhandling av avtal.

3.5 Anknutna it-system:

Specifikationer för tillträde till och användning av anknutna it-system för operativa stödsystem, informationssystem och databaser för förbeställning, tillhandahållande, beställning, underhålls- och reparationsförfrågningar samt fakturering, inklusive begränsningar av användningen och förfaranden för tillträde till dessa tjänster.

BILAGA II

MINIMIPARAMETRAR FÖR EUROPEISKA ANSLUTNINGSPRODUKTER MED GARANTERAD TJÄNSTEKVALITET

Nätelement och relaterad information

- En beskrivning av den tillträdesprodukt som ska tillhandahållas över det fasta nätet, inklusive tekniska egenskaper och antagande av relevanta standarder.

Nätfunktioner

- Anslutningsavtal som garanterar tjänstekvalitet i alla led och som baseras på gemensamma specificerade parametrar som möjliggör tillhandahållande av minst följande klasser av tjänster:

- Rösttelefoni- och videosamtal.
- Sändning av audiovisuellt innehåll.
- Datakritiska tillämpningar.